

Официален вестник

на Европейския съюз

L 304

Издание
на български език

Законодателство

Година 54
22 ноември 2011 г.

Съдържание

I Законодателни актове

РЕГЛАМЕНТИ

- ★ Регламент (ЕС) № 1168/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за изменение на Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета за създаване на Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз 1

- ★ Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията ⁽¹⁾ 18

ДИРЕКТИВИ

- ★ Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 година относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾ 64

Цена: 4 EUR

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП

BG

Актовете, чиито заглавия се отпечатват със светъл шрифт, са актове по текущо управление на селскостопанската политика и имат кратък срок на действие.

Заглавията на всички останали актове се отпечатват с получер шрифт и се предшества от звездичка.

I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1168/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2011 година

за изменение на Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета за създаване на Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 74 и член 77, параграф 2, букви б) и г) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Разработването на перспективна и всеобхватна европейска политика в областта на миграцията, която се основава на правата на човека, на солидарност и отговорност, особено за онези държави-членки, които са изправени пред специфичен и несъразмерен натиск, продължава да бъде основна цел на политиката на Съюза.
- (2) Политиката на Съюза по отношение на външните му граници цели установяването на интегрирано управление на границите, което да гарантира единно и високо равнище на контрол и наблюдение, което представлява естествена последица от свободното движение на хора в

Съюза и е основен елемент от пространството на свобода, сигурност и правосъдие. За тази цел се предвижда да се установят общи правила относно стандартите и процедурите за контрол и наблюдение на външните граници.

- (3) За ефективното прилагане на общите правила относно стандартите и процедурите за контрол и наблюдение на външните граници, е необходимо да се засили координирането на оперативното сътрудничество между държавите-членки.
- (4) Ефективното управление на външните граници чрез проверки и наблюдение спомага за борбата с незаконната имиграция и трафика на хора и за намаляване на заплахите за вътрешната сигурност, общественя ред, общественото здраве и международните отношения на държавите-членки.
- (5) Граничният контрол по външните граници е в интерес не само на държавата-членка, на чиито външни граници се извършва този контрол, но и на всички държави-членки, които са премахнали вътрешния граничен контрол.
- (6) През 2004 г. Съветът прие Регламент (ЕО) № 2007/2004 от 26 октомври 2004 г. за създаване на Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз ⁽³⁾ (FRONTEX), (по-нататък „Агенцията“), която започна да функционира през май 2005 г. Регламент (ЕО) № 2007/2004 беше изменен през 2007 г. с Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. за установяване на механизъм за създаване на екипи за бърза гранична намеса ⁽⁴⁾.

⁽¹⁾ ОВ С 44, 11.2.2011 г., стр. 162.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 13 септември 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 10 октомври 2011 г.

⁽³⁾ ОВ L 349, 25.11.2004 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 30.

- (7) Допълнителното засилване на ролята на Агенцията е в съответствие с целта на Съюза за разработване на политика, която има за цел постепенно да се въведе концепцията за интегрирано управление на границите. В рамките на своя мандат Агенцията следва да подкрепя държавите-членки при прилагането на тази концепция, както е определено в заключенията на Съвета от 4–5 декември 2006 г. относно интегрираното управление на границите.
- (8) В Многогодишната програма за пространство на свобода, сигурност и правосъдие в услуга на гражданите (Стокхолмската програма), приета от Европейския съвет на 10–11 декември 2009 г., се призовава за изясняване и засилване на ролята на Агенцията по отношение на управлението на външните граници.
- (9) Поради тази причина мандатът на Агенцията следва да бъде преразгледан, за да се засилят по-специално нейните оперативни способности, като същевременно се гарантира, че всички предприети мерки са пропорционални на преследваните цели, че те са ефективни и че зачитат изцяло основните права и правата на бежанците и търсещите убежище лица, включително забраната за връщане.
- (10) Съществуващите възможности за оказване на ефективна подкрепа на държавите-членки относно оперативните аспекти на управлението на външните граници следва да бъдат засилени по отношение на наличните технически ресурси. Агенцията следва да бъде в състояние да планира с достатъчна точност координирането на съвместни операции или пилотни проекти.
- (11) Въвеждането на минимално необходимо техническо оборудване, което се предоставя от Агенцията и/или задължително от държавите-членки, въз основа на ежегодни двустранни преговори и споразумения, ще допринесе до голяма степен за подобряване на планирането и изпълнението на предвидените операции, координирани от Агенцията.
- (12) Агенцията следва да управлява списъци на техническото оборудване, притежавано от държавите-членки или от Агенцията, както и на оборудването, което се притежава съвместно от държавите-членки и Агенцията чрез създаване и поддържане на централизиран регистър в рамките на фонд от техническо оборудване. Този фонд следва да съдържа минимален брой техническо оборудване по категории, което е необходимо, за да може Агенцията да извършва дейностите си.
- (13) За гарантиране на ефективността на операцията, Агенцията следва да създаде екипи от гранични служители. Държавите-членки следва да предоставят на разположение на тези екипи подходящ брой квалифицирани гранични служители, които имат готовност за разгръщането им освен ако не са изправени пред извънредна ситуация, която засяга в значителна степен изпълнението на националните задачи.
- (14) Агенцията следва да може да предоставя на разположение на тези екипи гранични служители, които държавите-членки командирова като национални експерти в Агенцията и които при изпълнението на своите задачи и правомощия следва да се подчиняват на същата правна рамка като гост-служителите, които държавите-членки са предоставили на разположение пряко на тези екипи. Агенцията следва да адаптира вътрешния си правилник относно командированите национални експерти, за да може приемащата държава-членка да дава директни указания на граничните служители по време на съвместните операции и пилотните проекти.
- (15) Изготвянето на ясен оперативен план, който включва оценка и задължение за докладване на инцидентите, по който е постигнато съгласие преди започването на съвместните операции или пилотните проекти между Агенцията и приемащата държава-членка, в консултация с участващите държави-членки, ще допринесе до голяма степен за постигане на целите на настоящия регламент, като се използва по-хармонизиран начин на действие при координирането на съвместните операции и пилотните проекти.
- (16) Системата за докладване на инциденти следва да се използва от Агенцията за предаване на съответните национални публични органи и на нейния управителен съвет („управителния съвет“) на всякаква информация относно достоверни твърдения за нарушаване, по-специално на Регламент (ЕО) № 2007/2004 или на Кодекса на шенгенските граници, създаден с Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾, включително на основните права, по време на съвместни операции, пилотни проекти или бърза намеса.
- (17) Анализът на риска се оказва основен елемент за провеждането на операции по външните граници. Качеството на този анализ следва да бъде подобро, като се добави метод за оценяване на способността на държавите-членки да се справят с възникващите предизвикателства, включително с настоящи и бъдещи заплахи и натиск по външните граници. Същевременно тези оценки не следва да засягат механизма за оценка по Шенген.
- (18) Агенцията следва да осигури на европейско равнище обучение за инструктори на националните гранични служители на държавите-членки, включително обучение по основните права, по достъп до международна закрила и достъп до процедури за предоставяне на убежище, както и допълнително обучение и семинари за служителите от компетентните национални служби относно контрола и наблюдението на външните граници и относно принудителното отвеждане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно в държавите-членки. Агенцията може да организира обучения, включително програма за обмен, в сътрудничество с държавите-членки на тяхна територия. Държавите-членки следва да интегрират резултатите от работата на Агенцията в тази насока в своите национални програми за обучение на гранични служители.
- (19) Агенцията следва да осъществява мониторинг на напредъка на научноизследователската дейност, която е от значение за областта, в която тя упражнява своята дейност, и да допринася за този напредък, както и да разпространява съответната информация до Комисията и до държавите-членки.

(¹) ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1.

- (20) В повечето държави-членки оперативните аспекти на връщането на граждани на трети държави, които пребивават незаконно в държавите-членки, са от правомощията на органите, които отговарят за контрола по външните граници. Като се има предвид, че изпълнението на тези задачи на равнището на Съюза има ясна добавена стойност, Агенцията следва да осигурява координацията и организацията на съвместни операции по връщане от държавите-членки и да определя най-добрите практики за получаването на пътни документи, както и да изготви кодекс на поведение, който да бъде спазван при принудителното отвеждане на граждани на трети държави, които пребивават незаконно на териториите на държавите-членки, като изцяло следва политиката на Съюза в областта на връщането. За дейности или операции, които не се извършват в съответствие с Хартата на основните права на Европейския съюз („Харта на основните права“), не следва да се предоставят финансови средства от Съюза.
- (21) С цел изпълнение на своята мисия и доколкото това е необходимо за изпълнението на задачите ѝ, Агенцията може да си сътрудничи с Европол, с Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, с Агенцията на Европейския съюз за основните права и с други агенции и органи на Съюза, с компетентните органи на трети държави и с международните организации, компетентни по въпросите, които се уреждат с Регламент (ЕО) № 2007/2004, в рамките на работните договорености, сключени съгласно съответните разпоредби от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“). Агенцията следва да улеснява оперативното сътрудничество между държавите-членки и трети държави в рамките на политиката на Съюза в областта на външните отношения.
- (22) Сътрудничеството с трети държави по въпроси, които се уреждат от Регламент (ЕО) № 2007/2004, става все по-важно. За да създаде стабилен модел за сътрудничество със съответните трети държави, Агенцията следва да има възможността да осъществява и финансира проекти за техническа помощ и да разполага служители за връзка в трети държави, в сътрудничество с компетентните органи на тези държави. Агенцията следва да има възможността да кани наблюдатели от трети държави да участват в нейните дейности, след като им осигури необходимото обучение. Установяването на сътрудничество с трети държави е важно и във връзка с разпространяването на стандартите на Съюза за управление на границите, включително спазването на основните права и зачитането на човешкото достойнство.
- (23) С цел установяването на ясни и прозрачни условия на работа и на равнопоставеност на персонала, към персонала и изпълнителния директор на Агенцията следва да се прилагат Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз и Условията за работа на другите служители на Европейския съюз, установени в Регламент (ЕИО, Евратом, ЕОБС) № 259/68 ⁽¹⁾ на Съвета, включително правилата за професионална тайна и други равностойни задължения за поверителност.
- (24) Освен това управителният съвет следва да приеме специални разпоредби, позволяващи национални експерти от държавите-членки да бъдат командирвани на работа в Агенцията. Наред с другото, подобни разпоредби следва да уточняват, че командированите национални гранични служители, които ще бъдат разгърнати по време на съвместни операции, пилотни проекти, или при бърза намеса, следва да се считат за гост-служители със съответните задачи и правомощия.
- (25) Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни ⁽²⁾ се прилага за обработката на лични данни от Агенцията. Европейският надзорен орган по защита на данните следва да осъществява мониторинг на обработката на лични данни от Агенцията и да разполага с правомощия за получаване от Агенцията на достъп до цялата необходима информация за своите разследвания.
- (26) Дотолкова доколкото държавите-членки обработват лични данни, изцяло се прилага Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни ⁽³⁾.
- (27) При осъществяване на оперативното управление на информационните системи Агенцията следва да се ръководи от европейските и международни стандарти, включително относно защитата на данните, като взема предвид най-високите професионални изисквания.
- (28) Следователно Регламент (ЕО) № 2007/2004 следва да бъде съответно изменен.
- (29) С настоящия регламент се зачитат основните права и се спазват принципите, утвърдени по-специално в ДФЕС и Хартата на основните права, а именно правото на човешко достойнство, забраната на изтезанията и на нечовешкото или унижително отношение или наказание, правото на свобода и сигурност, правото на защита на личните данни, правото на убежище, принципа на забрана за връщане, принципа за недискриминация, правата на детето и правото на ефективни правни средства за защита. Настоящият регламент следва да се прилага от държавите-членки в съответствие с тези права и принципи. Всяко използване на сила следва да бъде в съответствие с националното право на приемащата държава-членка, включително с принципите на необходимост и пропорционалност.

⁽¹⁾ ОВ L 56, 4.3.1968 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

- (30) Прилагането на настоящия регламент не следва да засяга правата или задълженията на държавите-членки съгласно Конвенцията на ООН по морско право, Международната конвенция за безопасност на човешкия живот на море, Международната конвенция за търсене и спасяване по море и Женевската конвенция за статута на бежанците.
- (31) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно да допринесе за установяването на интегрирано управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки, и следователно може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз („ДЕС“). В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.
- (32) По отношение на Исландия и Норвегия, настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген⁽¹⁾, които попадат в областта, посочена в член 1, буква А от Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на посоченото споразумение⁽²⁾. Поради тази причина делегациите на Република Исландия и Кралство Норвегия следва да участват като членове в управителния съвет, но с ограничено право на глас.
- (33) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген⁽³⁾, които попадат в областта, посочена в член 1, букви А, Б и Ж от Решение 1999/437/ЕО във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета⁽⁴⁾. Поради тази причина делегацията на Конфедерация Швейцария следва да участва като член на управителния съвет, но с ограничено право на глас.
- (34) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген⁽⁵⁾, които попадат в областта, посочена в член 1, букви А, Б и Ж от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета⁽⁶⁾. Поради тази причина делегацията на Княжество Лихтенщайн следва да участва като член на управителния съвет, но с ограничено право на глас.
- (35) В съответствие с членове 1 и 2 от Протокол (№ 22) относно позицията на Дания, приложен към ДЕС и към ДФЕС, Дания не участва в приемането на настоящия регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Доколкото настоящият регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, в срок от шест месеца след вземането на решение от Съвета относно настоящия регламент Дания взема решение, в съответствие с член 4 от посочения протокол, дали да го въведе в националното си право.
- (36) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите от достиженията на правото от Шенген, в които Обединеното кралство не участва в съответствие с Решение 2000/365/ЕО на Съвета от 29 май 2000 г. относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген⁽⁷⁾; следователно Обединеното кралство не участва в неговото приемане и не е обвързано от него, нито от неговото прилагане.
- (37) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген⁽⁸⁾; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
- (38) Агенцията следва да улеснява организирането на оперативни действия, в хода на които държавите-членки могат да използват експертния опит и материалната база, които Ирландия и Обединеното кралство биха могли да им предоставят, съгласно реда и условията, които ще се установяват от управителния съвет за всеки отделен случай. За целта представителите на Ирландия и Обединеното кралство следва да бъдат поканени да присъстват на всички заседания на управителния съвет с цел да могат да участват пълноценно в обсъжданията на подготовката на такива оперативни действия.

⁽¹⁾ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 36.

⁽²⁾ ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31.

⁽³⁾ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

⁽⁴⁾ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ L 160, 18.6.2011, стр. 21.

⁽⁶⁾ ОВ L 160, 18.6.2011, стр. 19.

⁽⁷⁾ ОВ L 131, 1.6.2000 г., стр. 43.

⁽⁸⁾ ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20.

(39) Съществува разногласие между Кралство Испания и Обединеното кралство по отношение на определянето на границите на Гибралтар.

(40) Суспендирането на приложимостта на настоящия регламент спрямо границите на Гибралтар не предполага никаква промяна в съответните позиции на засегнатите държави,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения

Регламент (ЕО) № 2007/2004 се изменя, както следва:

1) В член 1 параграфи 2 и 3 се заменят със следното:

„2. Като се има предвид, че отговорността за контрола и наблюдението на външните граници се носи от държавите-членки, Агенцията, в качеството ѝ на орган на Съюза, както е определено в член 15 и в съответствие с член 19 от настоящия регламент, улеснява и прави по-ефективно прилагането на съществуващите и бъдещите мерки на Съюза в областта на управлението на външните граници, по-специално Кодекса на шенгенските граници, установен с Регламент (ЕО) № 562/2006 (*). Агенцията прави това, като гарантира координиране на действията на държавите-членки при прилагането на тези мерки и допринася по този начин за ефикасното, високо и единно равнище на контрол върху лицата и за наблюдението на външните граници на държавите-членки.

Агенцията изпълнява своите задачи, като изцяло спазва съответните норми на правото на Съюза, включително Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата на основните права“); съответното международно право, включително Конвенцията за статута на бежанците, съставена в Женева на 28 юли 1951 г. („Женевската конвенция“); задълженията, свързани с достъпа до международна закрила, по-специално принципа на забрана за връщане и основните права, и като взема предвид докладите на консултативния форум, посочен в член 26а от настоящия регламент.

3. Агенцията предоставя на Комисията и на държавите-членки и необходимата техническа помощ и специализирани познания в областта на управлението на външните граници и насърчава солидарността между държавите-членки, особено между онези от тях, които са изправени пред специфичен и несъразмерен натиск.

(*) Регламент (ЕО) № 562/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2006 г. за създаване на Кодекс на Общността за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 105, 13.4.2006 г., стр. 1).“.

2) Член 1а се изменя, както следва:

а) вмъква се следната точка:

„1а. „европейски екипи за гранична охрана“ означава, за целите на член 3, член 3б, член 3в, член 8 и член 17, екипи, които се разгръщат по време на съвместни операции и пилотни проекти; за целите на членове 8а—8ж, екипи, които се разгръщат за действия за бърза гранична намеса („бърза намеса“) по смисъла на Регламент (ЕО) № 863/2007 (*) и за целите на член 2, параграф 1, букви да) и ж) и член 5, екипи, които се разгръщат по време на съвместни операции, пилотни проекти и бърза намеса;

(*) Регламент (ЕО) № 863/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. за установяване на механизъм за създаване на екипи за бърза гранична намеса (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 30).“;

б) точка 2 се заменя със следното:

„2. „приемаща държава-членка“ означава държава-членка, на чиято или от чиято територия се осъществява, съвместна операция, пилотен проект или бърза намеса;“;

в) точки 4 и 5 се заменят със следното:

„4. „членове на екипите“ означава гранични служители на държави-членки, участващи в европейските екипи за гранична охрана, различни от тези на приемащата държава-членка;

5. „молеща държава-членка“ означава държава-членка, чиито компетентни органи искат от Агенцията да разгърне екипи за бърза намеса на нейна територия;“.

3) Член 2 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

и) букви в) и г) се заменят със следното:

„в) извършва анализи на риска, включително оценка на способността на държавите-членки да се справят със заплахите и натиска по външните граници;

г) участва в развитието на научноизследователската дейност, която е от значение за контрола и наблюдението на външните граници;“;

ii) вмъква се следната буква:

„га) подпомага държавите-членки при обстоятелства, които изискват засилена техническа и оперативна помощ по външните граници, като отчита обстоятелството, че някои ситуации могат да включват хуманитарни кризи и морски спасителни операции;“;

iii) буква д) се заменя със следното:

„д) подпомага държавите-членки при обстоятелства, които изискват засилена техническа и оперативна помощ по външните граници, особено онези държави-членки, изправени пред специфичен и несъразмерен натиск;“;

iv) вмъква се следната буква:

„да) създава европейски екипи за гранична охрана, които се разгръщат по време на съвместни операции, пилотни проекти и действия за бърза намеса;“;

v) букви е) и ж) се заменят със следното:

„е) предоставя необходимата подкрепа на държавите-членки, включително, при поискване, координиране или организация на съвместни операции по връщане;

ж) разгръща гранични служители от европейските екипи за гранична охрана в държави-членки за съвместни операции, пилотни проекти или бърза намеса в съответствие с Регламент (ЕО) № 863/2007;“;

vi) добавят се следните букви:

„з) разработва и управлява в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 информационни системи, които позволяват бърз и надежден обмен на информация относно новопоявили се рискове по външните граници, включително информационната и координационна мрежа, създадена с Решение 2005/267/ЕО (*);

и) предоставя необходимата помощ за разработването и функционирането на Европейска система за наблюдение на границите и, ако е целесъобразно, за разработването на обща среда за обмен на информация, включително съвместимост на системите.

(*) Решение 2005/267/ЕО на Съвета от 16 март 2005 г. за създаване на информационна и координационна мрежа с повишено ниво на сигурност, свързана към Интернет, на отделните служби на държавите-членки, отговарящи за управление на миграционните потоци (ОВ L 83, 1.4.2005 г., стр. 48.);“;

б) вмъква се следният параграф:

„1а. В съответствие с правото на Съюза и международното право никое лице не се сваля на брега на държава, нито се предава по друг начин на нейните органи в разрез с принципа за забрана на връщането, нито на държава, от която съществува риск да бъде експулсирано или върнато в друга държава в разрез с този принцип. Взимат се предвид специфичните потребности на децата, жертвите на трафика на хора, лицата, нуждаещи се от медицинска помощ, лицата, нуждаещи се от международна закрила, и други уязвими лица в съответствие с правото на Съюза и с международното право.“;

в) в параграф 2 последната алинея се заменя със следното:

„Държавите-членки информират Агенцията за водените оперативни действия по външните граници извън рамките на дейност на Агенцията. Изпълнителният директор на Агенцията („изпълнителния директор“) информира управителния съвет на Агенцията („управителния съвет“) относно тези въпроси редовно и поне веднъж годишно.“.

4) Вмъква се следният член:

„Член 2а

Кодекс на поведение

Агенцията изготвя и разработва допълнително кодекс на поведение, приложим по отношение на всички операции, координирани от Агенцията. Кодексът на поведение установява процедури, предназначени да гарантират принципите на правовата държава и спазването на основните права с особен акцент върху непридружените малолетни и непълнолетни лица и уязвимите лица, както и върху лицата, търсещи международна закрила, които процедури са приложими за всички лица, които участват в дейностите на Агенцията.

Агенцията разработва кодекса на поведение в сътрудничество с консултативния форум, посочен в член 26а.“.

5) Член 3 се заменя със следното:

„Член 3

Съвместни операции и пилотни проекти по външните граници

1. Агенцията оценява, утвърждава и координира предложения за съвместни операции и пилотни проекти, които са изготвени от държавите-членки, включително искания от държави-членки, свързани с обстоятелства, при които е необходима засилена техническа и оперативна помощ, особено в случаи на специфичен и несъразмерен натиск.

Самата Агенция може да започва и да провежда съвместни операции и пилотни проекти, в сътрудничество със засегнатите държави-членки и при съгласие на приемащите държави-членки.

Тя може също така да реши да предостави своето техническо оборудване на разположение на държавите-членки, които участват в съвместни операции или в пилотни проекти.

Съвместните операции и пилотните проекти следва да бъдат предшествани от задълбочен анализ на риска.

1а. Агенцията може да прекрати съвместните операции и пилотните проекти, след уведомяване на съответната държава-членка, ако условията за провеждането на тези операции и пилотни проекти вече не са изпълнени.

Държавите-членки, които участват в съвместна операция или пилотен проект, могат да отправят искане към Агенцията да прекрати въпросната съвместна операция или пилотен проект.

Изпращащата държава-членка предвижда подходящи дисциплинарни или други мерки в съответствие със своето национално право в случай на нарушаване на основните права или неизпълнение на задълженията за международна закрила, които са извършени в хода на съвместна операция или пилотен проект.

Изпълнителният директор спира или прекратява изцяло или частично съвместни операции и пилотни проекти, ако сметне, че тези нарушения са сериозни или има вероятност да продължат.

1б. Агенцията сформира резерв от гранични служители, наречен европейски екипи за гранична охрана, в съответствие с член 3б, като тези екипи могат да бъдат използвани при съвместните операции и пилотните проекти, посочени в параграф 1. Тя взема решение за разгръщането на човешки ресурси и техническо оборудване в съответствие с членове 3а и 7.

2. Агенцията може да действа чрез своите специализирани клонове, предвидени в член 16, за целите на практическата организация на съвместни операции и пилотни проекти.

3. Агенцията оценява резултатите от съвместните операции и пилотните проекти и предава на управителния съвет окончателните доклади за оценка в срок от 60 дни след приключването на тези операции и проекти, придружени от бележките на служителя по въпросите на основните права, посочен в член 26а. Агенцията извършва цялостен сравнителен анализ на тези резултати с цел подобряване на качеството, съгласуваността и ефективността на бъдещите съвместни операции и пилотни проекти и включва този анализ в общия доклад, посочен в член 20, параграф 2, буква б).

4. Агенцията финансира или съфинансира съвместните операции и пилотните проекти, посочени в параграф 1, чрез безвъзмездни средства от своя бюджет съгласно финансовите правила, които са приложими към Агенцията.

5. Параграфи 1а и 4 се прилагат също и по отношение на действията за бърза намеса.“

6) Вмъкват се следните членове:

„Член 3а

Организационни аспекти на съвместните операции и пилотните проекти

1. Изпълнителният директор изготвя оперативен план за съвместните операции и пилотните проекти, посочени в член 3, параграф 1. Изпълнителният директор и приемащата държава-членка, като се консултират с държавите-членки, които участват в съвместна операция или пилотен проект, постигат съгласие по оперативния план, в който подробно се описват организационните аспекти, своевременно преди предвиденото начало на даденото съвместно действие или пилотен проект.

Оперативният план обхваща всички аспекти, които се считат за необходими за провеждането на съвместната операция или пилотния проект, включително следното:

- а) описание на ситуацията заедно с начина на действие и целите на разгръщането, включително оперативната цел;
- б) предвижданата продължителност на съвместната операция или пилотния проект;
- в) географската област, в която ще се проведе съвместната операция или пилотният проект;

- г) описание на задачите и специални инструкции за гост-служителите, включително относно разрешените справки в бази данни и разрешеното носене на служебни оръжия, боеприпаси и оборудване в приемащата държава-членка;
- д) съставът на екипите от гост-служители, както и разгръщането на друг съответен персонал;
- е) разпоредби, свързани с командването и упражняването на контрол, включително имената и чиновете на граничните служители от приемащата държава-членка, отговарящи за сътрудничеството с гост-служителите и Агенцията, по-специално тези гранични служители, които командват екипите по време на разгръщането, и мястото на гост-служителите в йерархията на командването;
- ж) техническото оборудване, което трябва да бъде използвано по време на съвместната операция или пилотния проект, включително специални изисквания като условия за използване, необходим персонал, транспорт и друга логистика, както и финансови разпоредби;
- з) подробни разпоредби за незабавно докладване на инциденти от страна на Агенцията пред управителния съвет и съответните национални публични органи;
- и) схема за докладване и оценяване, която съдържа сравнителни показатели за доклада за оценка и краен срок за предаване на окончателния доклад за оценка в съответствие с член 3, параграф 3;
- й) по отношение на морските операции — специална информация относно прилагането на съответната юрисдикция и законодателство в географската област, в която се провежда съвместната операция или пилотният проект, включително позоваване на международното право и на правото на Съюза относно залавянето, спасителните операции в открито море и дебаркирането;
- к) реда и условията на сътрудничество с трети държави, други агенции и органи на Съюза или международни организации.

2. Всякакви изменения или адаптации на оперативния план изискват съгласието на изпълнителния директор и на приемащата държава-членка. Агенцията изпраща незабавно копие от изменения или адаптирания оперативен план до участващите държави-членки.

3. Като част от задачите си по координирането Агенцията осигурява оперативното изпълнение на всички организационни аспекти по време на посочените в настоящия член съвместни операции и пилотни проекти, включително присъствието на член на персонала на Агенцията.

Член 3б

Състав и разгръщане на европейските екипи за гранична охрана

1. По предложение на изпълнителния директор управителният съвет взема решение с абсолютно мнозинство от членовете си, които имат право на глас, относно профилите и общия брой на граничните служители, които да бъдат на разположение за участие в европейските екипи за гранична охрана. Същата процедура се прилага при последващи промени в профилите и общия брой. Държавите-членки допринасят за европейските екипи за гранична охрана посредством национален резерв, съставен въз основа на различните установени профили, като определят граничните служители, съответстващи на изискваните профили.

2. Приносът на държавите-членки посредством участие на техни гранични служители в конкретни съвместни операции и пилотни проекти за следващата година се планира въз основа на ежегодни двустранни преговори и споразумения между Агенцията и държавите-членки. В съответствие с тези споразумения държавите-членки имат готовност да разгърнат наличните си гранични служители по искане на Агенцията, освен ако не са изправени пред извънредна ситуация, която засяга в значителна степен изпълнението на националните задачи. Такова искане се прави най-малко 45 дни преди предвиденото разгръщане. Автономията на изпращащата държава-членка във връзка с избора на персонал и продължителността на неговото разгръщане остава незасегната.

3. Агенцията също допринася за европейските екипи за гранична охрана посредством участие на компетентни гранични служители, командироваани от държавите-членки като национални експерти съгласно член 17, параграф 5. Приносът на държавите-членки посредством командироването на техни гранични служители в Агенцията за следващата година се планира въз основа на ежегодни двустранни преговори и споразумения между Агенцията и държавите-членки.

В съответствие с тези споразумения държавите-членки имат готовност да командироваат граничните служители, освен ако това не засяга в значителна степен изпълнението на националните задачи. В подобни ситуации държавите-членки могат да върнат обратно своите командироваани гранични служители.

Максималната продължителност на тези командировки не надхвърля шест месеца в рамките на 12-месечен период. За целите на настоящия регламент командированите гранични служители се смятат за гост-служители и имат задачите и правомощията, предвидени в член 10. Държавата-членка, която е командировала съответните гранични служители, се смята за целите на прилагането на членове 3в, 10 и 10б за „изпращаща държава-членка“, както е определено в член 1а, точка 3. Друг персонал, който е временно нает от Агенцията и не притежава квалификацията за изпълняване на функции, свързани с граничния контрол, се разгръща по време на съвместни операции и пилотни проекти само за осъществяване на задачи по координиране.

4. При изпълнение на своите задължения и упражняване на правомощията си членовете на европейските екипи за гранична охрана зачитат изцяло основните права, включително достъпа до процедури за предоставяне на убежище, и човешкото достойнство. Всички мерки, предприети при изпълнение на задълженията им и при упражняване на правомощията им, трябва да са пропорционални на целите, които тези мерки преследват. При изпълнение на своите задължения и упражняване на правомощията си те не дискриминират лицата въз основа на пол, расова или етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация.

5. В съответствие с член 8ж Агенцията назначава координиращ служител за всяка съвместна операция или пилотен проект, при които ще се разгърнат членове на европейските екипи за гранична охрана.

Ролята на координиращия служител е да подкрепя сътрудничеството и координацията между приемащите и участващите държави-членки.

6. Агенцията поема разходите, направени от държавите-членки при осигуряването съгласно параграф 1 от настоящия член на техни гранични служители на разположение за европейските екипи за гранична охрана в съответствие с член 8з.

7. Агенцията информира Европейския парламент ежегодно за броя на граничните служители, които всяка държава-членка е определила за европейските екипи за гранична охрана в съответствие с настоящия член.

Член 3в

Инструкции за европейските екипи за гранична охрана

1. По време на разгръщането на европейските екипи за гранична охрана приемащата държава-членка дава инструкции на екипите в съответствие с оперативния план, посочен в член 3а, параграф 1.

2. Агенцията, посредством своя координиращ служител, както е посочено в член 3б, параграф 5, може да изпрати на приемащата държава-членка своето мнение относно инструкциите, посочени в параграф 1. Ако го направи, приемащата държава-членка взема предвид това мнение.

3. В съответствие с член 8ж приемащата държава-членка осигурява на координиращия служител цялото необходимо съдействие, включително пълен достъп до европейските екипи за гранична охрана във всеки момент от разгръщането.

4. При изпълнение на своите задължения и упражняване на правомощията си членовете на европейските екипи за гранична охрана подлежат на дисциплинарните мерки, които се прилагат в изпращащата ги държава-членка.“

7) Член 4 се заменя със следното:

„Член 4

Анализ на риска

Агенцията разработва и прилага общ интегриран модел за анализ на риска.

Тя изготвя както обобщени, така и специализирани анализи на риска и ги предоставя на Съвета и на Комисията.

За целите на анализа на риска след предварителна консултация със заинтересованите държави-членки Агенцията може да извършва оценка на тяхната способност да се справят с появяващите се предизвикателства, включително с настоящи и бъдещи заплахи и натиск по външните граници на държавите-членки, особено що се отнася до онези държави-членки, които са изправени пред специфичен и несъразмерен натиск. За тази цел Агенцията може да оценява оборудването и ресурсите на държавите-членки във връзка с контрола по границите. Оценката се основава на информацията, подадена от заинтересованите държави-членки, както и на докладите и резултатите от съвместни операции, пилотни проекти, бърза намеса и други дейности на Агенцията. Тези оценки не засягат механизма за оценка по Шенген.

Резултатите от тези оценки се представят на управителния съвет.

За целите на настоящия член държавите-членки предоставят на Агенцията цялата необходима информация относно ситуацията и възможните заплахи по външните граници.

Агенцията отчита резултатите от даден общ интегриран модел за анализ на риска при изготвянето на общите основни учебни програми за обучение на граничните служители, посочени в член 5.“

8) Член 5 се изменя, както следва:

а) първият параграф се заменя със следното:

„Агенцията осигурява на граничните служители, които са членове на европейските екипи за гранична охрана, специализирано обучение, свързано с техните задачи и правомощия, и провежда редовни учения с тези гранични служители в съответствие с графика за специализирано обучение и учения, посочен в годишната работна програма на Агенцията.

Агенцията също така поема необходимите инициативи, за да гарантира, че всички гранични служители и друг персонал на държавите-членки, които участват в европейските екипи за гранична охрана, както и персоналет на Агенцията, преди да участват в оперативни дейности, са преминали обучение, организирано от Агенцията, по съответното право на Съюза и международно право, включително по основни права, достъп до международна закрила и насоки за целите на идентифицирането на хора, които търсят закрила, и насочването им към подходящите обекти.

Агенцията съставя и доразвива общите основни учебни програми за обучение на граничните служители и предоставя обучение на европейско равнище за инструкторите на националните гранични служители на държавите-членки, включително и обучение по основни права, достъп до международна закрила и съответното морско право.

Агенцията изготвя общите основни учебни програми след допитване до консултативния форум, посочен в член 26а.

Държавите-членки интегрират общите основни учебни програми за гранични служители в обучението на своите национални гранични служители.“;

б) след последния параграф се вмъква следният параграф:

„Агенцията установява обменна програма, която дава възможност на граничните служители, участващи в европейските екипи за гранична охрана, да придобиват знания или специфично ноу-хау от опита и добрите практики в чужбина, като работят заедно с гранични служители в държава-членка, различна от тяхната собствена.“.

9) Членове 6 и 7 се заменят със следното:

„Член 6

Мониторинг на научноизследователската дейност и принос към нея

Агенцията активно осъществява мониторинг и допринася за развитието на научноизследователската дейност, която е от значение за контрола и наблюдението на външните граници и разпространява тази информация до Комисията и държавите-членки.

Член 7

Техническо оборудване

1. Агенцията може да придобива, самостоятелно или в съсобственост с държава-членка, или да наема техническо оборудване за контрол по външните граници по време на съвместни операции, пилотни проекти, бърза намеса, съвместни операции по връщане или проекти за техническа помощ в съответствие с финансовите правила, приложими към Агенцията. Преди придобиването или наемането на оборудване, свързано със значителни разходи за Агенцията, се прави задълбочен анализ на потребностите и на

разходите спрямо ползите. Всеки подобен разход се предвижда в бюджета на Агенцията, който се приема от управителния съвет в съответствие с член 29, параграф 9. Когато Агенцията придобива или наема голямо техническо оборудване като плавателни съдове за патрулиране в открито море или превозни средства за патрулиране по крайбрежието, се прилагат следните условия:

а) в случай на придобиване и съсобственост, Агенцията официално се договаря с една държава-членка, че тази държава-членка ще извърши регистрирането на оборудването в съответствие с приложимото законодателство на тази държава-членка;

б) в случай на наемане, техническото оборудване трябва да бъде регистрирано в държава-членка.

Въз основа на изготвено от Агенцията типово споразумение държавата-членка, в която е регистрирано оборудването, и Агенцията се споразумяват относно реда и условията за осигуряване на срокове на пълен достъп до съвместно притежаваните активи за Агенцията, както и относно условията за използване на оборудването.

Държавата-членка, в която е регистрирано оборудването, или доставчикът на техническото оборудване осигурява необходимите експерти и техническия персонал, който да работи с техническото оборудване по законосъобразен и безопасен начин.

2. Агенцията създава и поддържа централизиран регистър на техническото оборудване във фонд от техническо оборудване, в който се включва техническото оборудване, притежавано от държавите-членки или от Агенцията, както и оборудването, притежавано съвместно от държавите-членки и Агенцията, за целите на контрола по външните граници. Фондът от техническо оборудване съдържа минималния брой от вид техническо оборудване, съгласно посоченото в параграф 5 от настоящия член. Техническото оборудване, включено във фонда от техническо оборудване, се използва по време на дейностите, посочени в членове 3, 8а и 9.

3. Държавите-членки допринасят за фонда от техническо оборудване, посочен в параграф 2. Приносът на държавите-членки по отношение на фонда и разгръщането на техническото оборудване за конкретни операции се планира въз основа на ежегодни двустранни преговори и споразумения между Агенцията и държавите-членки. В съответствие с тези споразумения и дотолкова, доколкото то е част от минималния брой техническо оборудване за дадена година, държавите-членки предоставят на разположение свое техническо оборудване, с цел то да бъде използвано по искане на Агенцията, освен ако не са изправени пред изключителна ситуация, която засяга в значителна степен изпълнението на националните задачи. Такова искане се прави най-малко 45 дни преди предвиденото използване. Всяка година се прави преглед на приноса към фонда от техническо оборудване.

4. Агенцията води регистъра на фонда от техническо оборудване, като извършва следните дейности:

- а) класифициране по вид техническо оборудване и вид операция;
- б) класифициране по собственик (държава-членка, Агенцията, други);
- в) общ брой на необходимото оборудване;
- г) изисквания за персонал, ако е приложимо;
- д) друга информация като данни, свързани с регистрацията, изисквания за транспортиране и поддръжка, приложими национални режими за износ, технически инструкции или друга информация от значение за правилното използване на техническото оборудване.

5. Агенцията финансира използването на техническото оборудване, което е част от минималния брой техническо оборудване, предоставено от дадена държава-членка за дадена година. Използването на техническо оборудване, което не е част от минималния брой техническо оборудване, се съфинансира от Агенцията, като съфинансирането е най-много 100 % от допустимите разходи, като се вземат предвид конкретните обстоятелства в държавите-членки, които използват това техническо оборудване.

По предложение на изпълнителния директор управителният съвет взема ежегодно решение в съответствие с член 24 относно правилата за техническото оборудване, включително за необходимия минимален брой по вид техническо оборудване, и условията за използване и възстановяване на разходите. По причини, свързани с бюджета, управителният съвет трябва да вземе това решение до 31 март всяка година.

Агенцията прави предложение за минималния брой техническо оборудване в съответствие със своите потребности, а именно с оглед на това да може да извършва съвместни операции, пилотни проекти, бърза намеса и съвместни операции по връщане, в съответствие с работната си програма за съответната година.

Ако минималният брой техническо оборудване е недостатъчен за осъществяването на оперативния план, одобрен във връзка със съвместните операции, пилотните проекти, бързата намеса или съвместните операции по връщане, Агенцията го преразглежда въз основа на обосноващите потребности и въз основа на споразумение с държавите-членки.

6. Агенцията докладва ежемесечно на управителния съвет за състава и използването на оборудването, което е част от фонда от техническо оборудване. Ако минималният брой техническо оборудване, посочен в параграф 5, не е достигнат, изпълнителният директор незабавно уведомява управителния съвет за това. Управителният съвет взема решение да бъде даден приоритет за спешното използване

на техническо оборудване и предприема необходимите действия за отстраняването на установения недостиг. Той уведомява Комисията за установения недостиг и предприетите действия. Комисията уведомява впоследствие Европейския парламент и Съвета за това, като представя и собствената си оценка.

7. Агенцията информира Европейския парламент ежегодно за броя на техническото оборудване, което всяка държава-членка е предоставила за фонда от техническо оборудване съгласно настоящия член.“

10) Член 8 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Без да се засяга член 78, параграф 3 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“), една или няколко държави-членки, изправени пред специфичен и несъразмерен натиск и обстоятелства, които изискват засилена техническа и оперативна помощ при изпълнение на техните задължения в областта на контрола и наблюдението на външните граници, могат да се обърнат за помощ към Агенцията. Агенцията организира в съответствие с член 3 необходимата техническа и оперативна помощ за държавата(ите)-членка(и), отправила(и) такова искане.“

б) в параграф 2 се добавя следната буква:

„в) разгръща гранични служители от европейските екипи за гранична охрана.“

в) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Агенцията може да придобива техническо оборудване за проверки и наблюдение на външните граници, което да бъде използвано от нейните експерти и в рамките на действия на бърза намеса, докато те траят.“

11) Член 8а се заменя със следното:

„Член 8а

Бърза намеса

По искане на държава-членка, изправена пред ситуация на неотложен и изключителен натиск, и особено пред пристигането в точки на външните граници на голям брой граждани на трети държави, които се опитват да влязат незаконно на нейната територия, Агенцията може да разгръне за ограничен период от време един или повече европейски екипи за гранична охрана („екип(и)“) на територията на молещата държава-членка, за подходящ срок, в съответствие с член 4 от Регламент (ЕО) № 863/2007.“

12) В член 8г параграф 5 се заменя със следното:

„5. Ако изпълнителният директор реши да разгърне един или повече екипи, Агенцията, заедно с молещата държава-членка, изготвят незабавно оперативен план в съответствие с член 8д и при всички случаи не по-късно от пет работни дни от датата на решението.“

13) В член 8д параграф 1 се изменя, както следва:

а) букви д), е) и ж) се заменят със следното:

„д) състав на екипите, както и разгръщане на друг съответен персонал;

е) разпоредби, свързани с командването и упражняването на контрол, включително имената и чиновете на граничните служители от приемащата държава-членка, отговарящи за сътрудничеството с екипите, по-специално на тези гранични служители, които командват екипите по време на разгръщането, и мястото на екипите в йерархията на командването;

ж) техническото оборудване, което трябва да бъде разгърнато заедно с екипите, включително специални изисквания като условия за използване, необходим персонал, транспорт и друга логистика, както и финансови разпоредби;“;

б) добавят се следните букви:

„з) подробни разпоредби за незабавно докладване на инциденти от страна на Агенцията пред управителния съвет и съответните национални публични органи;

и) схема за докладване и оценяване, която съдържа сравнителни показатели за доклада за оценка и краен срок за предаване на окончателния доклад за оценка в съответствие с член 3, параграф 3;

й) по отношение на морските операции — специална информация относно прилагането на съответната юрисдикция и законодателство в географската област, в която се провежда бърза намеса, включително позоваване на международното право и на правото на Съюза относно залавянето, спасителните операции в открито море и дебаркирането;

к) ред и условия на сътрудничество с трети държави, други агенции и органи на Съюза или международни организации.“

14) В член 8з, параграф 1 встъпителната част се заменя със следното:

„1. Агенцията поема изцяло следните разходи, направени от държавите-членки при предоставяне на техните гранични служители за целите, посочени в член 3, параграф 1б, член 8а и член 8в.“

15) Член 9 се заменя със следното:

„Член 9

Сътрудничество в областта на връщането

1. При спазване на политиката на Съюза в областта на връщанията, и по-специално Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите-членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (*), и без намеса по отношение на основанията на решенията за връщане, Агенцията оказва необходимото съдействие и, по искане на участващите държави-членки, също така осъществява координацията или организацията на съвместни операции по връщане на държавите-членки, включително чрез наемане на самолети за целите на такива операции. Агенцията финансира или участва в съфинансиране на операциите и проектите, посочени в настоящия параграф, чрез безвъзмездни средства от своя бюджет съгласно финансовите правила, които са приложими за Агенцията. Агенцията може да използва и финансовите средства на Съюза, които са на разположение в областта на връщането. Агенцията гарантира, че в споразуменията с държавите-членки за предоставянето на безвъзмездни средства условие за предоставянето на всяка финансова подкрепа е пълното зачитане на Хартата на основните права.

1а. Агенцията изготвя Кодекс на поведение при връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави, който се прилага при всички съвместни операции по връщане, координирани от Агенцията, и в който се описват общи стандартни процедури, които следва да опростят организирането на съвместни операции по връщане и да гарантират, че връщането се извършва по хуманен начин и при пълното зачитане на основните права, и по-специално на принципите на човешко достойнство, забраната на изтезания и на нечовешко или унижително отношение или наказание, правото на свобода и сигурност и правото на защита на личните данни и недискриминация.

1б. В Кодекса на поведение се обръща специално внимание на задължението, посочено в член 8, параграф 6 от Директива 2008/115/ЕО, за създаването на ефективна система за наблюдение на принудителното връщане, както и на Стратегията за основните права, посочена в член 26а, параграф 1 от настоящия регламент. Наблюдението на съвместните операции по връщане следва да се извършва въз основа на обективни и прозрачни критерии и да обхваща цялата съвместна операция по връщане от фазата преди заминаването до предаването на връщаните лица на държавата на връщане.

1в. Държавите-членки уведомяват редовно Агенцията относно нуждите си от помощ или координация от страна на Агенцията. Агенцията изготвя текущ оперативен план за предоставяне на необходимата оперативна подкрепа на нуждаещите се държави-членки, като в тази подкрепа се включва и техническото оборудване, посочено в член 7, параграф 1. Управителният съвет взема решение в съответствие с член 24 по предложение на изпълнителния директор относно съдържанието на текущия оперативен план и начина на действие по него.

2. Агенцията си сътрудничи с компетентните органи на трети държави, посочени в член 14, и установява най-добри практики във връзка с придобиването на пътни документи и връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави.

(*) ОВ L 348, 24.12.2008 г., стр. 98.“

16) В член 10 параграф 2 се заменя със следното:

„2. При изпълнението на своите задължения и упражняването на правомощията си гост-служителите трябва да спазват правото на Съюза и международното право и да съблюдават основните права и националното право на приемащата държава-членка.“

17) Член 11 се заменя със следното:

„Член 11

Системи за обмен на информация

Агенцията може да предприема всички необходими мерки за улесняване на обмена с Комисията и държавите-членки и, по целесъобразност, с посочените в член 13 агенции на Съюза, на информация, която е необходима за изпълнението на нейните задачи. Тя разработва и управлява информационна система, посредством която да бъде възможен обменът на класифицирана информация с тези участници, включително на лични данни, посочени в членове 11а, 11б и 11в.

Агенцията може да предприеме всички необходими мерки за улесняване на обмена на информация, която е от значение за нейните задачи, с Обединеното кралство и Ирландия, ако тя е свързана с дейности, в които те участват в съответствие с член 12 и член 20, параграф 5.“

18) Въмъкват се следните членове:

„Член 11а

Защита на данни

Регламент (ЕО) № 45/2001 се прилага за обработката на лични данни от Агенцията.

Управителният съвет установява мерки за прилагането на Регламент (ЕО) № 45/2001 от Агенцията, включително мерки, свързани с длъжностното лице за защита на

данните, което работи в Агенцията. Тези мерки се установяват след консултация с Европейския надзорен орган по защита на данните. Без да се засягат членове 11б и 11в, Агенцията може да обработва лични данни за административни цели.

Член 11б

Обработка на лични данни в контекста на съвместни операции по връщане

1. При изпълнението на своите задачи по организиране и координиране на съвместните операции по връщане на посочените в член 9 държави-членки, Агенцията може да обработва лични данни на лицата, които подлежат на такива съвместни операции по връщане.

2. Обработването на такива лични данни се осъществява при зачитане на принципите на необходимост и пропорционалност. По-специално, то е строго ограничено до онези лични данни, които са необходими за целите на съвместната операция по връщане.

3. Личните данни се заличават веднага след като целта, за която са били събрани, е постигната и не по-късно от 10 дни след края на съвместната операция по връщане.

4. В случаите, в които личните данни не са предадени на превозача от държава-членка, Агенцията може да предаде такива данни.

5. Настоящият член се прилага в съответствие с мерките, посочени в член 11а.

Член 11в

Обработване на лични данни, събрани по време на съвместни операции, пилотни проекти и бърза намеса

1. Без да се засяга компетентността на държавите-членки да събират лични данни в контекста на съвместни операции, пилотни проекти и бърза намеса и при спазване на ограниченията, посочени в параграфи 2 и 3, Агенцията може да продължи да обработва лични данни, събрани от държавите-членки в рамките на такива оперативни дейности и предавани на Агенцията, с цел да се даде принос за сигурността на външните граници на държавите-членки.

2. Такова по-нататъшно обработване на лични данни от Агенцията се ограничава до лични данни по отношение на лица, за които има достатъчно основания да бъдат заподозрени от компетентните органи на държавите-членки в участие в трансгранични престъпни дейности, в подпомагане на незаконни миграционни дейности или дейности, свързани с трафик на хора, както са определени в член 1, параграф 1, букви а) и б) от Директива 2002/90/ЕО на Съвета от 28 ноември 2002 г. за определяне на подпомагане на незаконното влизане, преминаването и пребиваването (*).

3. Посочените в параграф 2 лични данни се обработват по-нататък от Агенцията само за следните цели:

- а) предаване, за всеки конкретен случай, на Европол или други правоприлагащи агенции на Съюза, при спазване на член 13;
- б) използване за изготвянето на анализите на риска, посочени в член 4. В резултата от анализите на риска данните се деперсонализират.

4. Личните данни се заличават веднага след предаването им на Европол или на други агенции на Съюза или след използването им за изготвянето на анализи на риска, посочени в член 4. Срокът на съхраняване във всеки случай не надвишава три месеца след датата на събиране на посочените данни.

5. Обработването на такива лични данни се осъществява при зачитане на принципите на необходимост и пропорционалност. Личните данни не се използват от Агенцията за целите на разследвания, които остават отговорност на компетентните органи на държавите-членки.

По-конкретно, то е строго ограничено до тези лични данни, които са необходими за целите, посочени в параграф 3.

6. Без да се засяга Регламент (ЕО) № 1049/2001, по-нататъшно предаване или друго съобщаване на такива лични данни, обработени от Агенцията, на трети държави или други трети лица се забранява.

7. Настоящият член се прилага в съответствие с мерките, посочени в член 11а.

Член 11г

Правила за сигурност относно защитата на класифицирана информация и на неклассифицирана чувствителна информация

1. Агенцията прилага правилата на Комисията относно сигурността, съдържащи се в приложението към Решение 2001/844/ЕО, ЕОВС, Евратом на Комисията от 29 ноември 2001 г. за изменение на нейния процедурен правилник (**). Тези правила се прилагат, *inter alia*, към обмена, обработката и съхранението на класифицирана информация.

2. Агенцията прилага принципите за сигурност относно обработката на неклассифицирана чувствителна информация, така както са установени в решението, посочено в параграф 1 от настоящия член и както се прилагат от Комисията. Управителният съвет установява мерки за прилагането на тези принципи на сигурност.

(*) ОВ L 328, 5.12.2002 г., стр. 17.

(**) ОВ L 317, 3.12.2001 г., стр. 1.

19) Членове 13 и 14 се заменят със следното:

„Член 13

Сътрудничество с агенции и органи на Съюза и международни организации

Агенцията може да си сътрудничи с Европол, с Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, с Агенцията на Европейския съюз за основните права („Агенцията за основните права“), с други агенции и органи на Съюза и с международни организации, които са компетентни в областите, които се уреждат от настоящия регламент, в рамките на работни договорености, сключени с тези органи, съобразно съответните разпоредби от ДФЕС и разпоредбите за компетентността на тези органи. Във всички случаи Агенцията информира Европейския парламент за всяка от тези договорености.

По-нататъшно предаване или друго съобщаване на лични данни, обработвани от Агенцията, на други агенции или органи на Съюза подлежи на специални работни договорености относно обмена на лични данни и на предварително одобрение от страна на Европейския надзорен орган по защита на данните.

Агенцията може също така, при наличието на съгласие на заинтересованата(ите) държава(и)-членка(и), да кани наблюдатели от агенции и органи на Съюза или международни организации за участие в дейностите ѝ, посочени в членове 3, 4 и 5, доколкото тяхното присъствие съответства на целите на тези дейности, може да допринесе за подобряване на сътрудничеството и обмена на най-добри практики и не засяга цялостната безопасност на дейностите. Участието на тези наблюдатели в дейностите, посочени в членове 4 и 5, може да се осъществи само със съгласието на заинтересованата(ите) държава(и)-членка(и), а в дейностите, посочени в член 3 — само със съгласието на приемищата държава-членка. В оперативния план, посочен в член 3а, параграф 1, се включват подробни правила за участието на наблюдатели. Преди участието си тези наблюдатели преминават подходящо обучение, организирано от Агенцията.

Член 14

Улесняване на оперативното сътрудничество с трети държави и сътрудничеството с компетентните органи на трети държави

1. По въпроси, които са свързани с нейните дейности и в рамките на необходимото за изпълнението на нейните задачи, Агенцията улеснява оперативното сътрудничество между държавите-членки и трети държави в рамките на политиката на Съюза в областта на външните работи, включително по отношение на правата на човека.

Агенцията и държавите-членки спазват норми и стандарти, най-малкото равностойни на посочените в законодателството на Съюза, и когато сътрудничеството с трети държави се осъществява на територията на последните.

Установяването на сътрудничество с трети държави служи за насърчаване на европейски стандарти в областта на управлението на границите, които включват и зачитане на основните права и на човешкото достойнство.

2. Агенцията може да си сътрудничи с компетентните органи на трети държави по въпросите, които са уредени с настоящия регламент, в рамките на работни договорености, сключвани с тези органи, съгласно съответните разпоредби на ДФЕС. Тези работни договорености са свързани единствено с управлението на оперативното сътрудничество.

3. Агенцията може да разполага в трети държави свои служители за връзка, които следва да се ползват с възможно най-високата степен на защита при изпълнението на задълженията си. Служителите за връзка следва да бъдат част от местните или регионалните мрежи за сътрудничество между служителите за връзка по въпросите на имиграцията на държавите-членки, създадени съгласно Регламент (ЕО) № 377/2004 на Съвета от 19 февруари 2004 година за създаване на мрежа от служители за връзка по въпросите на имиграцията (*). Служителите за връзка се разполагат само в трети държави, в които практиките за управление на границите са в съответствие с минимални стандарти за правата на човека. Тяхното разполагане се одобрява от управителния съвет. В рамките на политиката на Съюза в областта на външните отношения, при разполагането следва да се даде приоритет на онези трети държави, за които при анализ на риска е установено, че са държави на произход или държави на транзитно преминаване по отношение на незаконната миграция. На взаимна основа Агенцията може да приеме служители за връзка, изпратени от тези трети държави, за ограничен срок. По предложение на изпълнителния директор и в съответствие с член 24 управителният съвет ежегодно приема списък с приоритетите.

4. При спазване на законодателството на Съюза и в съответствие с основните права, задълженията на служителите за връзка на Агенцията включват установяване и поддържане на контакти с компетентните органи на третата държава, в която са разположени, като целта е да допринесат за предотвратяването на незаконната имиграция и борбата с нея и връщането на незаконните мигранти.

5. Агенцията може да получава финансиране от Съюза в съответствие с разпоредбите на съответните инструменти, които подкрепят политиката на Съюза в областта на външните отношения. Тя може да осъществява и финансира проекти за техническа помощ в трети държави в областите, обхванати от настоящия регламент.

6. Агенцията може също така, при наличието на съгласие на заинтересованата(ите) държава(и)-членка(и), да кани наблюдатели от трети държави да участват в дейностите ѝ, които са посочени в членове 3, 4 и 5, доколкото тяхното присъствие съответства на целите на тези дейности, може да допринесе за подобряване на сътрудничеството и обмена на най-добри практики и не засяга цялостната безопасност на дейностите. Участието на тези наблюдатели в дейностите, посочени в членове 4 и 5, може да се осъществи само със

съгласието на заинтересованата(ите) държава(и)-членка(и), а в дейностите, посочени в член 3 — само със съгласието на приемашата държава-членка. В оперативния план, посочен в член 3а, параграф 1, се включват подробни правила за участието на наблюдатели. Преди участието си тези наблюдатели преминават подходящо обучение, организирано от Агенцията.

7. При сключването на двустранни споразумения с трети държави, както е посочено в член 2, параграф 2, държавите-членки могат да включват разпоредби относно ролята и правомощията на Агенцията, по-специално относно упражняването на изпълнителни правомощия от членовете на екипите, разгърнати от Агенцията, по време на съвместните операции или пилотните проекти, посочени в член 3.

8. Условие за дейностите, посочени в параграфи 2 и 3 от настоящия член, е получаването на предварително становище от Комисията, като Европейският парламент се информира незабавно и обстойно за тези дейности.

(*) ОВ L 64, 2.3.2004, стр. 1..“

20) В член 15 първа алинея се заменя със следното:

„Агенцията е орган на Съюза. Тя притежава юридическа правосубектност.“

21) Въмква се следният член:

„Член 15а

Споразумение за седалището

Агенцията и държавата-членка, в която се намира седалището на Агенцията, сключват споразумение за седалището, в което се установяват необходимите договорености относно установяването на Агенцията в тази държава-членка и относно съоръженията, които да ѝ бъдат предоставени от тази държава-членка, както и специалните правила, приложими в тази държава-членка спрямо изпълнителния директор, заместник-изпълнителния директор, членовете на управителния съвет, персонала на Агенцията и членовете на техните семейства. Споразумението за седалището се сключва след получаване на одобрение от управителния съвет. Държавата-членка, в която се намира седалището на Агенцията, следва да осигури възможно най-добрите условия за доброто функциониране на Агенцията, включително многоезично училищно обучение с европейска насоченост и подходящи транспортни връзки.“

22) Член 17 се изменя, както следва:

а) параграф 3 се заменя със следното:

„3. За целите на прилагането на член 3б, параграф 5 единствено служител на Агенцията, спрямо който се прилагат Правилникът за длъжностните лица на Европейския съюз или дял II от Условието за работа на другите служители на Европейския съюз, може да бъде определен за координиращ служител в съответствие с член 8ж. За целите на прилагането на член 3б, параграф 3 единствено националните експерти, командировани от държава-членка в Агенцията, могат да бъдат определени, за да бъдат прикрепени към европейските екипи за гранична охрана. Агенцията определя тези национални експерти, които ще бъдат прикрепени към европейските екипи за гранична охрана, в съответствие с посочения член.“;

б) добавят се следните параграфи:

„4. Управителният съвет приема необходимите мерки за изпълнение в съгласие с Комисията съгласно член 110 от Правилника за длъжностните лица на Европейския съюз.

5. Управителният съвет може да приеме разпоредби, които да дадат възможност за командироването на национални експерти от държавите-членки в Агенцията. При тези разпоредби се вземат предвид изискванията в член 3б, параграф 3, и по-специално обстоятелството, че те се разглеждат като гост-служители и имат задълженията и правомощията, предвидени в член 10. Те съдържат разпоредби относно условията на разгръщане.“.

23) Член 20 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се изменя, както следва:

и) буква з) се заменя със следното:

„з) създава организационната структура на Агенцията и приема политиката на Агенцията по отношение на персонала, по-специално многогодишния план относно политиката за персонала. В съответствие с разпоредбите на Регламент (ЕО, Евратом) № 2343/2002 на Комисията от 19 ноември 2002 г. относно рамковия Финансов регламент за органите, посочени в член 185 от Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности (*), многогодишният план относно политиката за персонала се представя на Комисията и бюджетния орган, след получаването на положително становище от Комисията.

(*) ОВ L 357, 31.12.2002 г., стр. 72.“;

ii) добавя се следната буква:

„и) приема многогодишния план на Агенцията, чиято цел е да се очертае бъдещата дългосрочна стратегия за дейностите на Агенцията.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

„4. Управителният съвет може да консултира изпълнителния директор по всички въпроси, които са строго свързани с развитието на оперативното управление на външните граници, включително дейностите, свързани с научноизследователската дейност, предвидена в член 6.“.

24) Член 21 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 последно изречение се заменя със следното:

„Мандатът може да се подновява.“;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. Държавите, които са асоциирани към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, участват в Агенцията. Всяка от тях има един представител и един заместник в управителния съвет. Съгласно съответните разпоредби от споразуменията им за асоцииране се изготвят договорености, в които се уточняват естеството и обхватът на участието на тези държави в работата на Агенцията, както и подробните правила за това участие, включително разпоредби за финансовите вноски и персонала.“.

25) Член 25 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заменя със следното:

„2. Европейският парламент или Съветът могат да поканят изпълнителния директор да докладва за изпълнението на своите задължения, по-специално относно изпълнението и наблюдението на Стратегията за основните права, общия доклад на Агенцията за предходната година, работната програма за предстоящата година и многогодишния план на Агенцията, посочен в член 20, параграф 2, буква и)“;

б) в параграф 3 се добавя следната буква:

„ж) да осигури изпълнението на оперативните планове, посочени в членове 3а и 8д.“.

26) Въмква се следният член:

„Член 26а

Стратегия за основните права

1. Агенцията създава, разработва и прилага своя Стратегия за основните права. Агенцията създава ефективен механизъм за наблюдение на зачитането на основните права при всички дейности на Агенцията.

2. Агенцията създава консултативен форум, който да подпомага изпълнителния директор и управителния съвет по въпросите на основните права. Агенцията отправя покана към Европейската служба за подкрепа в областта на убежището, Агенцията за основните права, Върховния комисар на ООН за бежанците и други заинтересовани организации да участват в консултативния форум. По предложение на изпълнителния директор, управителният съвет взема решение за състава и методите на работа на консултативния форум и реда и условията на предаване на информация на консултативния форум.

С консултативния форум се провеждат консултации относно по-нататъшното развитие и прилагане на Стратегията за основните права, Кодекса на поведение и общите основни учебни програми.

Консултативният форум изготвя ежегоден доклад за своите дейности. Този доклад се оповестява публично.

3. Управителният съвет определя служител по въпросите на основните права, който притежава необходимата квалификация и опит в областта на основните права. При изпълнение на задълженията си той е независим и се отчита пряко пред управителния съвет и консултативния форум. Служителят представя редовно доклад и по този

начин допринася за механизма на наблюдение на основните права.

4. Служителят по въпросите на основните права и консултативният форум имат достъп до цялата информация, отнасяща се до зачитането на основните права, във връзка с всички дейности на Агенцията.“

27) В член 33 се въмкват следните параграфи:

„2а. Първата оценка след влизането в сила на Регламент (ЕС) № 1168/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 2007/2004 на Съвета за създаване на Европейска агенция за управление на оперативното сътрудничество по външните граници на държавите-членки на Европейския съюз (*) също така анализира потребностите от по-нататъшно засилено координиране на управлението на външните граници на държавите-членки, включително осъществимостта на създаването на европейска система от гранични служители.

2б. Оценката съдържа специален анализ на начина, по който се спазва Хартата на основните права при прилагането на настоящия регламент.

(*) ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 1“.

Член 2

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите-членки в съответствие с договорите.

Съставено в Страсбург на 25 октомври 2011 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

M. DOWGIELEWICZ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1169/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2011 година

за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽²⁾,

като имат предвид, че:

(1) Член 169 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предвижда, че Съюзът допринася за постигането на високо равнище на защита на потребителите посредством мерките, които той приема съгласно член 114 от него.

(2) Свободното движение на безопасна и здравословна храна представлява съществен аспект на вътрешния пазар и значително допринася за здравето и благосъстоянието на гражданите и за техните социални и икономически интереси.

(3) С оглед постигане на високо равнище на защита на здравето на потребителите и гарантиране на правото им на информация, следва да се гарантира, че потребителите са подходящо информирани относно консумираните от тях храни. Изборът на потребителите може да бъде повлиян от, *inter alia*, здравни, икономически, екологични, социални и етични съображения.

(4) Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните ⁽³⁾, общ принцип на законодателството в областта на храните е то да предоставя на потребителите основа за информиран избор по отношение на консумираните от тях храни и да предотврати практики, които могат да заблудят потребителя.

(5) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно неприятели търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар ⁽⁴⁾ обхваща някои аспекти на предоставянето на информация на потребители, по-специално с цел предотвратяване на заблуждаващи действия и пропускане на информация. Общите принципи относно неприятели търговски практики следва да бъдат допълнени с конкретни правила относно предоставянето на информация за храните на потребителите.

(6) Правилата на Съюза за етикетиране на храните, приложими за всички храни, са установени в Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно етикетирането, представянето и рекламата на храните ⁽⁵⁾. Преобладаващата част от предвидените в посочената директива разпоредби са от 1978 г. и поради това следва да бъдат актуализирани.

(7) Директива 90/496/ЕИО на Съвета от 24 септември 1990 г. относно етикетирането за питателност на храните ⁽⁶⁾ установява правила за съдържанието и представянето на хранителна информация за предварително опакованите храни. Съгласно тези правила включването на хранителна информация е доброволно, с изключение на случаите на хранителна претенция, свързана с храната. Преобладаващата част от предвидените в посочената директива разпоредби са от 1990 г. и поради това следва да бъдат актуализирани.

(8) Изискванията за общото етикетиране се допълват от редица разпоредби, приложими за всички храни при определени обстоятелства или за някои категории храни. Освен това съществуват известен брой конкретни правила, приложими за определени храни.

⁽¹⁾ ОВ С 77, 31.3.2009 г., стр. 81.

⁽²⁾ Позиция на Европейския парламент от 16 юни 2010 г. (ОВ С 236 Е, 12.8.2011 г., стр. 187) и позиция на Съвета на първо четене от 21 февруари 2011 г. (ОВ С 102 Е, 2.4.2011 г., стр. 1.). Позиция на Европейския парламент от 6 юли 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 29 септември 2011 г.

⁽³⁾ ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1.

⁽⁴⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

⁽⁵⁾ ОВ L 109, 6.5.2000 г., стр. 29.

⁽⁶⁾ ОВ L 276, 6.10.1990 г., стр. 40.

- (9) Първоначалните цели и ключовите елементи на действащото законодателство в областта на етикетирането са все още валидни, но е необходимо то да се опрости, за да се гарантира по-лесното му спазване и по-голяма яснота за заинтересованите страни, както и да се модернизира с оглед отчитането на новите тенденции в областта на информацията за храните. Настоящият регламент ще служи както на интересите на вътрешния пазар, като опростява законодателството, гарантира правна сигурност и намалява административната тежест, така и на интересите на гражданите, като предвижда ясно, разбираемо и четливо задължително етикетирание на храните.
- (10) Връзката между хранителен режим и здраве, както и изборът на подходящ хранителен режим, съобразен с индивидуалните потребности, представляват интерес за широката общественост. Бялата книга на Комисията от 30 май 2007 г. относно стратегия за Европа по отношение на храненето, наднорменото тегло и здравословните проблеми, свързани със затлъстяването („Бялата книга на Комисията“), отбелязва, че етикетирането на хранителната информация е важен метод за информиране на потребителите относно състава на храните и за подпомагането им да направят информиран избор. В съобщението на Комисията от 13 март 2007 г., озаглавено „Стратегия на ЕС за политика за защита на потребителите 2007—2013 г. - увеличаване на правата на потребителите, повишаване на тяхното благосъстояние, осигуряване на ефективната им защита“ се подчертава, че възможността потребителите да направят информиран избор е от съществено значение както за ефективната конкуренция, така и за благосъстоянието на потребителите. Познаването на основните принципи на хранене и подходящата хранителна информация биха допринесли значително за даването на възможност на потребителя да направи такъв информиран избор. Образователните и информационните кампании са важен инструмент за подобряване на разбираемостта на информацията относно храните за потребителите.
- (11) С оглед на повишаване на правната сигурност и гарантиране на рационалност и последователност в прилагането е целесъобразно директиви 90/496/ЕИО и 2000/13/ЕО да бъдат отменени и заменени с единен регламент, който да гарантира сигурност за потребителите и другите заинтересовани страни и да намали административната тежест.
- (12) С оглед на постигане на яснота е целесъобразно да бъдат отменени и включени в настоящия регламент други хоризонтални актове, а именно Директива 87/250/ЕИО на Комисията от 15 април 1987 г. относно посочването на обемното съдържание на алкохол при етикетирането на алкохолни напитки, предназначени за крайна употреба⁽¹⁾, Директива 1999/10/ЕО на Комисията от 8 март 1999 г. относно предвиждане на дерогации от разпоредбите на член 7 от Директива 79/112/ЕИО на Съвета по отношение на етикетирането на храни⁽²⁾, Директива 2002/67/ЕО на Комисията от 18 юли 2002 г. относно етикетирането на храни, съдържащи хинин, и на храни, съдържащи кофеин⁽³⁾, Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията от 31 март 2004 г. относно етикетирането на храни и съставки на храните с добавени фитостероли, фитостеролови естери, фитостаноли и/или фитостанолови естери⁽⁴⁾ и Директива 2008/5/ЕО на Комисията от 30 януари 2008 г. относно задължителното обозначаване върху етикета на някои храни на сведения, освен тези, предвидени в Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета⁽⁵⁾.
- (13) Необходимо е да бъдат установени общи определения, принципи, изисквания и процедури, така че да бъде създадена ясна рамка и обща основа за мерки на равнище Съюз и за национални мерки, уреждащи информацията за храните.
- (14) За да се следва цялостен и еволюционен подход по отношение на информацията, предоставяна на потребителите относно консумираните от тях храни, следва да се изготви широко определение на законодателство в областта на информацията за храните, обхващащо правила от общ и специален характер, както и широко определение на информацията за храните, обхващащо информацията, предоставяна и чрез средства, различни от етикета.
- (15) Правилата на Съюза следва да се прилагат само за предприятия, чието естество на работа включва известна последователност на действията и известна степен на организираност. Дейности като обработка и доставка на храни, сервиране на ястия и продажба на храна, извършвани по конкретен повод от частни лица, например на благотворителни събития или на местни панаири и срещи, не следва да попадат в обхвата на настоящия регламент.
- (16) Законодателството в областта на информацията за храните следва да осигурява достатъчна гъвкавост, така че да има възможност да се актуализира с новите изисквания на потребителите относно информацията и да гарантира баланс между защитата на вътрешния пазар и различията във възприятията на потребителите в държавите-членки.
- (17) Основното съображение по отношение на изискването за задължителна информация за храните следва да позволи на потребителите да идентифицират и използват правилно храните, и да направят избор, който е съобразен с индивидуалните потребности на хранителния им режим. За тази цел стопанските субекти в хранителната промишленост следва да направят тази информация по-лесно достъпна за хората със зрителни увреждания.
- (18) За да може законодателството в областта на информацията за храните да се адаптира към променящите се потребности на потребителите от информация, в съображенията относно необходимостта от задължителна информация за храните следва да се отчита и проявяният широк интерес от страна на повечето потребители към разкриването на определена информация.
- (19) Въпреки това нови задължителни изисквания в областта на информацията за храните следва да бъдат установявани само ако и когато е необходимо, в съответствие с принципите на субсидиарност, пропорционалност и устойчивост.

⁽¹⁾ ОВ L 113, 30.4.1987 г., стр. 57.

⁽²⁾ ОВ L 69, 16.3.1999 г., стр. 22.

⁽³⁾ ОВ L 191, 19.7.2002 г., стр. 20.

⁽⁴⁾ ОВ L 97, 1.4.2004 г., стр. 44.

⁽⁵⁾ ОВ L 27, 31.1.2008 г., стр. 12.

- (20) Законодателството в областта на информацията за храните следва да забранява използването на информация, която би заблудила потребителя, по-специално по отношение на характеристиките на храната, нейното въздействие или свойства, или която би приписала лечебни свойства на храните. За да бъде ефективна тази забрана, тя следва да се прилага и спрямо рекламата и представянето на храните.
- (21) За да се избегне разпръснатост на правилата относно отговорността на стопанските субекти в хранителната промишленост по отношение на информацията за храните, е целесъобразно да се изяснят отговорностите на стопанските субекти в тази област. Това изясняване следва да бъде в съответствие с отговорностите по отношение на потребителя, които са посочени в член 17 от Регламент (ЕО) № 178/2002.
- (22) Следва да се състави списък на цялата задължителна информация, която поначало следва да се предоставя за всички храни, предназначени за крайния потребител и заведенията за обществено хранене. В списъка следва да се запази информацията, която вече се изисква съгласно действащото законодателство на Съюза, като се има предвид, че като цяло тя представлява ценно достижение от гледна точка на информирането на потребителя.
- (23) За да бъдат отчетени промените и напредъкът в областта на информацията за храните, следва да се създадат разпоредби, които да дадат правомощия на Комисията за осигуряване на възможност за предоставянето на някои данни чрез алтернативни средства. Консултацията със заинтересованите страни следва да спомогне за навременни и целенасочени промени на изискванията за информация за храните.
- (24) Някои съставки или други вещества, или продукти (като спомагателни вещества), които се използват при производството на храните и впоследствие остават в техния състав, могат да причинят алергии или непоносимост при някои хора, като някои от тези алергии или непоносимост представляват опасност за здравето на засегнатите лица. Важно е да се предоставя информация относно наличието на добавки в храните, спомагателни вещества и други вещества или продукти с научно доказан алергенен ефект или ефект на непоносимост, за да могат потребителите, особено страдащите от хранителна алергия или непоносимост, да направят информиран и безопасен за тях избор.
- (25) С цел информиране на потребителите за наличието на специално създадени наноматериали в храните е целесъобразно да се предвиди определение на специално създадените наноматериали. Като се има предвид възможността храните, съдържащи или състоящи се от специално създадени наноматериали, да бъдат нови храни, подходящата законодателна рамка за това определение следва да бъде разгледана в контекста на предстоящия преглед на Регламент (ЕО) № 258/97 на Европейския парламент и на Съвета от 27 януари 1997 г. относно нови храни и нови хранителни съставки⁽¹⁾.
- (26) Етикетите на храните следва да бъдат ясни и разбираеми, за да подпомагат потребителите, които желаят да направят по-добре информиран избор на храни и хранителен режим. Проучванията показват, че добрата четливост е важен фактор, който може да увеличи възможността информацията от етикета да повлияе на потребителите, както и че нечетливата информация за продукта е една от главните причини за недоволството на потребителите относно етикетирването на храните. Следователно следва да бъде разработен цялостен подход, така че да се вземат предвид всички аспекти, свързани с четливостта, включително шрифта, цвета и контраста.
- (27) За да се осигури предоставянето на информация за храните, е необходимо да се преценят всички начини за доставка на храни на потребителите, включително продажбата на храна чрез средствата за комуникация от разстояние. Макар да е ясно, че всяка храна, доставена чрез продажба от разстояние, следва да отговаря на същите изисквания за информация както храната, продавана в магазините, е необходимо да се изясни, че в този случай съответната задължителна информация за храните следва да бъде налична преди да бъде сключен договорът за покупко-продажба.
- (28) Използваната технология за замразяване на храни се разви значително през последните десетилетия и започна да се използва широко както с цел подобряване на движението на стоки на вътрешния пазар на Съюза, така и с цел намаляване на рисковете по отношение на безопасността на храните. Все пак замразяването и последващото размразяване на някои храни, особено месо и рибни продукти, ограничава възможностите за тяхната по-нататъшна употреба и също така може да се отрази на безопасността, вкуса и физическото им качество. От друга страна, замразяването няма такова отражение върху други продукти, особено маслото. Следователно, когато даден продукт е бил размразен, крайният потребител следва да бъде подходящо информиран за неговото състояние.
- (29) Посочването на страната на произход или на мястото на произход на храната следва да бъде представено тогава, когато липсата му би могла да заблуди потребителите по отношение на истинската страна на произход или място на произход на дадения продукт. Във всички случаи, посочването на страната на произход или мястото на произход следва да бъде представено по начин, който не заблуждава потребителя, и на базата на ясно определени критерии, които гарантират равни условия за индустрията и осигуряват по-ясно разбиране на информацията, свързана със страната на произход или мястото на произход на дадена храна, от страна на потребителите. Тези критерии не следва да се прилагат, когато се посочват името или адресът на стопанския субект в хранителната промишленост.
- (30) В някои случаи стопанските субекти в хранителната промишленост може да поискат да посочат произхода на дадена храна на доброволен принцип, за да привлекат вниманието на потребителите към качествата на техния продукт. Подобни обозначения следва също да отговарят на хармонизирани критерии.

⁽¹⁾ ОВ L 43, 14.2.1997 г., стр. 1.

- (31) Посочването на произхода понастоящем е задължително за говеждо месо и продукти от говеждо месо ⁽¹⁾ в Съюза след кризата със спонгиозната енцефалопатия по говедата и това създаде очаквания у потребителите. Оценката за въздействие на Комисията потвърди, че произходът на месото се оказва от първостепенно значение за потребителите. Има и други видове месо, които се консумират масово в Съюза, като свинско, овче, козе и птиче месо. Ето защо е уместно да се наложи задължителното обявяване на произхода за тези продукти. Конкретните изисквания за произход могат да се различават за различните видове месо в съответствие с характеристиките на животинските видове. Уместно е да се предвиди въвеждането, посредством правила за прилагане, на задължителни изисквания, които може да са различни за различните видове месо и които се отчита принципът на пропорционалност и административната тежест за стопанските субекти в хранителната промишленост и за правоприлагащите органи.
- (32) Бяха разработени задължителни разпоредби за произхода въз основа на вертикален подход, като например за меда ⁽²⁾, плодовете и зеленчуците ⁽³⁾, рибата ⁽⁴⁾, говеждото месо и продуктите от говеждо месо ⁽⁵⁾ и маслинното масло ⁽⁶⁾. Необходимо е да се разгледа възможността за разширяване на задължителното етикетироване на произхода за други храни. Ето защо е уместно да се отправи искане към Комисията да изготви доклади, които да включват следните храни: видове месо, различни от говеждо, свинско, овче, козе и птиче; мляко; използвано като съставка на млечните продукти мляко; използвано като съставка месо; непреработени храни; продукти с една съставка; и съставки, които представляват над 50 % от дадена храна. Тъй като млякото е един от продуктите, за които посочването на произхода може да се счита от особен интерес, докладът на Комисията за него следва да бъде представен възможно най-скоро. Въз основа на заключенията от тази доклади Комисията може да представи предложения за изменение на съответните разпоредби на Съюза или при необходимост може да предприеме нови инициативи на секторна основа.
- (33) Непреференциалните правила за произход на стоките в Съюза са установени в Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 г. относно създаване на Митнически кодекс на Общността ⁽⁷⁾, а разпоредбите за прилагането му — в Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 г. за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността ⁽⁸⁾. Определянето на страната на произход на храните ще се основава на тези правила, които са добре познати на стопанските субекти в хранителната промишленост и администрациите и следва да облекчат прилагането им.
- (34) Обявяването на хранителната стойност на храните се отнася до информацията за енергийната стойност и наличието на някои хранителни вещества в храните. Задължителното предоставяне на хранителна информация на опаковката следва да подпомага действията в областта на храненето като част от политиките за обществено здраве, които биха могли да включват предоставянето на научни препоръки за образоването на обществеността по отношение на храненето, и да бъде в помощ на информирания избор на храни.
- (35) За улесняване на сравнението между продукти в опаковки с различни размери е целесъобразно изискването задължителната информация за хранителната стойност да продължава да се отнася за 100 g или 100 ml и, ако е подходящо, да се допуска допълнителна информация за порциите. Следователно, когато храната е предварително опакована под формата на единични порции или единици за консумация, в допълнение към изразяването на хранителната стойност за 100 g или за 100 ml следва да бъде позволено обявяването на хранителната стойност в порции или в единици за консумация. Освен това, за да се осигурят съпоставими обозначения за порциите и единиците за консумация, Комисията следва да бъде оправомощена да приема правила относно формата на изразяване на обявяването на хранителната стойност в порции или в единици за консумация за определени категории храни.
- (36) В Бялата книга на Комисията се изтъкват някои хранителни елементи, които са от значение за общественото здраве, като наситени мазнини, захари или натрий. Следователно е подходящо изискванията за задължително предоставяне на хранителна информация да отчитат тези елементи.
- (37) Тъй като една от целите на настоящия регламент е да предостави основа за информиран избор на крайния потребител, в това отношение е важно да се гарантира, че крайният потребител лесно ще разбира предоставената на етикета информация. Ето защо е уместно на етикета да се използва терминът „сол“, вместо съответстващия термин за хранителното вещество „натрий“.
- (38) В интерес на последователността и съгласуваността на правото на Съюза доброволното включване на хранителни или здравни претенции в етикетите на храните следва да бъде в съответствие с Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните ⁽⁹⁾.
- ⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1760/2000 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юли 2000 г. за създаване на система за идентификация и регистрация на едър рогат добитък и относно етикетироването на говеждо месо и продукти от говеждо месо (ОВ L 204, 11.8.2000 г., стр. 1).
- ⁽²⁾ Директива 2001/110/ЕС на Съвета от 20 декември 2001 г. относно меда (ОВ L 10, 12.1.2002 г., стр. 47).
- ⁽³⁾ Регламент (ЕО) № 1580/2007 на Комисията от 21 декември 2007 г. за определяне на правила за прилагане на Регламенти (ЕО) № 2200/96, (ЕО) № 2201/96 и (ЕО) № 1182/2007 на Съвета в сектора на плодовете и зеленчуците (ОВ L 350, 31.12.2007 г., стр. 1).
- ⁽⁴⁾ Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета от 17 декември 1999 г. относно общата организация на пазарите на рибни продукти и продукти от аквакултури (ОВ L 17, 21.1.2000 г., стр. 22).
- ⁽⁵⁾ Регламент (ЕО) № 1760/2000.
- ⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 1019/2002 на Комисията от 31 юни 2002 г. относно стандартите за търговия с маслиново масло (ОВ L 155, 14.6.2002 г., стр. 27).
- ⁽⁷⁾ ОВ L 302, 19.10.1992 г., стр. 1.
- ⁽⁸⁾ ОВ L 253, 11.10.1993 г., стр. 1.
- ⁽⁹⁾ ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 9.

- (39) За да се избегне излишната тежест за стопанските субекти в хранителната промишленост, е подходящо някои категории храни, които са непереработени или за които хранителната информация не е определящ фактор за решението на потребителите за закупуване, или за които опаковката е твърде малка за изпълнението на изискванията за задължително етикетироване, да бъдат освободени от задължителното обявяване на хранителната стойност, освен ако задължението за предоставяне на тази информация не е предвидено съгласно други правила на Съюза.
- (40) Като се има предвид специалният характер на алкохолните напитки, е целесъобразно да се прикани Комисията да продължи да анализира изискванията за информация за тези продукти. Следователно Комисията следва, като взема предвид необходимостта от гарантиране на съгласуваност с други съответни политики на Съюза, да изготви доклад в рамките на три години от влизането в сила на настоящия регламент относно прилагането на изискванията за предоставяне на информация за съставките и хранителната стойност за алкохолните напитки. Освен това, предвид резолюцията на Европейския парламент от 5 септември 2007 г. относно стратегията на Европейския съюз за подкрепа на държавите-членки в действията по намаляване на вредата от алкохола ⁽¹⁾, становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾, работата на Комисията и загрижеността на широката общественост във връзка с вредата от алкохола, особено за младите и уязвими потребители, Комисията, след консултация със заинтересованите страни и държавите-членки, следва да разгледа необходимостта от определение за напитки като например от типа „алкопол“, които са насочени специално към младите хора. По целесъобразност Комисията следва също да предложи и конкретни изисквания относно алкохолните напитки в контекста на настоящия регламент.
- (41) За да удовлетвори средностатистическия потребител и за да изпълни информационната цел, заради която е въведена, и като се отчита съществуващото равнище на познание в областта на храненето, предоставената хранителна информация следва да бъде проста и лесна за разбиране. Предоставянето на част от хранителната информация в основното зрительно поле, известно като лицевата страна на опаковката, а на друга част — на друга страна на опаковката, например обратната страна на опаковката, може да обърка потребителите. Поради тази причина обявяването на хранителната стойност следва да бъде в едно и също зрительно поле. Освен това, на доброволен принцип, най-важните елементи от хранителната информация могат да се повторят в основното зрительно поле, за да се помогне на потребителите лесно да виждат съществената хранителна информация, когато купуват храни. Възможно е да се стигне до объркване на потребителите, ако се допусне свобода при избора на информацията, която би могла да бъде повторена. Следователно е необходимо да се поясни коя информация може да се повтори.
- (42) За да се поощрят стопанските субекти в хранителната промишленост да предоставят на доброволен принцип информацията, съдържаща се в обявената хранителна стойност на храни като алкохолни напитки и непредварително опаковани храни, които могат да бъдат освободени от изискването за обявяване на хранителната стойност, следва да бъде предоставена възможност да се обявяват само ограничен брой елементи, даващи информация за хранителната стойност. Уместно е обаче ясно да се определи информацията, която може да се предоставя на доброволен принцип, за да се избегне заблуждаване на потребителя чрез свободния избор на стопанския субект в хранителната промишленост.
- (43) Неотдавна настъпиха промени при изразяването на хранителните стойности, различни от посочените стойности за 100 g за 100 ml или за порция, както и при тяхното представяне, чрез използването на графична форма или символи, въведени от някои държави-членки и организации в сектора на хранителната промишленост. Тези допълнителни форми на изразяване и представяне могат да помогнат на потребителите да разберат по-добре обявената хранителна стойност. В рамките на Съюза обаче липсват достатъчно данни за това как средностатистическият потребител разбира и използва алтернативните форми на изразяване или представяне на информацията. Следователно е целесъобразно да се даде възможност различните форми на изразяване и представяне да се разработват въз основа на критерии, установени в настоящия регламент, и да се прикани Комисията да изготви доклад относно използването на тези форми на изразяване и представяне, тяхното въздействие на вътрешния пазар и целесъобразността за по-нататъшно хармонизиране.
- (44) С цел да подпомогнат Комисията при изготвянето на този доклад държавите-членки следва да й предоставят съответната информация относно използването на допълнителни форми на изразяване и представяне на обявената хранителна стойност на пазара на тяхна територия. В тази връзка държавите-членки следва да бъдат оправомощени да изискват от стопанските субекти в хранителната промишленост, пускащи на пазара на тяхна територия храни върху които фигурират допълнителни форми на изразяване и представяне, да уведомяват националните органи за използването на тези допълнителни форми и за съответните основания по отношение на изпълнението на изискванията, установени в настоящия регламент.
- (45) Желателно е да се гарантира известна степен на съответствие при разработването на допълнителни форми на изразяване и представяне на обявената хранителна стойност. Ето защо е уместно да се насърчава непрекъснатият обмен и споделяне на най-добри практики и опит между държавите-членки, както и с Комисията, и да се поощрява участието на заинтересованите страни в този обмен.
- (46) Обявяването на общото съдържание на хранителни елементи и сравнителни показатели в едно и също зрительно поле в лесно разпознаваема форма, така че да е възможна оценка на хранителните свойства на определена храна, следва да бъде разглеждано цялостно в рамките на обявяването на хранителната стойност, а не следва да се разглежда като съвкупност от отделни претенции.

⁽¹⁾ ОВ С 187 Е, 24.7.2008 г., стр. 160.

⁽²⁾ ОВ С 77, 31.3.2009 г., стр. 81.

- (47) Опитът показва, че в много случаи доброволната информация за храните се предоставя за сметка на яснотата на задължителната информация за храните. Ето защо следва да се предвидят критерии, за да се помогне на стопанските субекти в хранителната промишленост и на правоприлагащите органи да постигнат баланс между предоставянето на задължителна и доброволна информация за храните.
- (48) В зависимост от местните практически условия и обстоятелства, държавите-членки следва да си запазят правото да определят правила по отношение на предоставянето на информация относно непредварително опакованите храни. Въпреки че в такива случаи изискването на потребителя за друга информация е ограничено, информацията относно възможни алергени се смята за много важна. Фактите показват, че повечето случаи на хранителни алергии са свързани с непредварително опакована храна. Ето защо на потребителя следва винаги да се предоставя информация относно възможни алергени.
- (49) По отношение на въпросите, конкретно хармонизирани от настоящия регламент, държавите-членки следва да нямат възможност да приемат национални разпоредби, освен ако не са разрешени от правото на Съюза. Настоящият регламент не следва да възпрепятства държавите-членки да приемат национални мерки по въпроси, които не са конкретно хармонизирани с настоящия регламент. Тези национални мерки обаче не следва да забраняват, възпрепятстват или ограничават свободното движение на стоки, които отговарят на изискванията на настоящия регламент.
- (50) Потребителите в Съюза проявяват засилен интерес към прилагането на правилата на Съюза за хуманно отношение към животните по време на клане, включително факта дали животното е било зашеметено преди клане. В тази връзка, в контекста на бъдещата стратегия на Съюза за закрилата и хуманното отношение към животните следва да се предвиди проучване на възможността на потребителите да се предоставя съответната информация относно зашеметяването на животните.
- (51) Правилата относно информацията за храните следва да могат да бъдат адаптирани към бързо променящата се социална, икономическа и технологична среда.
- (52) За да наложат спазването на настоящия регламент, държавите-членки следва да упражняват официален контрол в съответствие с Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно официалния контрол, провеждан с цел осигуряване на проверка на съответствието със законодателството в областта на фуражите и храните и правилата за опазване здравето на животните и хуманното отношение към животните ⁽¹⁾.
- (53) Позоваванията на Директива 90/496/ЕИО в Регламент (ЕО) № 1924/2006 и в Регламент (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно влагането на витамини, минерали и някои други вещества в храните ⁽²⁾ следва да се актуализират, за да се вземе предвид настоящият регламент. Ето защо регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 следва да бъдат съответно изменени.
- (54) Нередовното и често актуализиране на изискванията по отношение на информацията за храните може да наложи значителна административна тежест на предприятията от хранителната промишленост, особено на малките и средни предприятия. Ето защо е уместно да се гарантира, че мерките, които могат да бъдат приети от Комисията при упражняване на правомощията, които ѝ предоставя настоящият регламент, ще се прилагат, считано от една и съща дата на календарната година, след съответен преходен период. Дерогации от този принцип следва да се разрешават при спешни случаи, когато целта на въпросната мярка е защитата на човешкото здраве.
- (55) С цел да се даде възможност на стопанските субекти в хранителната промишленост да адаптират етиктирането на продуктите си към новите изисквания, въведени с настоящия регламент, е необходимо да се предвидят съответни преходни периоди по отношение на прилагането на настоящия регламент.
- (56) Предвид съществените промени в изискванията относно етиктирането на хранителната информация, въведени с настоящия регламент, по-специално промените във връзка със съдържанието на обявяваната хранителна стойност, е целесъобразно да се разреши на стопанските субекти в хранителната промишленост да прилагат предварително разпоредбите на настоящия регламент.
- (57) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки и следователно могат да бъдат по-добре постигнати на равнище Съюз, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (58) Правомощието за приемане на делегирани актове в съответствие с член 290 ДФЕС следва да бъде делегирано на Комисията, *inter alia* по отношение на възможността за достъп до някои задължителни данни чрез средства, различни от обозначаването върху опаковката или етикета, списъка с храни, за които не се изисква списък на съставките, преразглеждането на списъка с вещества или продукти, причиняващи алергии или непоносимост, както и списъка с хранителни вещества, които могат да бъдат обявявани доброволно. От съществено значение е в хода на подготовителната работа Комисията да проведе необходимите консултации, в това число и на експертно равнище. При подготовката и съставянето на делегирани актове Комисията следва да осигури едновременно, навременно и подходящо предаване на съответните документи на Европейския парламент и на Съвета.

⁽¹⁾ ОВ L 165, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 404, 30.12.2006 г., стр. 26.

(59) За да се гарантират еднакви условия за прилагане на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия да приема актове за изпълнение, *inter alia*, във връзка с реда и условията на изразяване на едно или повече сведения чрез пиктограми или символи вместо с думи и цифри, начина за посочване на срока на минимална трайност, начина за посочване на страната на произход или мястото на произход по отношение на месото, точността на обявените хранителни стойности или изразяването на хранителната стойност в порции или в единици за консумация. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕО) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията ⁽¹⁾,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет и обхват

1. Настоящият регламент предоставя основа за осигуряване на високо равнище на защита на потребителите във връзка с информацията за храните, като се вземат предвид различията във възприятията на потребителите и техните потребности от информация, и като същевременно се гарантира безпрепятствено функциониране на вътрешния пазар.

2. Настоящият регламент установява общите принципи, изисквания и отговорности, уреждащи информацията за храните, и по-специално етикетването на храните. Той определя средствата за гарантиране на правото на потребителите на информация и процедурите за предоставяне на информация за храните, като се отчита необходимостта от предоставяне на достатъчна гъвкавост с оглед на бъдещото развитие и новите изисквания относно информацията.

3. Настоящият регламент се прилага спрямо стопанските субекти в хранителната промишленост на всички етапи от хранителната верига, когато техните дейности се отнасят до предоставянето на потребителите на информация за храните. Той се прилага за всички храни, предназначени за крайния потребител, включително за храни, доставяни от заведения за обществено хранене, и храни, предназначени за снабдяване на заведения за обществено хранене.

Настоящият регламент се прилага за услугите по приготвяне и предлагане на храни, предоставяни от транспортни дружества, когато отправната точка е на територията на държавите-членки, за които се прилагат Договорите.

4. Настоящият регламент се прилага, без да се засягат изискванията за етикетване, предвидени в специални разпоредби на Съюза, приложими за определени храни.

⁽¹⁾ ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13.

Член 2

Определения

1. За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

а) определенията за „храна“, „законодателство в областта на храните“, „предприятие за производство на храни“, „стопански субект в хранителната промишленост“, „търговия на дребно“, „пускане на пазара“ и „краен потребител“ в член 2 и член 3, точки 1, 2, 3, 7, 8 и 18 от Регламент (ЕО) № 178/2002;

б) определенията за „преработка“, „непреработени продукти“ и „преработени продукти“ в член 2, параграф 1, букви м), н) и о) от Регламент (ЕО) № 852/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно хигиената на храните ⁽²⁾;

в) определението за „ензим в храна“ в член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1332/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно ензимите в храните ⁽³⁾;

г) определенията за „добавка в храната“, „спомагателно вещество“ и „носител“ в член 3, параграф 2, букви а) и б) и в приложение I, точка 5 към Регламент (ЕО) № 1333/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно добавките в храните ⁽⁴⁾;

д) определението за „ароматизанти“ в член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 1334/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно ароматизантите и определени хранителни съставки с ароматични свойства за влагане във или върху храни ⁽⁵⁾;

е) определенията за „месо“, „механично отделено месо“, „месни заготовки“, „рибни продукти“ и „месни продукти“ в точки 1.1, 1.14, 1.15, 3.1 и 7.1 от приложение I към Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход ⁽⁶⁾;

ж) определението за „реклама“ в член 2, буква а) от Директива 2006/114/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно заблуждаващата и сравнителната реклама ⁽⁷⁾.

⁽²⁾ ОВ L 139, 30.4.2004 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 354, 31.12.2008 г., стр. 7.

⁽⁴⁾ ОВ L 354, 31.12.2008 г., стр. 16.

⁽⁵⁾ ОВ L 354, 31.12.2008 г., стр. 34.

⁽⁶⁾ ОВ L 139, 30.4.2004 г., стр. 55.

⁽⁷⁾ ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 21.

2. Прилагат се и следните определения:

- а) „информация за храните“ означава информация относно храна, предоставена на крайния потребител посредством етикет, друг съпровождащ материал или каквито и да било средства, включително модерни технологични средства или съобщение в устна форма;
- б) „законодателство в областта на информацията за храните“ означава разпоредбите на Съюза, регулиращи информацията за храните, и по-специално етикетирането, включително правила от общ характер, приложими за всички храни при определени обстоятелства или за някои категории храни, и правила, приложими единствено по отношение на конкретни храни;
- в) „задължителна информация за храните“ означава данните, които се изисква да бъдат предоставени на крайния потребител съгласно разпоредбите на Съюза;
- г) „заведения за обществено хранене“ означава всяка структура (включително превозно средство, подвижен или неподвижен щанд) като ресторанти, столови, училища, болници или предприятия за обществено хранене, в които при изпълнение на стопанската дейност се приготвя храна, която да бъде готова за консумация от крайния потребител;
- д) „предварително опакована храна“ означава всяка единична бройка, предназначена да бъде представена като такава на крайния потребител и на заведенията за обществено хранене, състояща се от храна и опаковката, в която тя е поставена преди да бъде предложена за продажба, независимо дали опаковката обвива храната изцяло или отчасти, но във всеки случай по такъв начин, че съдържанието да не може да се промени без да се отвори или без да се смени опаковката; „предварително опакованата храна“ не обхваща храните, които са опаковани в търговските помещения по искане на потребителя или са предварително опаковани за директна продажба;
- е) „съставка“ означава всяко вещество или продукт, включително ароматизанти, добавки в храната и ензими в храната, както и всяка съставна част на сложна съставка, използвана за производство или приготвяне на храна и все още налична в крайния продукт, дори и в изменен вид; остатъчните вещества не се смятат за съставки;
- ж) „място на произход“ означава всяко място, от което е посочено, че произхожда храната, и което не е „страна на произход“, както е определено в съответствие с членове 23 - 26 от Регламент (ЕИО) № 2913/92; името, търговското наименование или адреса на стопанския субект в хранителната промишленост върху етикета не представлява обозначение на страната на произход или мястото на произход на храната по смисъла на настоящия регламент;
- з) „сложна съставка“ означава съставка, която сама по себе си е продукт на повече от една съставка;
- и) „етикет“ означава всяка маркировка, производствена марка, търговска марка, изображение или друго описание, което е изписано, отпечатано, маркирано, шамповано, изображено или гравирено върху или закрепено към опаковката или контейнера с храна;
- й) „етикетиране“ означава всички текстове, данни, марки, търговско наименование, изображения или символи, свързани с дадена храна и нанесени върху опаковка, документ, надпис, етикет, пръстен или увивна лента, които придружават или се отнасят до такава храна;
- к) „зрително поле“ означава всички повърхности на опаковката, които могат да бъдат прочетени от един зрителен ъгъл;
- л) „основно зрително поле“ означава зрителното поле на опаковката, което е най-вероятно да бъде забелязано на пръв поглед от потребителя при закупуването и което позволява на потребителя незабавно да идентифицира даден продукт с оглед на неговите характеристики или естество, или, ако е приложимо, търговското наименование. Ако една опаковка има няколко идентични основни зрителни полета, основното зрително поле е полето, избрано от стопанския субект в хранителната промишленост;
- м) „четливост“ означава физическият вид на информацията, чрез който информацията е визуално достъпна за широката общественост и която се определя от различни елементи, *inter alia*, големината на шрифта, разстоянието между буквите, разстоянието между редовете, дебелината на шрифта, цвета на шрифта, вида на шрифта, съотношението между ширината и височината на буквите, повърхността на материала и значителния контраст между шрифта на буквите и фона на етикета;
- н) „официално наименование“ означава наименованието на храна, установено в приложимите за нея разпоредби на Съюза или, при липса на такива разпоредби на Съюза, наименованието, предвидено в закони, подзаконови и административни разпоредби, приложими в държавите-членки, в които храната се продава на крайния потребител или на заведения за обществено хранене;
- о) „обичайно наименование“ означава наименованието, което е прието за наименование на храната от потребителите в държавата-членка, в която тази храна се продава, без необходимост от допълнително обяснение;
- п) „описателно наименование“ означава наименованието, което дава описание на храната и при необходимост на употребата ѝ и което е достатъчно ясно, за да даде възможност на потребителя да разбере истинското ѝ естество и да я отличи от други продукти, с които може да бъде обърквана;
- р) „основна съставка“ означава съставката или съставките на дадена храна, която представлява повече от 50 % от тази храна или която обикновено се свързва от потребителя с наименованието на храната и за която, в повечето случаи, се изисква посочване на количеството;

- с) „срок на минимална трайност на храната“ означава срокът, в който при подходящо съхранение храната запазва специфичните си свойства;
- т) „хранително вещество“ означава белтъци, въглехидрати, мазнини, хранителни влакнини, натрий, витамини и минерали, изброени в приложение XIII, част А, точка 1 към настоящия регламент, както и вещества, които принадлежат или са част от някоя от посочените категории;
- у) „специално създаден наноматериал“ означава всеки специално произведен материал с едно или повече измерения от порядъка на 100 nm или по-малко, или който е съставен от обособени функционални части, вътре или на повърхността, много от които са с един или повече размери от порядъка на 100 nm или по-малко, включително структури, агломерати или агрегати, които могат да имат размери, надвишаващи 100 nm, но които запазват свойствата, характерни за наномасшаба;

Свойствата, характерни за наномасшаба, включват:

- i) свойства, свързани с широката специфична повърхност на разглежданите материали; и/или
- ii) специални физико-химични свойства, които са различни от не принадлежащите към наномасшаба на същия материал свойства.
- ф) „средство за комуникация от разстояние“ означава всяко средство, което без едновременно физическо присъствие на доставчика и потребителя може да бъде използвано за сключването на договор между тези страни.

3. За целите на настоящия регламент страната на произход на дадена храна се отнася до произхода на храна, както е определен в съответствие с членове 23—26 от Регламент (ЕИО) № 2913/92.

4. Прилагат се също и специалните определения, установени в приложение I.

ГЛАВА II

ОБЩИ ПРИНЦИПИ, СВЪРЗАНИ С ИНФОРМАЦИЯТА ЗА ХРАНИТЕ

Член 3

Общи цели

1. Предоставянето на информация за храните цели постигане на високо равнище на защита на здравето и интересите на потребителите, като предоставя на крайните потребители основа за информиран избор и безопасно използване на храни, по-специално като се вземат предвид съображения от здравен, икономически, екологичен, социален и етичен характер.
2. Законодателството в областта на информацията за храните цели постигане на свободно движение в Съюза на законно

произведени и търгувани храни, като се отчита съответно необходимостта от защита на законните интереси на производителите и се насърчава производството на качествени продукти.

3. Когато в законодателството в областта на информацията за храните се установяват нови изисквания, преходен период се разрешава след влизане в сила на новите изисквания, освен в надлежно обосновани случаи. По време на преходен период могат да бъдат пускани храни с етикети, които не съответстват на новите изисквания, а наличните количества от такива храни, пуснати на пазара преди изтичане на преходния период, да могат да се продават до изчерпването им.

4. По време на изготвянето, оценката и преразглеждането на законодателството в областта на информацията за храните се провеждат открити и прозрачни обществени консултации, включително със заинтересованите страни, пряко или чрез представителни органи, освен когато неотложността на въпроса не позволява това.

Член 4

Принципи, уреждащи задължителната информация за храните

1. Когато се изисква задължителна информация за храните от законодателство в областта на информацията за храните, това изискване се отнася до информация, попадаща по-специално в една от следните категории:

- a) информация за същността и състава, свойствата или други характеристики на храната;
- b) информация за защитата на здравето на потребителите и безопасната употреба на дадена храна. По-специално, това изискване се отнася до информация за:
- i) съставните характеристики, които могат да бъдат вредни за здравето на определени групи потребители;
- ii) трайността, съхранението и безопасната употреба;
- iii) въздействието върху здравето, включително рисковете и последиците, свързани с вредна или опасна консумация на дадена храна;

в) информация относно хранителните характеристики, така че на потребителите, включително на тези със специални изисквания по отношение на хранителния режим, да се даде възможност за информиран избор.

2. При разглеждане на необходимостта от задължителна информация за храните и за да се даде на потребителите възможност за информиран избор, се отчита широко разпространената потребност на мнозинството от потребителите от определена информация, на която те придават значителна стойност, или от всички общоприети ползи за потребителя.

Член 5

Консултация с Европейския орган за безопасност на храните

Всички мерки на Съюза в приложното поле на законодателството в областта на информацията за храните, които могат да имат последици върху общественото здраве, се приемат след консултации с Европейския орган за безопасност на храните („Органа“).

ГЛАВА III

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ЗА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ХРАНИТЕ И ОТГОВОРНОСТ НА СТОПАНСКИТЕ СУБЕКТИ В ХРАНИТЕЛНАТА ПРОМИШЛЕНОСТ

Член 6

Основно изискване

Всяка храна, предназначена за доставяне на крайния потребител или на заведения за обществено хранене, се съпровожда от информация за храните в съответствие с настоящия регламент.

Член 7

Практики за обективно информирание

1. Информацията за храните не трябва да бъде заблуждаваща, особено:

- а) по отношение на характеристиките на храната, и по-специално по отношение на нейното естество, същност, свойства, състав, количество, трайност, страна на произход или място на произход, метод на изработка или производство;
- б) като се приписват на храната ефекти или свойства, каквито тя не притежава;
- в) като се твърди, че храната притежава специални характеристики, когато в действителност всички подобни храни притежават такива характеристики, по-конкретно като специално се подчертава наличието или липсата на определени съставки и/или хранителни вещества;
- г) като се внушава посредством външния вид, описанието или картинното изображение наличието на определена храна или съставка, докато в действителност даден естествено присъстващ компонент или обичайно използвана съставка в тази храна са заменени с различен компонент или различна съставка.

2. Информацията за храните е точна, ясна и лесноразбираема за потребителя.

3. Освен чрез дерогациите, предвидени в законодателството на Съюза, приложимо към натуралните минерални води и храни за специална хранителна употреба, информацията за храните не може да приписва на никоя храна свойства за предпазване или лекуване на заболявания у хората, нито да насочва към такива свойства.

4. Параграфи 1, 2 и 3 се прилагат и за:

- а) рекламата;
- б) представянето на храни, по-специално тяхната форма, външен вид или опаковка, използваните опаковъчни материали, начина на подреждане или начина на излагане.

Член 8

Отговорности

1. Стопанският субект в хранителната промишленост, който отговаря за информацията за храните, е стопанският субект, под чието име или търговско наименование храната се предлага на пазара, или ако този стопански субект не е установен в Съюза — вносителят на пазара на Съюза.

2. Стопанският субект в хранителната промишленост, който отговаря за информацията за храните, осигурява наличието и точността на информацията за храните в съответствие с приложимото законодателство в областта на информацията за храните и с изискванията на съответните национални разпоредби.

3. Стопанските субекти в хранителната промишленост, чиито дейности не засягат информацията за храните, не доставят храни, за които знаят или предполагат, въз основа на информацията, с която разполагат в качеството си на търговци, че не отговарят на изискванията на приложимото законодателство в областта на информацията за храните и на изискванията на съответните национални разпоредби.

4. Стопанските субекти в хранителната промишленост в рамките на контролираните от тях дейности не променят информацията, съпровождаща дадена храна, ако тази промяна би заблудила крайния потребител или по друг начин би намалила равнището на защита на потребителя и възможностите за крайния потребител да направи информиран избор. Стопанските субекти в хранителната промишленост носят отговорност за всякакви промени, които внасят в информацията за храната, съпровождаща дадена храна.

5. Без да се засягат параграфи 2—4, стопанските субекти в хранителната промишленост в рамките на контролираните от тях дейности гарантират съответствието с изискванията на законодателството в областта на информацията за храните и на съответните национални разпоредби, които имат отношение към тяхната дейност, и следят за спазването на тези изисквания.

6. Стопанските субекти в хранителната промишленост в рамките на контролираните от тях дейности гарантират, че информацията, отнасяща се до непредварително опакована храна и предназначена за крайния потребител или за доставка на заведения за обществено хранене, се предава на стопанския субект в хранителната промишленост, който получава храната, с оглед, когато се изисква, да се даде възможност за предоставяне на задължителна информация за храните на крайния потребител.

7. В следните случаи стопанските субекти в хранителната промишленост гарантират в рамките на контролираните от тях дейности, че задължителните данни, изисквани съгласно членове 9 и 10, фигурират върху предварителната опаковка или прикачения към нея етикет, или в търговските документи, отнасящи се до храните, когато може да се гарантира, че тези документи съпровождат храните, за които се отнасят, или са били изпратени преди или едновременно с доставката:

- а) когато предварително опакованата храна е предназначена за крайния потребител, но се предлага на пазара на етап, който предхожда продажбата на краен потребител, и когато на този етап не се включва продажба за заведения за обществено хранене;
- б) когато предварително опакованата храна е предназначена за снабдяване на заведения за обществено хранене за приготвяне, преработка, разфасоване или нарязване.

Независимо от първа алинея, стопанските субекти в хранителната промишленост гарантират, че данните, посочени в член 9, параграф 1, букви а), е), ж) и з), фигурират и на външната опаковка, в която предварително опакованите храни са представени за предлагане на пазара.

8. Стопанските субекти в хранителната промишленост, които доставят за други стопански субекти в хранителната промишленост храна, която не е предназначена за крайния потребител или за заведения за обществено хранене, осигуряват на тези други стопански субекти в хранителната промишленост предоставянето на достатъчно информация, която им позволява при необходимост да изпълнят задълженията си съгласно параграф 2.

ГЛАВА IV

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ХРАНИТЕ

РАЗДЕЛ 1

Съдържание и представяне

Член 9

Списък на задължителните данни

1. В съответствие с членове 10—35 и съобразно изключенията, които се съдържат в настоящата глава, е задължително да се посочат следните данни:

- а) наименование на храната;
- б) списък на съставките;
- в) всички съставки или спомагателни вещества, изброени в приложение II, или получени от вещество или продукт, посочени в приложение II, причиняващи алергии или непоносимост, които се използват за производство или приготвяне на храна и все още присъстват в крайния продукт, дори и в изменен вид;
- г) количество на определени съставки или категории съставки;

- д) нетно количество на храната;
- е) срок на минимална трайност или срок на годност;
- ж) специални условия за съхранение и/или условия за употреба;
- з) името или търговско наименование и адрес на стопанския субект в хранителната промишленост, посочен в член 8, параграф 1;
- и) страна на произход или място на произход, когато са предвидени такива в член 26;
- й) указания за употреба, когато при липсата на такива указания би било трудно храната да се използва по подходящ начин;
- к) по отношение на напитки, съдържащи повече от 1,2 обемни процента алкохол, действителното обемно съдържание на алкохол;
- л) обявяване на хранителната стойност.

2. Данните, посочени в параграф 1, се обозначават с думи и числа. Без да се засяга член 35, те могат да бъдат допълнително изразявани чрез пиктограми или символи.

3. Когато Комисията приема посочените в настоящия член делегирани актове и актове за изпълнение, данните, посочени в параграф 1, могат да бъдат изразявани с алтернативни средства чрез пиктограми или символи, вместо с думи или числа.

За да се осигури възможност потребителите да се възползват от предимствата и на други средства за предоставяне на задължителна информация за храните, различни от думи и числа и при условие че тези средства гарантират същото равнище на информация като думите и числата, Комисията, като вземе предвид доказателства за едnakвото им възприемане от потребителите, може, посредством делегирани актове в съответствие с член 51 да установи критерии, съгласно които данни, посочени в параграф 1 могат да бъдат изразявани с пиктограми или символи вместо с думи или числа.

4. С цел да се осигури едnakвото прилагане на параграф 3 от настоящия член, Комисията може да приеме актове за изпълнение относно начините на прилагане на критериите, определени съгласно параграф 3, за изразяване на данни чрез пиктограми или символи вместо с думи или числа. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 10

Допълнителни задължителни данни за конкретни видове или категории храни

1. В допълнение към данните, изброени в член 9, параграф 1, в приложение III се определят допълнителни задължителни данни за конкретни видове и категории храни.

2. За да се осигури информация за потребителите по отношение на конкретни видове и категории храни и за да се вземат предвид техническият прогрес, научните постижения, опазването на здравето на потребителите и безопасното използване на дадена храна, Комисията може да изменя приложение III посредством делегирани актове в съответствие с член 51.

Когато в случай на поява на риск за здравето на потребителите това се налага поради наложителни причини за спешност, към делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 52.

Член 11

Мерки и теглилки

Член 9 не засяга специалните разпоредби на Съюза относно мерките и теглилките.

Член 12

Наличие и поставяне на задължителната информация за храните

1. Задължителната информация за храните е налична и лесно-достъпна, в съответствие с настоящия регламент, за всички храни.

2. При предварително опакованите храни задължителната информация за храните се поставя директно на опаковката или на етикета, прикачен към нея.

3. За да се осигури възможност на потребителите да се ползват от други средства за предоставяне на задължителна информация за храните, по-добре адаптирани към някои задължителни данни, и при условие че се осигурява същото равнище на информация, като при информацията, предоставяна посредством опаковката или етикета, Комисията, като вземе предвид доказателствата за еднаквото им възприемане от потребителите и за широкото разпространение на употребата на тези средства сред потребителите, може да установи, посредством делегирани актове в съответствие с член 51 критерии, съгласно които някои задължителни данни могат да бъдат изразявани чрез средства, различни от опаковката или етикета.

4. С цел да се осигури еднаквото прилагане на параграф 3 от настоящия член, Комисията може да приеме актове за изпълнение относно начините на прилагане на критериите, определени съгласно параграф 3, за изразяване на определени задължителни данни чрез средства, различни от опаковката или етикета. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

5. За храна, която не е предварително опакована, се прилагат разпоредбите на член 44.

Член 13

Представяне на задължителните данни

1. Без да се засягат националните мерки, приети съгласно член 44, параграф 2, задължителната информация за храните

се обозначава на видно място по такъв начин, че да бъде лесно видима, четлива и когато е необходимо — незаличима. Тази информация по никакъв начин не се скрива, затъмнява, отнема или прекъсва от какъвто и да било текст или изображения или друг пречещ материал.

2. Без да се засягат специалните разпоредби на Съюза, приложими за определени храни, задължителните данни, изброени в член 9, параграф 1, когато са посочени на опаковката или на прикачения към нея етикет, се отпечатват на опаковката или на етикета по начин, който гарантира ясна четливост, с размер на шрифта, при който височината на буквата „х“, както е определено в приложение IV, е по-голяма или равна на 1,2 mm.

3. При опаковки или контейнери, чиято най-голяма повърхност е с площ по-малка от 80 cm², височината на буквата „х“ на посочения в параграф 2 шрифт е по-голяма или равна на 0,9 mm.

4. За постигане на целите на настоящия регламент, Комисията определя посредством делегирани актове в съответствие с член 51 правила относно четливостта.

Със същата цел като посочената в първа алинея Комисията може посредством делегирани актове в съответствие с член 51 да разшири изискванията по параграф 5 от настоящия член, като включи в тях допълнителни задължителни данни за конкретни видове или категории храни.

5. Данните, изброени в член 9, параграф 1, букви а), д) и к), се поставят на едно и също зрительно поле.

6. Параграф 5 от настоящия член не се прилага в случаите, посочени в член 16, параграфи 1 и 2.

Член 14

Продажба от разстояние

1. Без да се засягат предвидените в член 9 изисквания за информация при предварително опаковани храни, предлагани за продажба чрез средства за комуникация от разстояние:

а) задължителната информация за храните с изключение на данните, предвидени в член 9, параграф 1, буква е), се предоставя преди сключване на договора за покупко-продажба и фигурира в материалите, придружаващи продажбите от разстояние, или се предоставя по друг подходящ начин, ясно посочен от стопанския субект в хранителната промишленост. При използване на други подходящи средства задължителната информация за храните се предоставя без стопанският субект в хранителната промишленост да иска от потребителите заплащането на допълнителни разходи;

б) всички задължителни данни са предоставени към момента на доставката.

2. За непредварително опаковани храни, предлагани за продажба чрез средства за комуникация от разстояние, изискваните съгласно член 44 данни се предоставят в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

3. Параграф 1, буква а) не се прилага за храни, предлагани за продажба посредством автомати за продажба или автоматизирани търговски обекти.

Член 15

Езикови изисквания

1. Без да се засяга член 9, параграф 3, задължителната информация за храните се предоставя на език, който е лесно-разбираем за потребителите от държавите-членки, в които се предлага на пазара храната.

2. В рамките на своята територия държавите-членки, в които се предлагат на пазара храните, могат да поставят като условие данните да се предоставят на един или повече от официалните езици на Съюза.

3. Параграфи 1 и 2 не изключват възможността данните да се посочват на няколко езика.

Член 16

Пропускане на определени задължителни данни

1. За стъклени бутилки, предназначени за повторна употреба, на които е поставена незаличима маркировка и поради тази причина нямат поставен етикет, пръстен или увивна лента, са задължителни единствено данните, изброени в член 9, параграф 1, букви а), в), д), е) и л).

2. За опаковки или контейнери, при които най-голямата повърхност е с площ по-малка от 10 cm², на опаковката или на етикета се предоставят задължително само данните, изброени в член 9, параграф 1, букви а), в), д) и е). Данните, посочени в член 9, параграф 1, буква б), се предоставят с други средства или при поискване от потребителя.

3. Без да се засягат останалите разпоредби на Съюза, съгласно които се изисква задължително обявяване на хранителната стойност, посоченото в член 9, параграф 1, буква л), обявяване не е задължително за храните, изброени в приложение V.

4. Без да се засягат останалите разпоредби на Съюза, съгласно които се изисква списък на съставките или задължително обявяване на хранителната стойност, посочените в член 9, параграф 1, букви б) и л) данни не са задължителни за напитки, които съдържат повече от 1,2 обемни процента алкохол.

До 13 декември 2014 г. Комисията изготвя доклад относно прилагането на член 18 и член 30, параграф 1 за посочените в настоящия параграф продукти и относно това дали алкохолните напитки следва да подлежат в бъдеще, по-специално, на изискването за предоставяне на информация за енергийната стойност, както и относно причините, обосноваващи евентуално

освобождаване, като се вземе предвид необходимостта от гарантиране на съгласуваност с други политики на Съюза, свързани с въпроса. В този контекст Комисията разглежда необходимостта да предложи определение на „алкопол“.

Комисията придружава този доклад, по целесъобразност, със законодателно предложение за определяне на правилата за изготвяне на списък на съставките или задължително обявяване на хранителната стойност за тези продукти.

РАЗДЕЛ 2

Подробни разпоредби относно задължителните данни

Член 17

Наименование на храната

1. Наименованието на храната е нейното официално наименование. При липса на такова наименование, наименованието на храната е нейното обичайно наименование или, ако не съществува обичайно наименование или обичайното наименование не се използва, се предоставя описателно наименование на храната.

2. В държавата-членка, в която се осъществява предлагането на пазара, се допуска използването на наименованието, под което продуктът е законно произведен и предлаган на пазара в държавата-членка на производство. Въпреки това, когато прилагането на останалите разпоредби на настоящия регламент, по-специално предвидените в член 9 разпоредби, не би позволило на потребителите в държавата-членка, в която се осъществява предлагането на пазара, да узнаят действителното естество на храната и да я отличат от храните, с които биха могли да я объркат, наименованието на храната се съпровожда от друга описателна информация, която се поставя в близост до наименованието на храната.

3. В изключителни случаи наименованието на храната в държавата-членка на производство не се използва в държавата-членка, в която се осъществява предлагането на пазара, когато обозначената с това наименование храна в държавата-членка на производство е толкова различна по отношение на своя състав или производство в сравнение с храната, която е позната под това наименование в държавата-членка, в която се осъществява предлагането на пазара, че параграф 2 не е достатъчен, за да се гарантира правилно информиране на потребителите в държавата-членка, в която се осъществява предлагането на пазара.

4. Наименованието на храната не може да бъде заменено от запазена като интелектуална собственост марка, търговско наименование или популярно наименование.

5. Конкретните разпоредби относно наименованието на храната и данните, които я съпровождат, са предвидени в приложение VI.

Член 18

Списък на съставките

1. Списъкът на съставките се оглавява или предхожда от подходящо заглавие, което се състои от или включва думата „съставки“. Той включва всички съставки на храната, в низходящ ред на теглото, както е отчетено по време на тяхната употреба при производството на храната.

2. Съставките се обозначават с конкретното им наименование, когато е приложимо, в съответствие с правилата, предвидени в член 17 и в приложение VI.

3. Всички съставки, които са налице под формата на специално създадени наноматериали, трябва ясно да се обозначават в списъка на съставките. Наименованията на тези съставки се придружават от думата „нано“ в скоби.

4. Техническите правила за прилагане на параграфи 1 и 2 от настоящия член са предвидени в приложение VII.

5. За постигане на целите на настоящия регламент, Комисията адаптира и съгласува посредством делегирани актове в съответствие с член 51 определението на „специално създадени наноматериали“ от член 2, параграф 2, буква у) с последните постижения в областта на науката и технологиите или с определенията, договорени на международно равнище.

Член 19

Пропускане на списъка на съставките

1. Не се изисква списък на съставките за следните храни:

- а) пресни плодове и зеленчуци, включително картофи, които не са били обелени, нарязани или обработени по подобен начин;
- б) газирана вода, в чието описание се посочва обстоятелството, че е газирана;
- в) ферментирал оцет, получен изключително от един основен продукт, при условие че не са добавяни други съставки;
- г) сирене, масло, ферментирало мляко и сметана, към които не са били добавяни други съставки освен млечни продукти, ензими в храните и култури на микроорганизми, които са основни за производството, или в случая на сирене, различно от прясно сирене и преработено сирене – необходимото количество сол за производството му;
- д) храни, състоящи се само от една съставка, когато:
  - i) наименованието на храната е идентично с наименованието на съставката; или
  - ii) наименованието на храната позволява ясно идентифициране на естеството на съставката.

2. За да се вземе предвид значението за потребителя на списъка на съставките за конкретни видове или категории храни, Комисията може, в изключителни случаи, чрез делегирани актове в съответствие с член 51, да допълни параграф 1 от настоящия член, при условие че пропускането не води до неадекватно информиране на крайния потребител или заведенията за обществено хранене.

Член 20

Пропускане на съставни елементи на храни от списъка на съставките

Без да се засягат разпоредбите на член 21 в списъка на съставките не се изисква да бъдат включени следните съставни елементи на храни:

- а) съставните елементи на съставка, които са били временно отделени при производствения процес и отново включени по-късно, но без да се надвишава първоначалното им съотношение;
- б) добавки в храните и ензими в храните:
  - i) чието присъствие в дадена храна се дължи единствено на обстоятелството, че са се съдържали в една или повече съставки на тази храна, в съответствие с принципа на пренасянето, посочен в член 18, параграф 1, букви а) и б) от Регламент (ЕО) № 1333/2008, при условие че не изпълняват технологична функция в крайния продукт; или
  - ii) които се използват като спомагателни вещества;
- в) носители и вещества, които не са добавки в храните, но се използват по същия начин и със същата цел като носителите, и които се използват в стриктно необходимите количества;
- г) вещества, които не са добавки в храните, но се използват по същия начин и със същата цел като спомагателните вещества и все още присъстват в крайния продукт, макар и в променен вид;
- д) вода:
  - i) когато водата се използва по време на производствения процес единствено за възстановяване на съставка, използвана в концентриран или изсушен вид; или
  - ii) в случай на течна среда, която обикновено не се консумира.

Член 21

Етиктиране на определени вещества или продукти, причиняващи алергии или непоносимост

1. Без да се засягат правилата, приети съгласно член 44, параграф 2, посочените в член 9, параграф 1, буква в) данни отговарят на следните изисквания:

- а) те се посочват в списъка на съставките в съответствие с установените в член 18, параграф 1 правила, с точно посочване на наименованието на веществото или продукта, включен в списъка в приложение II; и

- б) наименованието на веществото или продукта съгласно списъка в приложение II се подчертава с оформление, което ясно го отличава от останалите съставки в списъка, например чрез шрифт, стил и цвят на фона.

При липса на списък на съставките, посочването на определените в член 9, параграф 1, буква в), данни включва думата „съдържа“, последвана от наименованието на веществото или продукта, включен в списъка в приложение II.

Когато няколко съставки или спомагателни вещества в дадена храна са получени от едно единствено вещество или продукт, изброени в приложение II, етиктирането указва ясно това за всяка съответна съставка или спомагателно вещество.

Не се изисква посочване на данните, определени в член 9, параграф 1, буква в) в случаите, когато в наименованието на храната ясно се посочва въпросното вещество или продукт.

2. За да се осигури по-добра информация за потребителите и да се вземат предвид последните научни и технически познания, Комисията преразглежда системно и при необходимост актуализира списъка в приложение II посредством делегирани актове в съответствие с член 51.

Когато, в случай на поява на риск за здравето на потребителите, това се налага поради наложителни причини за спешност, към делегираните актове, приети съгласно настоящия член, се прилага процедурата, предвидена в член 52.

Член 22

Посочване на количеството на съставките

1. Посочването на количеството на съставка или категория съставки, използвани в производството или приготвянето на храна, се изисква, когато съответната съставка или категория съставки:

- а) се появяват в наименованието на храната или обикновено се свързват от потребителя с това наименование;
- б) се посочват открояващо се на етикета с думи, изображения или графики; или
- в) са съществени до степен, която характеризира храната и я отличава от продукти, с които може да бъде обърквана поради своето наименование или външен вид.

2. Техническите правила за прилагането на параграф 1, включително конкретни случаи, при които не се изисква посочване на количествата по отношение на някои съставки, са предвидени в приложение VIII.

Член 23

Нетно количество

1. Нетното количество на дадена храна се изразява чрез използване съответно на литри, сантиметри, милилитри, килограми или грамове:

- а) в единици за обем за течните продукти;
- б) в единици за маса за останалите продукти.

2. За да гарантира по-добро разбиране от страна на потребителя на информацията за храните върху етикетите, Комисията може да определи за някои конкретни храни, чрез делегирани актове в съответствие с член 51, начин за изразяване на нетното количество, различен от начина, уреден в параграф 1 от настоящия член.

3. Техническите правила за прилагането на параграф 1, включително конкретни случаи, при които не се изисква посочване на нетното количество, са предвидени в приложение IX.

Член 24

Срок на минимална трайност, срок на годност и дата на замразяване

1. За храните, които от микробиологична гледна точка са бързо развалящи се и по тази причина след кратък период от време могат да представляват непосредствена опасност за човешкото здраве, срокът на минимална трайност се заменя със срок на годност. След крайната дата на „срока на годност“ се счита, че дадена храна не отговаря на изискванията за безопасност в съответствие с член 14, параграфи 2—5 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

2. Съответният срок се представя съгласно приложение X.

3. За да гарантира еднакво прилагане на начина на посочване на срока на минимална трайност съгласно приложение X, точка 1, буква в), Комисията може да приеме актове за изпълнение, установяващи правила в това отношение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 25

Условия на съхранение или условия за употреба

1. В случаите когато храните изискват специални условия на съхранение и/или условия за употреба, тези условия се обозначават.

2. За да може храната да се съхранява и употребява правилно след отварянето на опаковката, се обозначават условията за съхранение и/или срока за консумация, ако е целесъобразно.

Член 26

Страна на произход или място на произход

1. Настоящият член се прилага без да се засягат изискванията за етикетиране, предвидени в специалните разпоредби на Съюза, по-специално Регламент (ЕО) № 509/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно селскостопански и хранителни продукти с традиционно специфичен характер ⁽¹⁾ и Регламент (ЕО) № 510/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни ⁽²⁾.

2. Посочването на страната на произход или мястото на произход е задължително:

а) когато липсата на посочване може да заблуди потребителя по отношение на истинската страна на произход или място на произход на храната, особено ако придружаващата я информация или етикетът като цяло предполагат, че тя произхожда от различна страна или място;

б) за месо, което попада в обхвата на кодовете от Комбинираната номенклатура („КН“), изброени в приложение XI. Настоящата буква се прилага след приемането на актовете за изпълнение, посочени в параграф 8.

3. Когато страната на произход или мястото на произход на дадена храна е посочено и когато то не е същото като това на основната съставка:

а) се посочва страната на произход или мястото на произход на съответната основна съставка; или

б) се посочва, че страната на произход или мястото на произход на основната съставка е различно от това на храната.

Настоящият параграф се прилага след приемането на актовете за изпълнение, посочени в параграф 8.

4. В рамките на пет години от датата на прилагане на параграф 2, буква б) Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета, в който оценява задължителното посочване на страната или мястото на произход за посочените в същата точка продукти.

5. До 13 декември 2014 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно задължителното посочване на страната на произход или мястото на произход за следните храни:

а) видове месо, различни от говеждото и от посочените в параграф 2, буква б);

б) мляко;

в) използвано като съставка на млечните продукти мляко;

г) непреработени храни;

д) продукти с една съставка;

е) съставки, които представляват над 50 % от дадена храна.

6. До 13 декември 2013 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета относно задължителното посочване на страната на произход или мястото на произход за месо, използвано като съставка.

7. В докладите, посочени в параграфи 5 и 6, се отчита необходимостта от информиране на потребителя, приложимостта на предвиденото задължително посочване на страната на произход или мястото на произход, както и анализ на разходите и ползите от въвеждането такива мерки, включително правното въздействие върху вътрешния пазар и въздействието върху международната търговия.

Комисията може да придружи тези доклади с предложения за изменение на съответните разпоредби на Съюза.

8. До 13 декември 2013 г., след оценки на въздействието, Комисията приема актове за изпълнение по отношение на прилагането на параграф 2, буква б) от настоящия член и прилагането на параграф 3 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

9. За храните, посочени в параграф 2, буква б), параграф 5, буква а) и параграф 6 в докладите и оценките на въздействието съгласно настоящия член се разглеждат, *inter alia*, възможните начини на обозначаване на страната на произход или мястото на произход на тези храни, по-специално във връзка с всяка от следните определящи данни за живота на животните:

а) място на раждане;

б) място на отглеждане;

в) място на клане.

Член 27

Указания за употреба

1. Указанията за употреба на дадена храна се посочват по начин, който позволява подходящата употреба на храната.

⁽¹⁾ ОВ L 93, 31.3.2006, стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 93, 31.3.2006, стр. 12.

2. Комисията може да приема актове за изпълнение, определящи подробни правила относно прилагането на параграф 1 за определени храни. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 28

Алкохолно съдържание

1. Правилата за посочване на обемния процент алкохол, за продукти, класифицирани в КН под код 2204, са определени в специалните разпоредби на Съюза, приложими за тези продукти.

2. Действителният обемен процент алкохол на напитки, съдържащи повече от 1,2 обемни процента алкохол, различни от посочените в параграф 1 напитки, се посочва в съответствие с приложение XII.

РАЗДЕЛ 3

Обявяване на хранителната стойност

Член 29

Връзка с друго законодателство

1. Настоящият раздел не се прилага за храни, попадащи в обхвата на следните актове:

- а) Директива 2002/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 10 юни 2002 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки по отношение на хранителните добавки ⁽¹⁾;
- б) Директива 2009/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2009 г. относно експлоатацията и прилагането на пазара на натурални минерални води ⁽²⁾.

2. Настоящият раздел се прилага без да се засягат Директива 2009/39/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 май 2009 г. относно храни, предназначени за специфична хранителна употреба ⁽³⁾, и специалните директиви, посочени в член 4, параграф 1 от същата директива.

Член 30

Съдържание

1. Задължителното обявяване на хранителната стойност включва следното:

- а) енергийната стойност; и
- б) количества мазнини, наситени мастни киселини, въглехидрати, захари, белтък и сол.

⁽¹⁾ ОВ L 183, 12.7.2002 г., стр. 51.

⁽²⁾ ОВ L 164, 26.6.2009 г., стр. 45.

⁽³⁾ ОВ L 124, 20.5.2009 г., стр. 21.

Когато е целесъобразно в непосредствена близост до обявената хранителна стойност се поставя указание, че съдържанието на сол се дължи изключително на наличието на естествено съдържащи се в храната натрий.

2. Съдържанието на задължително обявената хранителна стойност, посочено в параграф 1, може да бъде допълнено с посочване на количествата на едно или повече от следните вещества:

- а) мононенаситени мастни киселини;
- б) полиненаситени мастни киселини;
- в) полиоли;
- г) скорбяля;
- д) влакнини;
- е) витамини или минерали, изброени в приложение XIII, част А, точка 1, и налични в значителни количества, както е определено в приложение XIII, част А, точка 2.

3. Когато при етиктирането на предварително опаковани храни се осигурява посоченото в параграф 1 задължително обявяване на хранителната стойност, върху етикета може да се повтори следната информация:

- а) енергийната стойност; или
- б) енергийната стойност заедно с количеството мазнини, наситени мастни киселини, захари и сол.

4. Чрез дерогация от член 36, параграф 1 когато при етиктирането на продуктите, посочени в член 16, параграф 4, се осигурява обявяване на хранителната стойност, съдържанието на това обявяване може да се ограничи само до енергийната стойност.

5. Без да се засягат разпоредбите на член 44 и чрез дерогация от член 36, параграф 1, когато при етиктирането на продуктите, посочени в член 44, параграф 1, се осигурява обявяване на хранителната стойност, съдържанието на това обявяване може да се ограничи само до:

- а) енергийната стойност; или
- б) енергийната стойност заедно с количеството мазнини, наситени мастни киселини, захари и сол.

6. За да вземе предвид значението на данните, посочени в параграфи 2—5 от настоящия член, за информацията на потребителите, Комисията може, чрез делегирани актове, в съответствие с член 51, да измени списъците в параграфи 2—5 от настоящия член, чрез добавяне или заличаване на данни.

7. До 13 декември 2014 г. Комисията, отчитайки научните доказателства и опит, придобит от държавите-членки, представя доклад за наличието на трансмастни киселини в храните и в хранителния режим като цяло на населението на Съюза. Целта на този доклад е да се оцени въздействието на подходящи средства, които биха дали възможност на потребителите да правят по-здравословен избор на храни и хранителни режими или които биха насърчили представянето на алтернативи на по-здравословни храни, включително предоставяне на потребителите на информация относно трансмастните киселини или въвеждане на ограничения за използването им. Комисията придружава доклада, по целесъобразност, със законодателно предложение.

Член 31

Изчисляване

1. Енергийната стойност се изчислява чрез използване на фактори на превръщане в приложение XIV.

2. Комисията може да приема, чрез делегирани актове в съответствие с член 51, фактори на превръщане за витамините и минералите, посочени в приложение XIII, част А, точка 1, с оглед по-точно изчисляване на съдържанието на тези витамини и минерали в храните. Тези фактори на превръщане се добавят в приложение XIV.

3. Енергийната стойност и количеството хранителни вещества, посочени в член 30, параграфи 1—5, отговарят на стойностите и количествата, съдържащи се в храната във вида, в който тя се продава.

Когато това е уместно, информацията може да се отнася за храната след приготвянето ѝ, при условие че са предоставени достатъчно подробни указания за приготвянето и информацията се отнася за храната във вида, в който е приготвена за консумация.

4. Според конкретния случай обявените стойности са средни стойности, основани на:

- а) анализ на храната, извършен от производителя;
- б) изчисление според известните или действителните средни стойности на използваните съставки; или
- в) изчисление според общоустановени и общоприети данни.

Комисията може да приеме актове за изпълнение, определящи подробни правила за еднаквото прилагане на настоящия параграф по отношение на точността на обявените стойности, например разликите между обявените стойност и стойностите, установени по време на официални проверки. Тези актове за изпълнение се приемат съгласно процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 32

Изразяване на количества в 100 g или в 100 ml

1. Енергийната стойност и количеството на хранителните вещества, посочени в член 30, параграфи 1—5, се изразяват като се използват мерните единици, изброени в приложение XV.

2. Енергийната стойност и количеството на хранителните вещества, посочени в член 30, параграфи 1—5, се изразяват чрез количество в 100 g или в 100 ml.

3. Когато това е предвидено, освен по формата на изразяване, посочена в параграф 2, обявяването на витамините и минералите, се изразява като процент от референтните количества за прием, посочени в приложение XIII, част А, точка 1, в 100 g или в 100 ml.

4. Освен по формата на изразяване, посочена в параграф 2 от настоящия член, енергийната стойност и количествата хранителни вещества, посочени в член 30, параграфи 1, 3, 4 и 5, могат да бъдат изразени, когато е целесъобразно, като процент от референтните количества за прием, посочени в приложение XIII, част Б, в 100 g или в 100 ml.

5. Когато се предоставя информация съгласно параграф 4, в непосредствена близост до нея се обозначава следното твърдение: „Референтни количества за прием на средностатистически възрастен (8 400 kJ/2 000 kcal)“.

Член 33

Изразяване в порции или в единици за консумация

1. В следните случаи енергийната стойност и количеството на хранителните вещества, посочени в член 30, параграфи 1-5, могат да бъдат изразени в порции и/или в единици за консумация, които лесно се разпознават от потребителя, при условие че използваните порции или единици за консумация са количествено определени върху етикета и че е обявен броят на порциите или единиците за консумацията, които се съдържат в опаковката:

- а) в допълнение към формата на изразяване на количество в 100 g или в 100 ml, посочена в член 32, параграф 2;
- б) в допълнение към формата на изразяване на количество в 100 g или в 100 ml, посочена в член 32, параграф 3, за количеството на витамини и минерали;
- в) в допълнение към или вместо формата на изразяване на количество в 100 g или в 100 ml, посочена в член 32, параграф 4.

2. Чрез дерогация от член 32, параграф 2 в случаите, посочени в член 30, параграф 3, буква б), енергийната стойност и количеството на хранителните вещества и/или процентът от референтните количества за прием, предвидени в приложение XIII, част Б, могат да бъдат изразени само в порции или в единици за консумация.

Когато количеството на хранителните вещества се обозначава само в порции или в единици за консумация в съответствие с първа алинея, енергийната стойност се изразява на 100 g или 100 ml и на порции или в единици за консумация.

3. Чрез дерогация от член 32, параграф 2 в случаите, посочени в член 30, параграф 5, енергийната стойност и количеството на хранителните вещества и/или процентът от референтните количества за прием, предвидени в приложение XIII, част Б, могат да бъдат изразени само в порции или в единици за консумация.

4. Използваните порции или единици за консумация се посочват в непосредствена близост до обявените хранителни стойности.

5. За да гарантира еднакво прилагане на формата на изразяване на обявяването на хранителната стойност в порции или в единици за консумация и да предостави една и съща база за сравнение на потребителя, Комисията, като вземе предвид реалното потребителско поведение, както и препоръките за хранителния режим, приема чрез актове за изпълнение правила относно изразяването в порции или в единици за консумация за определени категории храни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 34

Представяне

1. Данните, посочени в член 30, параграфи 1 и 2, се включват в едно и също зрительно поле. Те се представят заедно в ясен формат и, когато е целесъобразно, в реда на представяне, предвиден в приложение XV.

2. Данните, посочени в член 30, параграфи 1 и 2, се представят в таблична форма с подравнени номера, ако пространството го позволява. Когато пространството не позволява такова подравняване, обявяването се представя в линейна форма.

3. Данните, посочени в член 30, параграф 3, се представят:

- а) в основното зрительно поле; и
- б) с размер на шрифта в съответствие с член 13, параграф 2.

Данните, посочени в член 30, параграф 3, могат да бъдат представени във форма, различна от указаната в параграф 2 от настоящия член.

4. Данните, посочени в член 30, параграфи 4 и 5, могат да бъдат представени във форма, различна от указаната в параграф 2 от настоящия член.

5. В случай че енергийната стойност или количеството на хранителното (ите) вещество(а) в даден продукт са незначителни, информацията за тези елементи може да бъде заменена с израз като „Съдържа незначителни количества ...“, който се поставя в непосредствена близост до обявените хранителни стойности.

За да гарантира еднаквото прилагане на настоящия параграф, Комисията може да приема актове за изпълнение относно енергийната стойност и количеството на хранителните вещества, посочени в член 30, параграфи 1—5, които могат да се смятат

за незначителни. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

6. За да гарантира еднакво прилагане на формата на представяне на хранителната стойност съгласно форматите, посочени в параграфи 1—4 от настоящия член, Комисията може, да приема актове за изпълнение по този въпрос. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

Член 35

Допълнителни форми на изразяване и представяне

1. В допълнение към формите на изразяване, посочени в член 32, параграфи 2 и 4 и член 33 и към представянето, посочено в член 34, параграф 2, енергийната стойност и количеството на хранителните вещества, посочени в член 30, параграфи 1-5, могат да бъдат изразени и чрез други форми на изразяване и/или представени в графична форма или освен с думи и числа със символи, при условие че са спазени следните изисквания:

- а) те се основават на надеждни, научно валидни потребителски проучвания и не заблуждават потребителя, както е посочено в член 7;
- б) тяхното разработване е резултат на консултации с широк кръг групи заинтересовани страни;
- в) те са насочени към улесняване на разбирането от потребителя на приноса или значението на храната към енергийното или хранително съдържание на хранителния режим;
- г) те са подкрепени от научно валидни доказателства за разбирането на такива форми на изразяване или представяне от средностатистическия потребител;
- д) в случай на други форми на изразяване, те се основават или на хармонизирани референтни количества за прием, установени в приложение XIII, или — при липса на такива — на общоприети научни препоръки относно приема на енергийни стойности или хранителни вещества;
- е) те са обективни и не прилагат дискриминация; и
- ж) тяхното прилагане не създава пречки пред свободното движение на стоките.

2. Държавите-членки могат да препоръчат на стопанските субекти в хранителната промишленост да използват една или повече допълнителни форми на изразяване или представяне на обявената хранителна стойност, които те смятат, че най-добре изпълняват изискванията, определени в параграф 1 (букви а)—ж). Държавите-членки предоставят на Комисията подробна информация за тези допълнителни форми на изразяване и представяне.

3. Държавите-членки осигуряват подходящо наблюдение и контрол на допълнителните форми на изразяване и представяне на обявената хранителна стойност, използвани на пазара на тяхната територия.

За да улеснят наблюдението и контрола на използваните допълнителни форми на изразяване и представяне държавите-членки могат да изискват от стопанските субекти в хранителната промишленост, които пускат на пазара на тяхна територия храни върху които фигурира такава информация, да уведомяват компетентните органи за използването на допълнителни форми на изразяване и представяне и да им представят съответните основания по отношение на изпълнението на изискванията, установени в параграф 1, букви а)–ж). В такъв случай може да се изисква и информация относно прекратяването на използването на допълнителните форми на изразяване или представяне.

4. Комисията улеснява и организира обмена на информация между държавите-членки, Комисията и заинтересованите страни по въпросите, свързани с използването на допълнителни форми на изразяване или представяне на обявената хранителна стойност.

5. До 13 декември 2017 г. Комисията, в контекста на натрупания опит, представя на Европейския парламент и на Съвета доклад относно използването на допълнителни форми на изразяване и представяне, тяхното въздействие на вътрешния пазар и доколко е препоръчително по-нататъшното хармонизиране на тези форми на изразяване и представяне. За тази цел държавите-членки предоставят на Комисията съответната информация относно използването на такива допълнителни форми на изразяване или представяне на пазара на тяхната територия. Комисията може да придружи този доклад с предложения за изменение на съответните разпоредби на Съюза.

6. За да гарантира еднаквото прилагане на настоящия член, Комисията приема актове за изпълнение, определящи подробни правила относно прилагането на параграфи 1, 3 и 4 от настоящия член. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

ГЛАВА V

ДОБРОВОЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ХРАНИТЕ

Член 36

Приложими изисквания

1. В случаите, когато информацията за храните, посочена в членове 9 и 10, се предоставя на доброволен принцип, тази информация е в съответствие с изискванията, определени в глава IV, раздели 2 и 3.

2. Предоставената на доброволен принцип информация за храните отговаря на следните изисквания:

а) тя не заблуждава потребителя, както е посочено в член 7;

б) тя е недвусмислена и не обърква потребителя; и

в) когато е уместно тя се основава на съответните научни данни.

3. Комисията приема актове за изпълнение относно прилагането на изискванията, посочени в параграф 2 от настоящия член към следната информация за храни, предоставена на доброволен принцип:

а) информация относно евентуално и непреднамерено наличие в храната на вещества или продукти, които могат да причинят алергии или непоносимост;

б) информация относно това дали храната е подходяща за вегетарианци или вегани; и

в) посочване на референтни количества на прием за конкретни групи от населението в допълнение към референтите количества на прием, установени в приложение XIII.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2.

4. За да гарантира, че потребителите са подходящо информирани, когато доброволната информация за храните е предоставена от стопанските субекти в хранителната промишленост по различен начин, който би могъл да заблуди или обърква потребителите, Комисията може чрез делегирани актове в съответствие с член 51 да предвиди допълнителни случаи на предоставяне на доброволна информация за храните, освен посочената в параграф 3 от настоящия член.

Член 37

Представяне

Доброволната информация за храните не се представя за сметка на разполагаемото пространство, предвидено за задължителната информация за храните.

ГЛАВА VI

НАЦИОНАЛНИ МЕРКИ

Член 38

Национални мерки

1. По отношение на въпросите, по които настоящият регламент предвижда конкретно хармонизиране, държавите-членки не могат да приемат, нито да запазват национални мерки, освен ако не са разрешени съгласно правото на Съюза. Тези национални мерки не създават пречки пред свободното движение на стоки, включително не водят до дискриминация по отношение на храни от други държави-членки.

2. Без да се засяга член 39, държавите-членки могат да приемат национални мерки по отношение на въпроси, по които настоящият регламент не предвижда конкретно хармонизиране, при условие че те не забраняват, не възпрепятстват и не ограничават свободното движение на стоки, които отговарят на изискванията на настоящия регламент.

Член 39**Национални мерки относно допълнителни задължителни данни**

1. В допълнение към задължителните данни, посочени в член 9, параграф 1 и в член 10, държавите-членки могат, в съответствие с процедурата, определена в член 45, да приемат мерки, съгласно които се изискват допълнителни задължителни данни за конкретни видове или категории храни, на основание на поне една от следните причини:

- а) опазване на общественото здраве;
- б) защита на потребителите;
- в) предотвратяване на измама;
- г) защита на правата на индустриалната и търговска собственост, указания за произход, регистрирано наименование за произход и предотвратяване на нелоялна конкуренция.

2. Посредством параграф 1 държавите-членки могат да въведат мерки относно задължителното посочване на страната на произход или мястото на произход на храните, само когато има доказана връзка между някои качества на храната и нейния произход. Когато такива мерки се нотифицират на Комисията, държавите-членки предоставят доказателства, че по-голямата част от потребителите придават голямо значение на предоставянето на тази информация.

Член 40**Мляко и млечни продукти**

Държавите-членки могат да приемат мерки в дерогация от член 9, параграф 1 и член 10, параграф 1, за мляко и млечни продукти, предлагани в стъклени бутилки, предназначени за повторна употреба.

Държавите-членки незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Член 41**Алкохолни напитки**

До приемането на разпоредбите на Съюза, посочени в член 16, параграф 4, държавите-членки могат да запазят националните си мерки за изброяване на съставките в случаите на напитки, които съдържат повече от 1,2 обемни процента алкохол.

Член 42**Изразяване на нетното количество**

При липса на разпоредби на Съюза, посочени в член 23, параграф 2 относно изразяването на нетното количество за конкретни храни по начин, различен от предвидения в член 23, параграф 1, държавите-членки могат да запазят националните си мерки, приети преди 12 декември 2011 г.

До 13 декември 2014 г. държавите-членки информират Комисията за такива национални мерки. Комисията уведомява съответно останалите държави-членки.

Член 43**Доброволно посочване на референтните количества за прием за конкретни групи от населението**

До приемането на разпоредбите на Съюза, посочени в член 36, параграф 3, буква в), държавите-членки могат да приемат национални мерки относно доброволното посочване на референтни стойности за прием за конкретни групи от населението.

Държавите-членки незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки.

Член 44**Национални мерки относно непредварително опаковани храни**

1. Когато храните се предлагат за продажба на краен потребител или на заведение за обществено хранене без предварително опаковане, или когато храните са опаковани в търговските помещения по искане на потребителя или са предварително опаковани за директна продажба,

- а) предоставянето на данните, посочени в член 9, параграф 1, буква в), е задължително;
- б) предоставянето на други данни, посочени в членове 9 и 10, не е задължително, освен ако държавите-членки не приемат национални мерки, с които се въвежда изискване за предоставяне на някои или на всички данни или на елементи от тях.

2. Държавите-членки могат да приемат национални мерки за начините, по които се предоставят данните или елементите от тях, посочени в параграф 1, и, при необходимост, за формата им на изразяване и представяне.

3. Държавите-членки незабавно съобщават на Комисията текста на мерките, посочени в параграф 1, буква б) и параграф 2.

Член 45**Процедура по нотифициране**

1. При позоваване на настоящия член държавите-членки, които смятат за необходимо да приемат ново законодателство в областта на информацията за храните, нотифицират предварително Комисията и останалите държави-членки за предвидените мерки и представят причините, които ги обосновават.

2. Комисията се консултира с Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, създаден с член 58, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 178/2002, ако смята, че подобна консултация е полезна, или ако държавата-членка е поискала това. В този случай Комисията гарантира прозрачността на този процес за всички заинтересовани страни.

3. Заинтересованата държава-членка, която смята за необходимо да приеме ново законодателство в областта на информацията за храните, може да предприеме предвидените мерки не по-рано от три месеца след нотифицирането по параграф 1, при условие че не е получила отрицателно становище от Комисията.

4. Ако становището на Комисията е отрицателно и преди изтичането на срока, посочен в параграф 3 от настоящия член, Комисията започва процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2, с оглед да установи дали предвидените мерки могат да се приложат, чрез внасянето на съответни изменения, ако е необходимо.

5. Директива 98/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 юни 1998 г. установяваща процедура за представяне на информация в сферата на техническите стандарти и регламенти и правила относно услугите на информационното общество⁽¹⁾ не се прилага по отношение на мерките, които попадат в обхвата на процедурата по нотифициране, определена в настоящия член.

ГЛАВА VII

РАЗПОРЕДБИ ЗА ПРИЛАГАНЕ, ИЗМЕНЕНИЕ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 46

Изменения на приложенията

За да се вземат предвид техническият прогрес, научното развитие, здравето на потребителите или потребностите на потребителите от информация и съгласно разпоредбите на член 10, параграф 2 и член 21 параграф 2, относно измененията на приложенията II и III, Комисията може чрез делегирани актове в съответствие с член 51 да изменя приложенията към настоящия регламент.

Член 47

Преходен период за мерките за прилагане или делегираните актове и дата на прилагането им

1. Без да се засяга параграф 2 от настоящия член, при упражняване на правомощията, които са й предоставени с настоящия регламент, за приемането на мерки чрез актове за изпълнение в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 48, параграф 2, или чрез делегирани актове в съответствие с член 51, Комисията:

а) определя подходящ преходен период за прилагане на новите мерки, по време на който на пазара могат да бъдат пускани храни с етикети, които не съответстват на новите мерки, и

след който наличните количества от такива храни, пуснати на пазара преди края на преходния период, могат да продължат да бъдат продавани до изчерпването им; и

б) гарантира прилагането на тези мерки от 1 април на календарната година.

2. Параграф 1 не се прилага при спешни случаи, когато целта на мерките, посочени същия параграф, е опазването на човешкото здраве.

Член 48

Комитет

1. Комисията се подпомага от Постоянния комитет по хранителната верига и здравето на животните, създаден с член 58, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 178/2002. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Ако комитетът не даде становище, Комисията не приема проекта на акта за изпълнение и се прилага член 5, параграф 4, трета алинея от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 49

Изменения на Регламент (ЕО) № 1924/2006

В член 7 от Регламент (ЕО) № 1924/2006 първа и втора алинея се заменят със следното:

„Етикетирането на хранителната информация на продукти, за които е представена хранителна и/или здравна претенция, е задължително, с изключение на общата реклама. Информацията, която трябва да се предостави, включва данните, посочени в член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на потребителите на информация за храните (*). Когато е представена хранителна и/или здравна претенция за хранително вещество, посочено в член 30, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1169/2011, количеството на това хранително вещество се обявява в съответствие с членове 31—34 от същия регламент.

Количеството(ата) от веществото(ата), за което(които) се отнася дадена хранителна или здравна претенция и което(които) не присъства(т) при етикетирането на хранителната информация, се обявява(т) в същото зрително поле, в което се обявява за хранителната информация, и се изразява(т) в съответствие с членове 31, 32 и 33 от Регламент (ЕС) № 1169/2011. Мерните единици, които се използват, за да се изрази количеството вещество, са подходящи за съответните отделни вещества.

⁽¹⁾ ОВ L 204, 21.7.1998 г., стр. 37.

(*) ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18.“

Член 50

Изменения на Регламент (ЕО) № 1925/2006

Член 7, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1925/2006 се заменя със следното:

„3. Етикетирането на хранителната информация е задължително за продуктите, в които са били вложени витамини и минерали и които попадат в обхвата на настоящия регламент. Информацията, която трябва да се предостави, включва данните, посочени в член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на потребителите на информация за храните (*), както и общите количества от вложените витамини и минерали, които се съдържат в храната.

(*) ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18.“

Член 51

Упражняване на делегирането

1. Правомощията да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Делегирането на правомощия, посочени в член 9, параграф 3, член 10, параграф 2, член 12, параграф 3, член 13, параграф 4, член 18, параграф 5, член 19, параграф 2, член 21, параграф 2, член 23, параграф 2, член 30, параграф 6, член 31, параграф 2, член 36, параграф 4 и член 46, се предоставя на Комисията за срок от пет години, считано от 12 декември 2011 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на петгодишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно подновяване не по-късно от три месеца преди края на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 9, параграф 3, член 10, параграф 2, член 12, параграф 3, член 13, параграф 4, член 18, параграф 5, член 19, параграф 2, член 21, параграф 2, член 23, параграф 2, член 30, параграф 6, член 31, параграф 2, член 36, параграф 4 и член 46 може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощията. То поражда действие в деня след публикуването на решението в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията го нотифицира едновременно на Европейския парламент и Съвета.

5. Делегиран акт, приет съгласно член 9, параграф 3, член 10, параграф 2, член 12, параграф 3, член 13, параграф 4, член

18, параграф 5, член 19, параграф 2, член 21, параграф 2, член 23, параграф 2, член 30, параграф 6, член 31, параграф 2, член 36, параграф 4 и член 46 влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 52

Процедура по спешност

1. Делегирани актове, приети съгласно настоящия член, влизат в сила незабавно и се прилагат, докато не бъде представено възражение в съответствие с параграф 2. В нотификацията до Европейския парламент и до Съвета за делегиран акт се посочват причините за използване на процедурата по спешност.

2. Както Европейският парламент, така и Съветът могат да представят възражения срещу делегиран акт в съответствие с процедурата, посочена в член 51, параграф 5. В такъв случай Комисията отменя акта незабавно, след като е нотифицирана за решението на Европейския парламент или на Съвета да представят възражения.

Член 53

Отмяна

1. Директиви 87/250/ЕИО, 90/496/ЕИО, 1999/10/ЕО, 2000/13/ЕО, 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО и Регламент (ЕО) № 608/2004 се отменят, считано от 13 декември 2014 г.

2. Позоваванията на отменените актове се считат за позовавания на настоящия регламент.

Член 54

Преходни мерки

1. Храните, пуснати на пазара или етикетираны преди 13 декември 2014 г., които не отговарят на изискванията на настоящия регламент, могат да бъдат предлагани на пазара до изчерпване на наличностите.

Храните, пуснати на пазара или етикетираны преди 13 декември 2016 г., които не отговарят на изискванията, установени в член 9, параграф 1, буква л), могат да бъдат предлагани на пазара до изчерпване на наличностите.

Храните, пуснати на пазара или етикетираны преди 1 януари 2014 г., които не отговарят на изискванията, установени в част Б на приложение VI, могат да бъдат предлагани на пазара до изчерпване на наличностите.

2. Между 13 декември 2014 г. и 13 декември 2016 г., когато обявяването на хранителната стойност е доброволно, то съответства на членове 30—35.

3. Независимо от Директива 90/496/ЕИО, член 7 от Регламент (ЕО) № 1924/2006 и член 7, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1925/2006 храните, етикетирани в съответствие с членове 30—35 от настоящия регламент, могат да бъдат пускани на пазара преди 13 декември 2014 г.

Независимо от Регламент (ЕО) № 1162/2009 на Комисията от 30 ноември 2009 г. за определяне на преходни разпоредби за прилагането на регламенти (ЕО) № 853/2004, (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета ⁽¹⁾,

храните, етикетирани в съответствие с част Б на приложение VI от настоящия регламент, могат да бъдат пускани на пазара преди 1 януари 2014 г.

Член 55

Влизане в сила и дата на прилагане

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след публикуването му в Официален вестник на Европейския съюз.

Прилага се от 13 декември 2014 г., с изключение на член 9, параграф 1, буква л), който се прилага от 13 декември 2016 г., и част Б на приложение VI, която се прилага от 1 януари 2014 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави-членки.

Съставено в Страсбург на 25 октомври 2011 година.

За Европейския парламент
Председател
J. BUZEK

За Съвета
Председател
M. DOWGIELEWICZ

⁽¹⁾ ОВ L 314, 1.12.09 г., стр. 10.

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПЕЦИАЛНИ ОПРЕДЕЛЕНИЯ,

посочени в член 2, параграф 4

1. „обявяване на хранителните стойности“ или „етикетиране за хранителни стойности“ означава информация, посочваща:
  - а) енергийната стойност; или
  - б) енергийна стойност и само една или повече от следните хранителни съставки:
    - мазнини (наситени мастни киселини, мононенаситени мастни киселини, полиненаситени мастни киселини),
    - въглехидрати (захари, полиоли, скорбяла),
    - сол,
    - влакнини,
    - белтъци,
    - всички витамини или минерали, изброени в приложение XIII, част А, точка 1 и налични в значителни количества, определени в приложение XIII, част А, точка 2.
2. „мазнини“ означава общите липиди, включително фосфолипидите;
3. „наситени мастни киселини“ означава мастни киселини без двойна връзка;
4. „трансмастни киселини“ означава мастни киселини, съдържащи най-малко една несвързана (по-точно прекъсната от поне една метиленова група) въглерод-въглерод двойна връзка в транс-конфигурацията;
5. „мононенаситени мастни киселини“ означава мастни киселини с една цис-двойна връзка;
6. „полиненаситени мастни киселини“ означава мастни киселини с две или повече цис, цис-двойни връзки, разделени от метиленова група;
7. „въглехидрати“ означава всеки въглехидрат, който се метаболизира от човека, включително полиоли;
8. „захари“ означава всички монозахариди и дизахариди, които присъстват в храната, с изключение на полиолите;
9. „полиоли“ означава алкохоли, съдържащи повече от две хидроксилни групи;
10. „белтъчини“ означава белтъчно съдържание, изчислено с помощта на формулата: млечни белтъчини = общ азот по Kjeldahl $\times$ 6,25;
11. „сол“ означава съдържанието на сол, изчислено с помощта на формулата: сол = натрий $\times$ 2,5;
12. „влакнини“ означава въглехидратни полимери, съставени от три или повече мономерни единици, които не подлежат на смилане, нито на абсорбиране от тънките черва на човека и спадат към следните категории:
  - ядивни въглехидратни полимери, естествено съдържащи се в храната във вида, в който се консумира;
  - ядивни въглехидратни полимери, получени от хранителни суровини по физичен, ензимен или химичен път, които оказват благоприятно физиологично въздействие, доказано от общоприети научни данни;
  - ядивни синтетични въглехидратни полимери, които оказват благоприятно физиологично въздействие, доказано от общоприети научни данни;
13. „средна стойност“ означава стойността, която най-точно представлява количеството хранително вещество, съдържащо се в дадена храна, и съобразена със сезонните колебания, начини на консумация и други фактори, които могат да предизвикат колебания в действителната стойност.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ВЕЩЕСТВА ИЛИ ПРОДУКТИ, ПРИЧИНЯВАЩИ АЛЕРГИИ ИЛИ НЕПОНОСИМОСТ

1. Зърнени култури, съдържащи глютен, а именно: пшеница, ръж, ечемик, овес, шпелта (вид пшеница), камут (вид едра твърда пшеница) или техни хибридни сортове, както и продукти от тях, с изключение на:
  - а) глюкозен сироп на пшенична основа, включително декстроза ⁽¹⁾;
  - б) малтодекстрини на пшенична основа ⁽¹⁾;
  - в) глюкозен сироп на ечемична основа;
  - г) зърнени култури, използвани за производство на алкохолни дестилати, включително етилов алкохол от селскостопански произход;
2. Ракообразни и продукти от тях;
3. Яйца и продукти от тях.
4. Рибна и рибни продукти, с изключение на:
  - а) рибен желатин, използван като носител на витамини или каротиноидни заготовки;
  - б) рибен желатин или рибен клей, използван като подобряващ агент в бира и вино;
5. Фъстъци и продукти от тях;
6. Соя и соеви продукти, с изключение на:
  - а) напълно рафинирани соево масло и мазнина ⁽¹⁾;
  - б) натурални смесени токоферолы (E306), натурален D-алфа токоферол, натурален D-алфа токоферол ацетат, натурален D-алфа токоферол сукцинат от соеви източници;
  - в) фитостероли и фитостеролови естери от растителни масла, получени от соеви източници;
  - г) растителен стенолов естер, произведен от стероли на растителни масла от соеви източници;
7. Мляко и млечни продукти (включително лактоза), с изключение на:
  - а) суроватка, използвана за производство на алкохолни дестилати, включително етилов алкохол от селскостопански произход;
  - б) лактитол;
8. Ядки, а именно: бадеми (*Amygdalus communis* L.), лешници (*Corylus avellana*), орехи (*Juglans regia*), кашу (*Anacardium occidentale*), пеканови ядки (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), бразилски орехи (*Bertholletia excelsa*), шамфъстък (*Pistacia vera*), орехи макадамия или орехи Куинсленд (*Macadamia ternifolia*) и продукти от тях, с изключение на ядки, използвани за производство на алкохолни дестилати, включително етилов алкохол от селскостопански произход;
9. Целина и продукти от нея;
10. Синап и продукти от него;
11. Сусамово семе и продукти от него;
12. Серен диоксид и сулфити с концентрация над 10 mg/kg или 10 mg/litre, изразени под формата на общ SO₂, който следва да се изчисли за продуктите, предлагани готови за консумация или върнати към първоначално състояние съгласно указанията на производителя;
13. Лунина и продукти от нея;
14. Мекотели и продукти от тях.

⁽¹⁾ Както и продуктите от тях, доколкото процесът, който те са претърпели, няма вероятност да увеличи нивото на алергенност, определено от Органа, отговорен за съответния продукт, от който те произхождат.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

ХРАНИ, ЗА КОИТО ЕТИКЕТИРАНЕТО ТРЯБВА ДА СЪДЪРЖА ДОПЪЛНИТЕЛНИ ДАННИ

ВИД ИЛИ КАТЕГОРИЯ ХРАНА	ДАННИ
1. Храни, опаковани с определени газове	
1.1. Храни, чиято трайност е удължена посредством опаковъчни газове, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1333/2008	„Опаковани в защитна атмосфера“.
2. Храни, съдържащи подсладител	
2.1. Храни, съдържащи подсладител или подсладител, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1333/2008	„с подсладител(и)“, това обозначение съпровожда наименованието на храната.
2.2. Храни, съдържащи както добавена захар или захари, така и подсладител или подсладител, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1333/2008	„с захар(и) и подсладител(и)“, това обозначение съпровожда наименованието на храната.
2.3. Храни, съдържащи аспартам/аспартам-ацесулфамов сол, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1333/2008	„съдържа аспартам (източник на фенилаланин)“ фигурира върху етикета в случаите, когато аспартам/аспартам-ацесулфамов сол се посочва в списъка на съставките само чрез посочване на Е-номер „съдържа източник на фенилаланин“ фигурира върху етикета в случаите, когато аспартам/аспартам-ацесулфамов сол се посочва в списъка на съставките с конкретното си наименование.
2.4. Храни, съдържащи над 10 % добавени полиоли, разрешени съгласно Регламент (ЕО) № 1333/2008.	„прекомерната консумация може да предизвика слабителен ефект“.
3. Храни, съдържащи глициризинова киселина или нейната амониева сол	
3.1. Захарни изделия или напитки, съдържащи глициризинова киселина или нейната амониева сол поради добавянето на самото(ите) вещество(а) или на растението сладък корен (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) в концентрация 100 mg/kg или 10 mg/l, или по-висока.	Непосредствено след списъка на съставките се добавя обозначението „съдържа сладък корен“, освен ако терминът „сладък корен“ не е вече включен в списъка на съставките или в наименованието на храната. При липса на списък на съставките посоченото обозначение съпровожда наименованието на храната.
3.2. Захарни изделия, съдържащи глициризинова киселина или нейната амониева сол поради добавянето на самото(ите) вещество(а) или на растението сладък корен (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) в концентрация 4 g/kg или по-висока.	Непосредствено след списъка на съставките се добавя обозначението „съдържа сладък корен — лицата, страдащи от хипертония следва да избягват прекомерната консумация“. При липса на списък на съставките посоченото обозначение съпровожда наименованието на храната.
3.3. Напитки, съдържащи глициризинова киселина или нейната амониева сол поради добавянето на самото(ите) вещество(а) или на растението сладък корен (<i>Glycyrrhiza glabra</i>) в концентрация 50 mg/l или по-висока, или – при напитки, съдържащи повече от 1,2 обемни процента алкохол – в концентрация 300 mg/l или по-висока ⁽¹⁾ .	Непосредствено след списъка на съставките се добавя обозначението „съдържа сладък корен — лицата, страдащи от хипертония следва да избягват прекомерната консумация“. При липса на списък на съставките посоченото обозначение съпровожда наименованието на храната.

ВИД ИЛИ КАТЕГОРИЯ ХРАНА	ДАННИ
4. Напитки с високо съдържание на кофеин или храни с добавен кофеин	
4.1. Напитки, с изключение на тези на основата на кафе, чай или екстракти от кафе или чай, когато наименованието на храната включва термина „кафе“ или „чай“, които: — са предназначени за консумация без модификация и съдържат кофеин, независимо от източника му, в количество по-голямо от 150 mg/l, или — са в концентриран или изсушен вид и след възстановяване съдържат кофеин, независимо от източника му, в количество по-голямо от 150 mg/l	„Високо съдържание на кофеин. Не се препоръчва за деца, бременни жени или кърмачки.“ в същото зрително поле, в което се съдържа наименованието на напитката, следвано от посочено в скоби съдържание на кофеин, изразено в mg в 100 ml, в съответствие с член 13, параграф 1 от настоящия регламент.
4.2. Храни, различни от напитки, в които кофеинът е добавен с физиологична цел.	„Съдържа кофеин. Не се препоръчва за деца или бременни жени.“ в същото зрително поле, в което се съдържа наименованието на храната, следвано от посочено в скоби съдържание на кофеин, изразено в mg в 100g/ml, в съответствие с член 13, параграф 1 от настоящия регламент. В случай на хранителни добавки съдържанието на кофеин се изразява върху етикета в порции като препоръчителна дневна доза.
5. Храни с добавени фитостероли, фитостеролови естери, фитостаноли или фитостанолови естери	
5.1. Храни или хранителни съставки с добавени фитостероли, фитостеролови естери, фитостаноли или фитостанолови естери	(1) „с добавени растителни стероли“ или „с добавени растителни станоли“ в същото зрително поле, в което се съдържа наименованието на храната; (2) количеството добавени фитостероли, фитостеролови естери, фитостаноли или фитостанолови естери в съдържанието (изразено в % или като g свободни растителни стероли/свободни станоли на 100 g или 100 ml продукт) се указва в списъка на съставките; (3) обозначение, че храната е предназначена изключително за хора, които се стремят към понижаване на нивото на холестерол в кръвта; (4) обозначение, че лицата, приемащи медикаменти за понижаване на нивото на холестерол, следва да консумират продукта само под лекарско наблюдение; (5) ясно видимо обозначение, че храната може да не е подходяща за бременни или кърмещи жени и деца под пет години; (6) препоръка, че храната следва да се използва като част от балансиран и разнообразен хранителен режим, включващ редовна консумация на плодове и зеленчуци с оглед поддържане нивото на каротеноиди; (7) в същото зрително поле като обозначението, което се изисква съгласно точка 3 по-горе - обозначение, че консумацията на повече от 3 g/ден добавени растителни стероли/растителни станоли следва да се избягва; (8) определяне на порция от съответната храна или хранителна съставка (за предпочитане в g или ml) с количеството растителни стероли/растителни станоли, съдържащи се във всяка порция.
6. Замразени месо, замразени месни заготовки и замразени непреработени рибни продукти	
6.1. Замразено месо, замразени месни заготовки и замразени непреработени рибни продукти	датата на замразяване или датата на първото замразяване в случаите, когато продуктът е замразяван повече от един път, в съответствие с точка 3 от приложение X.

(¹) Нивото се прилага за продукти, предлагани за директна консумация, или за продукти, възстановени до готовия им за консумация вид съгласно указанията на производителя.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЗА ВИСОЧИНА НА БУКВАТА „X“ (x-HEIGHT)

ВИСОЧИНА НА БУКВАТА „X“ (x-HEIGHT)

Легенда

1	Линия на горното камшиче
2	Линия на главните букви
3	Средна линия
4	Основна линия
5	Линия на долното камшиче
6	Височина на буквата „X“
7	Размер на шрифта

ПРИЛОЖЕНИЕ V

ХРАНИ, ОСВОБОДЕНИ ОТ ИЗИСКВАНЕТО ЗА ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ОБЯВЯВАНЕ НА ХРАНИТЕЛНАТА СТОЙНОСТ

1. Непреработени продукти, които съдържат само една съставка или категория съставки;
2. Преработени продукти, чиято единствена преработка се състои в зреене и които съдържат само една съставка или категория съставки;
3. Води, предназначени за консумация от човека, включително води, при които единствените добавени съставки са въглероден диоксид и/или ароматизанти;
4. Билки, подправки или смеси от тях;
5. Сол и заместители на солта;
6. Трапезни подсладителни;
7. Продукти, включени в обхвата на Директива 1999/4/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 г. относно екстрактите от кафе и екстрактите от цикория ⁽¹⁾, мляно кафе или кафе на зърна и мляно безкофеиново кафе или безкофеиново кафе на зърна;
8. Билкови и плодови отвари, чай, безкофеинов чай, инстантен или разтворим чай или екстракт от чай, безкофеинов инстантен или разтворим чай или екстракт от чай, които не съдържат други добавени съставки освен ароматизанти, които не изменят хранителната стойност на чая;
9. Ферментирал оцет и заместители на оцет, включително оцет, чиито единствени добавени съставки са ароматизанти;
10. Ароматизанти;
11. Добавки в храните;
12. Спомагателни вещества;
13. Ензими в храните;
14. Желатин;
15. Сгъстяващи вещества за мармалади;
16. Мая;
17. Дъвки;
18. Храни в опаковки или контейнери, чиято най-голяма повърхност е с площ по-малка от 25 cm²;
19. Храни, включително занаятчийски произведени хранителни продукти, доставяни директно от производителя в малки количества от продукта на крайния потребител или на местен търговец на дребно, снабдяващ директно крайния потребител.

⁽¹⁾ ОВ L 66, 13.3.1999 г., стр. 26.

ПРИЛОЖЕНИЕ VI

НАИМЕНОВАНИЕ НА ХРАНИТЕ И СПЕЦИФИЧНИ СЪПРОВОЖДАЩИ ДАННИ

ЧАСТ А — ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДАННИ СЪПРОВОЖДАЩИ НАИМЕНОВАНИЕТО НА ХРАНАТА

1. Наименованието на храната включва или се съпровожда от данни относно физичното състояние на храната или специфичната обработка, на която е била подложена (например на прах, повторно замразена, лиофилизирана, бързо замразена, концентрирана, пушена) във всички случаи, когато пропускането на тази информация може да заблуди купувача.
2. При храни, които са били замразени преди продажбата и които се продават размразени, наименованието на храната се придружава от обозначение „размразена“.

Настоящото изискване не се прилага за:

- а) съставки, съдържащи се в крайния продукт;
- б) храни, при които замразяването е технологично необходим етап от производствения процес;
- в) храни, при които размразяването не оказва отрицателно влияние върху безопасността или качеството на храните.

Настоящата точка се прилага, без да се засяга точка 1.

3. Храните, обработени с йонизиращо лъчение, съдържат едно от следните обозначения:

„облъчена“ или „обработена с йонизиращо лъчение“ и други обозначения съгласно посоченото в Директива 1999/2/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 февруари 1999 г. за сближаване на законодателствата на държавите-членки относно храните и хранителните съставки, които са обработени с йонизиращо лъчение ⁽¹⁾.

4. При храни, в които компонент или съставка, които според очакванията на потребителите са естествено присъстващи или обичайно използвани, са заменени с различен компонент или съставка, върху етикета фигурира, освен списъкът на съставките, ясно обозначение на компонента или съставката, които са използвани като частични или пълни заместители:

- а) в непосредствена близост до наименованието на продукта; и
- б) с размер на шрифта, при който височината на буквата „х“ е най-малко 75 % от височината на буквата „х“ от наименованието на продукта и който не е по-дребен от минималния размер на изисквания шрифт съгласно член 13, параграф 2 от настоящия регламент.

5. В случая на месни продукти, месни заготовки и рибни продукти, съдържащи добавени протеини, включително хидролизирани протеини с различен животински произход, в наименованието на храната се посочва наличието на тези протеини и техният произход.

6. В случая на месни продукти и месни заготовки, които са във вид на изрезки, големи парчета, резени, порция месо или кланичен труп, в наименованието на храната се посочва наличието на добавена вода, ако добавената вода съставлява повече от 5 % от теглото на крайния продукт. Същите правила се прилагат и за рибни продукти и предварително обработени рибни продукти, които са във вид на изрезки, големи парчета, резени, порция риба, филе или цял рибен продукт.

7. Месни продукти, месни заготовки и рибни продукти, които могат да създадат впечатлението, че са произведени от цяло парче месо или риба, но всъщност се състоят от различни парчета, съединени чрез други съставки, включително хранителни добавки и хранителни ензими, или чрез други средства, носят следното обозначение:

на български език: „формовано месо“ и „формована риба“;

на испански език: „combinado de piezas de carne“ и „combinado de piezas de pescado“;

на чешки език: „ze spojovaných kousků masa“ и „ze spojovaných kousků rybího masa“;

на датски език: „Sammensat af stykker af kød“ и „Sammensat af stykker af fisk“;

на немски език: „aus Fleischstücken zusammengefügt“ и „aus Fischstücken zusammengefügt“;

⁽¹⁾ ОВ L 66, 13.3.1999 г., стр. 16.

на естонски език:	„liidetud liha“ и „liidetud kala“;
на гръцки език:	„μορφοποιημένο κρέας“ и „μορφοποιημένο ψάρι“;
на английски език:	„formed meat“ и „formed fish“;
на френски език:	„viande reconstituée“ и „poisson reconstitué“;
на ирландски език:	„píosáí feola ceangailte“ и „píosáí éisc ceangailte“;
на италиански език:	„carne ricomposta“ и „pesce ricomposto“;
на латвийски език:	„formēta gaļa“ и „formēta zivs“;
на литовски език:	„sudarytas (-a) iš mėsos gabalų“ и „sudarytas (-a) iš žuvies gabalų“;
на унгарски език:	„darabokból újraformázott hús“ и „darabokból újraformázott hal“;
на малтийски език:	„laħam rikostitwit“ и „ħut rikostitwit“;
на нидерландски език:	„samengesteld uit stukjes vlees“ и „samengesteld uit stukjes vis“;
на полски език:	„z połączonych kawałków mięsa“ и „z połączonych kawałków ryby“;
на португалски език:	„carne reconstituída“ и „peixe reconstituído“;
на румънски език:	„carne formată“ и „carne de pește formată“;
на словашки език:	„spájané alebo formované mäso“ и „spájané alebo formované ryby“;
на словенски език:	„sestavljeno, iz koščkov oblikovano meso“ и „sestavljene, iz koščkov oblikovane ribe“;
на фински език:	„paloista yhdistetty liha“ и „paloista yhdistetty kala“;
на шведски език:	„sammanfogade bitar av kött“ и „sammanfogade bitar av fisk“.

ЧАСТ Б — СПЕЦИАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ОБОЗНАЧЕНИЕТО „МЛЯНО МЕСО“

1. Критерии за състава, проверявани въз основа на средни дневни стойности:

	Съдържание на мазнини	Съотношение колаген/месен протеин ⁽¹⁾
— нетлъсто мляно месо	≤ 7 %	≤ 12 %
— чисто говеждо мляно месо	≤ 20 %	≤ 15 %
— мляно месо, което съдържа свинско месо	≤ 30 %	≤ 18 %
— мляно месо от други видове	≤ 25 %	≤ 15 %

⁽¹⁾ Съотношението колаген/месен протеин се изразява като процентно съдържание на колаген в месния протеин. Под съдържание на колаген се разбира съдържанието на хидроксипролин, умножено с коефициент 8.

2. В допълнение към изискванията, установени в приложение III, раздел V, глава IV към Регламент (ЕО) № 853/2004, на етикета се изписва следният израз:

— „процентно съдържание на мазнини под ...“,

— „съотношение колаген/месен протеин под ...“.

3. Държавите-членки могат да разрешат пускане на техните национални пазари на мляно месо, което не отговаря на критериите, определени в точка 1 от настоящата част, под национална марка, която не може да бъде обвъркана с марките, предвидени в член 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 853/2004.

ЧАСТ В — СПЕЦИАЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ОТНОСНО ОБОЗНАЧЕНИЕТО НА ОБВИВКИТЕ ЗА КОЛБАСИ

Ако дадена обвивка на колбаси не е ядивна, тя трябва да бъде обозначена като такава.

ПРИЛОЖЕНИЕ VII

ПОСОЧВАНЕ И ОБОЗНАЧАВАНЕ НА СЪСТАВКИТЕ

ЧАСТ А — СПЕЦИАЛНИ РАЗПОРЕДБИ ОТНОСНО ПОСОЧВАНЕТО НА СЪСТАВКИ В НИЗХОДЯЩ РЕД СПОРЕД ТЕГЛОТО

Категория съставки	Разпоредби относно посочването според теглото
1. Добавена вода и летливи продукти	Изброяват се по реда на теглото им в крайния продукт. Количеството вода, добавена като съставка в храната, се изчислява като от общото количество на крайния продукт се извади общото количество на останалите използвани съставки. Това количество не е необходимо да се отчита, ако не превишава 5 % от теглото на крайния продукт. Тази дерогация не се прилага за месо, месни заготовки, непреработени рибни продукти и непреработени двучерупчести мекотели.
2. Съставки, използвани в концентриран или дехидратиран вид и възстановени в момента на производство	Могат да бъдат изброени по реда на теглото им, измерено преди концентриране или дехидратиране.
3. Съставки, използвани в концентрирани или дехидратирани храни, предназначени за възстановяване чрез добавяне на вода	Могат бъдат изброени по реда на съотношението във възстановения продукт, при условие че списъкът на съставките се съпровожда от израз като „съставки на възстановения продукт“ или „съставки на готовия продукт“.
4. Плодове, зеленчуци или гъби, от които нито един от продуктите не преобладава значително по отношение на теглото и които се използват в съотношения, които могат да варират, използвани в смеси като съставки на храни	Могат да бъдат групирани в списъка на съставките под обозначението „плодове“, „зеленчуци“ или „гъби“, следвано от изрече „в променливо съотношение“, непосредствено последвано от списък на съдържащите се плодове, зеленчуци или гъби. В такива случаи сместа се включва в списъка на съставките в съответствие с член 18, параграф 1 въз основа на общото тегло на съдържащите се плодове, зеленчуци или гъби.
5. Смеси от подправки или билки, при които нито един от продуктите не преобладава значително в съотношение според теглото	Могат да бъдат изброени в различен ред, при условие че списъкът на съставките се придружава от израз като „в променливо съотношение“.
6. Съставки, съставляващи по-малко от 2 % от крайния продукт	Могат да бъдат изброени в различен ред след останалите съставки.
7. Съставки, които са подобни или взаимозаменяеми и могат да бъдат използвани в производството или приготвянето на храна, без да се променят нейният състав, естество или възприемана стойност, и доколкото тези съставки съставляват по-малко от 2 % от крайния продукт	Могат да бъдат посочени в списъка на съставките чрез твърдението „съдържа ... и/или ...“, когато поне една от не повече от две съставки се съдържа в крайния продукт. Тази разпоредба не се прилага по отношение на добавките в храните или съставките, изброени в част В от настоящото приложение, нито по отношение на веществата или продуктите, изброени в приложение II, които причиняват алергии или непоносимост.
8. Рафинирани масла от растителен произход	Могат да бъдат групирани в списъка на съставките под обозначението „растителни масла“, непосредствено последвано от списък с обозначения за конкретен растителен произход и евентуално последвано от изрече „в променливо съотношение“. Ако бъдат групирани, растителните масла се включват в списъка на съставките в съответствие с член 18, параграф 1 въз основа на общото тегло на съдържащите се растителни масла. Изразът „напълно хидрогенирано“ или „частично хидрогенирано“, според случая, трябва да съпровожда обозначението „хидрогенирано масло“.

Категория съставки	Разпоредби относно посочването според теглото
9. Рафинирани мазнини от растителен произход	Могат да бъдат групирани в списъка на съставките под обозначението „растителни мазнини“, непосредствено последвано от списък с обозначения за специален растителен произход и евентуално последвано от израза „в променливо съотношение“. Ако бъдат групирани, растителните мазнини се включват в списъка на съставките в съответствие с член 18, параграф 1 въз основа на общото тегло на съдържащите се мазнини. Изразът „напълно хидрогенирано“ или „частично хидрогенирано“, според случая, трябва да съпровожда обозначението „хидрогенирана мазнина“.

ЧАСТ Б — ОБОЗНАЧАВАНЕ НА НЯКОИ СЪСТАВКИ ЧРЕЗ НАИМЕНОВАНИЕТО НА КАТЕГОРИЯТА ВМЕСТО С КОНКРЕТНО НАИМЕНОВАНИЕ

Без да се засяга член 21, съставките, които принадлежат към една от категориите храни, изброени по-долу и съдържащи се в състава на други храни, могат да бъдат обозначени с наименованието на категорията, вместо с конкретното наименование.

Определяне на категория храни	Обозначение
1. Рафинирани масла от животински произход	„Масло“, наред с определението „от животински произход“ или посочването на конкретния животински произход. Изразът „напълно хидрогенирано“ или „частично хидрогенирано“, според случая, трябва да съпровожда обозначението „хидрогенирано масло“.
2. Рафинирани мазнини от животински произход	„Мазнини“, наред с определението „от животински произход“ или посочването на конкретния животински произход. Изразът „напълно хидрогенирана“ или „частично хидрогенирана“, според случая, трябва да съпровожда обозначението „хидрогенирана мазнина“.
3. Смеси от брашна, получени от два или повече вида зърнени култури	Думата „брашно“, следвана от списък на зърнените култури, от които е получено, в низходящ ред според теглото.
4. Нишесте и нишесте, модифицирано чрез физични начини или чрез ензими	„Скорбяла“
5. Всички видове риба, когато рибата е съставка на друга храна и при условие че наименованието и представянето на тази храна не се отнася до конкретен вид риба	„Риба“
6. Всички видове сирене, когато сиренето или смес от сирена са съставки на друга храна и при условие че наименованието и представянето на тази храна не се отнася до конкретен вид сирене	„Сирене“
7. Всички подправки, които не надвишават 2 % от тегловното съдържание на храната	„Подправка(и)“ или „смес от подправки“
8. Всички билки или части от билки, които не надвишават 2 % от тегловното съдържание на храната	„Билка/и“ или „смес от билки“
9. Всички видове препарати от дъвка, използвани в производството на заготовка за дъвки	„Заготовка за дъвки“
10. Всички видове натрошени печени продукти от зърнени култури	„Галета“ или „сухари“, според случая

Определяне на категория храни		Обозначение												
11. Всички видове захароза		„Захар“												
12. Анхидридна декстроза или дектрозен монохидрат		„Декстроза“												
13. Глюкозен сироп и анхидриден глюкозен сироп		„Сироп от глюкоза“												
14. Всички видове млечен белтък (казеини, казеинати и суроватъчни белтъци) и смеси от тях		„Млечни протеини“												
15. Кокосово масло, получено чрез пресоване, екстракция или рафиниране		„Какаово масло“												
16. Всички видове вина, включени в обхвата на приложение XIб към Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета ⁽¹⁾		„Вино“												
17. Скелетна мускулатура ⁽²⁾ от видовете бозайници и птици, признати за годни за консумация от човека, с естествено съдържание се или прилежащи тъкани, като общото съдържание мазнини и съединителна тъкан не превишава стойностите, посочени по-долу, и когато месото е съставка на друга храна. Максимално съдържание на мазнини и съединителна тъкан за съставките, означени с термина „... месо“ <table border="1"> <thead> <tr> <th>Вид месо</th><th>Съдържание на мазнини</th><th>Съотношение колаген/месен протеин ⁽¹⁾</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>— От бозайници (различни от зайци и свине) и смеси от различни видове с преобладаващо месо от бозайници</td><td>25 %</td><td>25 %</td></tr> <tr> <td>— Свинско</td><td>30 %</td><td>25 %</td></tr> <tr> <td>— Птиче и заешко</td><td>15 %</td><td>10 %</td></tr> </tbody> </table> ⁽¹⁾ Съотношението колаген/месен протеин се изразява като процентно съдържание на колаген в месния протеин. Под съдържание на колаген се разбира съдържанието на хидроксипролин, умножено с коефициент 8. Ако тези максимални граници са надвишени, но всички останали критерии за определението на „месо“ са удовлетворени, съдържанието на „... месо“ трябва да се коригира чрез съответно понижаване и в списъка на съставките трябва да се посочи освен термина „... месо“ и наличието на мазнини и/или съединителна тъкан. Продуктите, включени в обхвата на определението „механично отделено месо“ са изключени от това определение.		Вид месо	Съдържание на мазнини	Съотношение колаген/месен протеин ⁽¹⁾	— От бозайници (различни от зайци и свине) и смеси от различни видове с преобладаващо месо от бозайници	25 %	25 %	— Свинско	30 %	25 %	— Птиче и заешко	15 %	10 %	„... месо“ и името/имената ⁽³⁾ на животинския/те вид/ове, от които е добито.
Вид месо	Съдържание на мазнини	Съотношение колаген/месен протеин ⁽¹⁾												
— От бозайници (различни от зайци и свине) и смеси от различни видове с преобладаващо месо от бозайници	25 %	25 %												
— Свинско	30 %	25 %												
— Птиче и заешко	15 %	10 %												
18. Всички видове продукти, включени в обхвата на определението за „механично отделено месо“.		„Механично отделено месо“ и името(ната) ⁽³⁾ на животинските видове, от които е добито												

⁽¹⁾ Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета от 22 октомври 2007 година за установяване на обща организация на селскостопанските пазари и относно специфични разпоредби за някои земеделски продукти („Общ регламент за ООП“) (ОВ L 299, 16.11.2007 г., стр. 1).

⁽²⁾ Диафрагмата и дъвкателните мускули са част от скелетните мускули, докато сърцето, езикът, мускулите на главата (различни от дъвкателните), мускулите на карпуса, тарзуса и опашката се изключват.

⁽³⁾ За етиктиране на английски език, това обозначение може да бъде заменено от общото название на съставката за съответния вид животно.

ЧАСТ В — ОБОЗНАЧЕНИЕ НА ОПРЕДЕЛЕНИ СЪСТАВКИ С НАИМЕНОВАНИЕТО НА КАТЕГОРИЯТА ИМ, ПОСЛЕДВАННО ОТ КОНКРЕТНОТО ИМ НАИМЕНОВАНИЕ ИЛИ Е-НОМЕР

Без да се засяга член 21, добавките в храните и ензимите в храните, различни от посочените в член 20, буква б), които принадлежат към една от категориите, изброени в настоящата част, трябва да бъдат обозначени с наименованието на въпросната категория, последвано от конкретното им наименование, или, по целесъобразност, от Е-номер. Ако дадена съставка принадлежи към повече от една категория, се посочва категорията, съответстваща на главната функция на въпросната храна.

Киселина	Пенители
Регулатор на киселинност	Желиращ агент
Антислепващ агент	Глазиращ агент
Антипенител	Влагозадържащ агент
Антиоксидант	Модифицирано нишесте ⁽²⁾
Пълнител	Консервант
Оцветител	Опаковъчен газ
Емулгатор	Набухвател
Емулгаторни соли ⁽¹⁾	Комплексообразуватели
Втвърдител	Стабилизатор
Овкусител	Подсладител
Агент за обработка на брашното	Сгъстител

⁽¹⁾ Само за топени сирена и продукти на основата на топени сирена.

⁽²⁾ Не се изисква посочването на конкретното наименование или Е-номер.

ЧАСТ Г — ОБОЗНАЧАВАНЕ НА АРОМАТИЗАНТИТЕ В СПИСЪКА НА СЪСТАВКИТЕ

1. Ароматизантите се обозначават с термините:

- „ароматизант“ или конкретно наименование или описание на ароматизанта, ако ароматичната съставка съдържа ароматизанти, определени в член 3, параграф 2, букви б), в), г), д), е), ж) и з) от Регламент (ЕО) № 1334/2008;
- „пушилен(и) ароматизант(и)“, или „пушилен(и) ароматизант(и)“, произведени от „храна(и) или категория храна или източник(и) на храна“ (например пушилен ароматизант, произведен от бук), ако ароматизиращият компонент съдържа ароматизанти, определени в член 3, параграф 2, буква е) от Регламент (ЕО) № 1334/2008 и придава пушен аромат на храната.

2. Използването на термина „естествен“ за описание на ароматизанти е в съответствие с член 16 от Регламент (ЕО) № 1334/2008.

3. Хининът и/или кофеинът, използвани като ароматизанти в производството или приготвянето на храна, се посочват с наименованието им в списъка на съставките непосредствено след термина „ароматизант(и)“.

ЧАСТ Д — ОБОЗНАЧАВАНЕ НА СЛОЖНИТЕ СЪСТАВКИ

1. Сложна съставка може да бъде включена в списъка на съставките под собственото ѝ обозначение, когато такова обозначение е определено със закон или установено от обичая, като се указва общото ѝ тегло, непосредствено следвано от списък на съставките ѝ.

2. Без да се засяга член 21, списъкът на съставките при сложни съставки не е задължителен:

- а) когато съставът на сложната съставка е определен в действащите разпоредби на Съюза, доколкото сложната съставка представлява по-малко от 2 % от крайния продукт; въпреки това настоящата разпоредба не се прилага за добавки в храни, съгласно член 20, букви а)-г);
- б) при сложни съставки, които се състоят от смеси от подправки и/или билки, които представляват по-малко от 2 % от крайния продукт, с изключение на добавките в храните, съгласно член 20, букви а)-г); или
- в) когато сложната съставка е храна, за която не се изисква списък на съставките съгласно разпоредбите на Съюза.

ПРИЛОЖЕНИЕ VIII

ПОСОЧВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВОТО НА СЪСТАВКИТЕ

1. Не се изисква посочване на количеството:

а) по отношение на съставка или категория съставки:

i) когато отцеденото нетно тегло е посочено в съответствие с точка 5 от приложение IX;

ii) когато трябва вече да е посочено количеството ѝ на етикета съгласно разпоредбите на Съюза;

iii) която се използва в малки количества като ароматизант; или

iv) която, независимо че се посочва в наименованието на храната, не е от такова естество, че да определя избора на потребителя в страната, в която се предлага на пазара, тъй като промяната в количеството не е толкова съществена, че да характеризира храната или да не я отличава от подобни храни;

б) когато специални разпоредби на Съюза точно регламентират количеството на дадена съставка или категория съставки, без да предвиждат посочването им на етикета; или

в) в случаите, посочени в приложение VII, част А, точки 4 и 5.

2. Член 22, параграф 1, букви а) и б) не се прилагат за:

а) съставка или категория съставки, включени в обхвата на обозначението „с подсладител(и)“ или „с/с захар(и) и подсладител(и)“, ако това обозначение съпровожда наименованието на храната съгласно приложение III; или

б) добавен витамин и минерал, ако въпросното вещество подлежи на обявяване на хранителната стойност.

3. Посочването на количеството на дадена съставка или категория съставки:

а) се изразява като процент, който съответства на количеството на съставката или съставките към момента на използването ѝ/им; и

б) фигурира в наименованието на храната или непосредствено до него, или в списъка на съставките във връзка с въпросната съставка или категория съставки.

4. Чрез дерогация от точка 3:

а) когато храните са изгубили съдържанието на влага вследствие на топлинна или друга обработка, количеството се изразява като процент, който съответства на количеството на използваната(ите) съставка(и), съотнесено към крайния продукт, освен ако това количество или общото количество на всички съставки, посочени на етикета, не превишават 100 %, като в този случай количеството се посочва въз основа на теглото на съставката(ите), използвана(и) за приготвяне на 100 g от крайния продукт;

б) количеството летливи съставки се посочва въз основа на тяхното тегловно съотношение в крайния продукт;

в) количеството на съставките, използвани в концентриран или дехидратиран вид и възстановени по време на производството, може да се посочи въз основа на тегловното им съотношение, регистрирано преди концентрирането или дехидратирането им;

г) в случай на концентрирани или дехидратирани храни, предназначени за възстановяване чрез добавяне на вода, количеството на съставките може да се посочи въз основа на тегловното им съотношение във възстановения продукт.

ПРИЛОЖЕНИЕ IX

ОБЯВЯВАНЕ НА НЕТНОТО КОЛИЧЕСТВО

1. Обявяването на нетното количество не е задължително за храни:
  - а) които подлежат на значителни загуби на обем или маса и които са продавани на бройка или са претеглени в присъствието на купувача;
  - б) чието нетно количество е по-малко от 5 g или 5ml; въпреки това настоящата разпоредба не се прилага за подправки и билки; или
  - в) които обикновено се продават на бройка, при условие че отвън ясно може да се види и лесно да се провери броят на предметите, или ако това не е възможно, той е посочен на етикета.
2. Когато посочването на определен вид количество (като номинално количество, минимално количество, средно количество) се изисква от разпоредбите на Съюза или при липса на такива разпоредби – от националните разпоредби, това количество се смята за нетно количество за целите на настоящия регламент.
3. Когато предварително опакованите артикули се състоят от два или повече единични предварително опаковани артикула, съдържащи еднакво количество от един и същ продукт, нетното количество се посочва чрез указване на нетното количество, съдържащо се във всяка единична опаковка, и общия брой такива опаковки. Посочването на тези данни обаче не е задължително, когато общият брой на единичните опаковки може ясно да бъде видян и лесно преброен отвън и когато ясно може да се види отвън поне едно обозначение за нетното количество, съдържащо се във всяка единична опаковка.
4. Когато предварително опакованите артикули се състоят от две или повече единични опаковки, които не се смятат за търговски единици, нетното количество се посочва, като се укаже общото нетно количество и общият брой единични опаковки.
5. Когато храна в твърдо състояние се предлага в течна среда, се посочва и отцеденото нетно тегло на храната. Когато храната е била глазирана, обявеното нетно тегло на храната изключва глазурата.

За целите на настоящата точка „течна среда“ означава следните продукти, евентуално в смеси, както и замразени или бързо замразени, при условие че течността е само допълнение към основните елементи на подготовка на дадена храна и следователно не е решаващ фактор за покупката: вода, водни разтвори на соли, саламура, водни разтвори на хранителни киселини, оцет, водни разтвори на захари, водни разтвори на други подсладители, плодови или зеленчукови сокове в случай на плодове или зеленчуци.

ПРИЛОЖЕНИЕ X

СРОК НА МИНИМАЛНА ТРАЙНОСТ, СРОК НА ГОДНОСТ И ДАТА НА ЗАМРАЗЯВАНЕ

1. Срокът на минимална трайност се посочва по следния начин:

а) Датата се предхожда от думите:

— „Най-добър до ...“, когато в датата е посочен определен ден;

— „Годен за употреба до края на ...“ в останалите случаи.

б) Думите, посочени в буква а), се съпровождат от:

— или самата дата; или

— препращане към мястото на етикета, където е посочена датата.

При необходимост тези данни са съпроводени от описание на условията за съхранение, които трябва да бъдат спазвани, ако продуктът се съхранява по този начин за посочения период.

в) Датата се състои от деня, месеца и по възможност годината в посочения ред и в не кодирана форма.

Въпреки това, при храни:

— които се съхраняват за не повече от три месеца, е достатъчно да се посочат денят и месецът;

— които се съхраняват за повече от три месеца, но не повече от 18 месеца, е достатъчно да се посочат месецът и годината;

— които се съхраняват за повече от 18 месеца, е достатъчно да се посочи годината.

г) При спазване на разпоредбите на Съюза, които налагат други начини за посочване на дата, не се изисква посочване на датата на минимална трайност за:

— пресни плодове и зеленчуци, включително картофи, които не са били обелени, нарязани или обработени по подобен начин; настоящата дерогация не се прилага за покълнали семена и подобни продукти, като кълнове на бобови растения;

— вина, ликьорни вина, пенливи вина, ароматизирани вина и подобни продукти, получени от плодове, различни от грозде, и напитки, попадащи под код по КН 2206 00 и получени от грозде или гроздова мъст;

— напитки, съдържащи 10 или повече обемни процента алкохол;

— тестени или сладкарски изделия, които, предвид естеството на съдържанието им, обикновено се консумират в рамките на 24 часа от производството им;

— оцет;

— готварска сол;

— твърда захар;

— захарни изделия, състоящи се почти единствено от ароматизирани и/или оцветени захари;

— дъвки и подобни дъвчащи продукти.

2. Срокът на годност се посочва по следния начин:

а) Срокът се предхожда от думите „използвай преди ...“;

б) Думите в буква а) се съпровождат от:

— или самата дата; или

— препращане към мястото на етикета, където е посочена датата.

Тези данни са последвани от описание на условията за съхранение, които трябва да бъдат спазвани.

в) Датата се състои от деня, месеца и по възможност годината в посочения ред и в не кодирана форма;

г) Датата „използвай преди ...“ се посочва на всяка отделна предварително опакована порция.

3. Датата на замразяване или датата на първо замразяване, посочена в точка 6 от приложение III, се посочва както следва:

а) Тя се предхожда от думите „Замразено на ...“;

б) Думите, посочени в буква а), се съпровождат от:

— самата дата; или

— препращане към мястото на етикета, където е посочена датата;

в) Датата се състои от деня, месеца и годината в посочения ред и в не кодирана форма.

ПРИЛОЖЕНИЕ XI

ВИДОВЕ МЕСО, ЗА КОИТО Е ЗАДЪЛЖИТЕЛНО ДА СЕ ПОСОЧИ СТРАНА НА ПРОИЗХОД ИЛИ МЯСТО НА ПРОИЗХОД

Кодове по КН: (Комбинирана номенклатура 2010)	Описание
0203	Свинско месо, прясно, охладено или замразено
0204	Месо от овце или кози, прясно, охладено или замразено
ex 0207	Месо от домашни птици от позиция 0105, прясно, охладено или замразено

ПРИЛОЖЕНИЕ XII

АЛКОХОЛНО СЪДЪРЖАНИЕ

Действителният обемен процент алкохол в напитки, съдържащи повече от 1,2 обемни процента алкохол, се посочва с число с точност до не повече от един десетичен знак. То е следвано от символа „% vol“ и може да бъде предшествано от думата „алкохол“ или от съкращението „алк“.

Алкохолното съдържание се определя при 20 °C.

Положителните и отрицателни отклонения, допускани по отношение на посочването на обемния процент алкохол и изразени чрез абсолютни стойности, са изброени в следната таблица. Те се прилагат, без да се засягат отклоненията, произтичащи от метода на анализ, използван за определяне на алкохолното съдържание.

Описание на напитката	Положителни или отрицателни отклонения
1. Бери с код по КН 2203 00 с алкохолно съдържание, не повече от 5,5 % vol.; негазирани напитки, попадащи в рамките на код по КН 2206 00, получени от грозде;	0,5 % vol.
2. Бери с алкохолно съдържание, надвишаващо 5,5 % vol.; пенливи напитки, попадащи в рамките на код по КН 2206 00, получени от грозде, ябълкови вина, крушови вина, плодови вина и подобни, получени от плодове, различни от грозде, независимо дали са полупенливи или пенливи или не; медовина;	1 % vol.
3. Напитки, съдържащи наkisнати плодове или части от растения;	1,5 % vol.
4. Други напитки, съдържащи повече от 1,2 обемни процента алкохол.	0,3 % vol.

ПРИЛОЖЕНИЕ XIII

РЕФЕРЕНТНИ КОЛИЧЕСТВА ЗА ПРИЕМ

ЧАСТ А — ДНЕВНИ РЕФЕРЕНТНИ КОЛИЧЕСТВА ЗА ПРИЕМ ЗА ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ (ВЪЗРАСТНИ)

1. Витамини и минерали, които могат да се обявяват и техните хранителни референтни стойности (NRVs)

Витамин А (µg)	800	Хлорид (mg)	800
Витамин D (µg)	5	Калций (mg)	800
Витамин E (mg)	12	Фосфор (mg)	700
Витамин К (µg)	75	Магнезий (mg)	375
Витамин С (mg)	80	Желязо (mg)	14
Тиамин (mg)	1,1	Цинк (mg)	10
Рибофлавин (mg)	1,4	Мед (mg)	1
Ниацин (mg)	16	Манган (mg)	2
Витамин B6 (mg)	1,4	Флуорид (mg)	3,5
Фолиева киселина (µg)	200	Селен (µg)	55
Витамин B12 (µg)	2,5	Хром (µg)	40
Биотин (µg)	50	Молибден (µg)	50
Пантотенова киселина (mg)	6	Йод (µg)	150
Калий (mg)	2 000		

2. Значителни количества витамини и минерали

По правило следните стойности следва да се отчитат при вземане на решение какво представлява значително количество:

- 15 % от хранителните референтни стойности, посочени в точка 1, получени от 100 g или 100 ml при продукти, различни от напитки;
- 7,5 % от хранителните референтни стойности, посочени в точка 1, получени от 100 ml при напитки; или
- 15 % на порция от хранителните референтни стойности, посочени в точка 1, ако опаковката съдържа само една порция.

ЧАСТ Б — РЕФЕРЕНТНИ КОЛИЧЕСТВА ЗА ПРИЕМ НА ЕНЕРГИЙНИ СТОЙНОСТИ И ПОДБРАНИ ХРАНИТЕЛНИ ВЕЩЕСТВА, РАЗЛИЧНИ ОТ ВИТАМИНИ И МИНЕРАЛИ (ВЪЗРАСТНИ)

Енергийна стойност или хранително вещество	Референтни количества за прием
Енергийна стойност	8 400 kJ/2 000 kcal
Общо мазнини	70 g
Наситени мастни киселини	20 g
Въглехидрати	260 g
Захари	90 g
Протеин	50 g
Сол	6 g

ПРИЛОЖЕНИЕ XIV

ФАКТОРИ НА ПРЕВРЪЩАНЕ

ФАКТОРИ НА ПРЕВРЪЩАНЕ ЗА ИЗЧИСЛЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА СТОЙНОСТ

Енергийните стойности, които трябва да бъдат обявени, се изчисляват като се използват следните фактори на превръщане:

— въглехидрати (освен полиоли)	17 kJ/g — 4 kcal/g
— полиоли	10 kJ/g — 2,4 kcal/g
— белтъци	17 kJ/g — 4 kcal/g
— мазнини	37 kJ/g — 9 kcal/g
— салатрими	25 kJ/g — 6 kcal/g
— алкохол (етанол)	29 kJ/g — 7 kcal/g
— органични киселини	13 kJ/g — 3 kcal/g
— влакнини	8 kJ/g — 2 kcal/g
— еритритол	0 kJ/g — 0 kcal/g

ПРИЛОЖЕНИЕ XV

ИЗРАЗЯВАНЕ И ПРЕДСТАВЯНЕ НА ОБЯВЕНАТА ХРАНИТЕЛНА СТОЙНОСТ

Мерните единици, които следва да се използват при обявяването на енергийната стойност (килоджаули (kJ) и килокалории (kcal) и теглото (грамове (g), милиграми (mg), и микрограми (µg), и редът на представяне на информацията, когато е уместно, са следните:

енергийна стойност	kJ/kcal
мазнини	g
от които:	
— наситени мастни киселини	g
— мононенаситени мастни киселини	g
— полиненаситени мастни киселини	g
въглехидрати	g
от които:	
— захари	g
— полиоли	g
— скорбяла	g
vlakнини	g
белтъци	g
сол	g
витамини и минерали	единиците, посочени в приложение XIII, част A, точка 1

ДИРЕКТИВИ

ДИРЕКТИВА 2011/83/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 25 октомври 2011 година

относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 85/577/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно защита на потребителите във връзка с договорите, сключени извън търговския обект ⁽⁴⁾ и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 1997 г. относно защитата на потребителя по отношение на договорите от разстояние ⁽⁵⁾ предвиждат редица договорни права на потребителите.

(2) Тези директиви бяха преразгледани в светлината на придобития опит с цел опростяване и актуализиране на приложимите правила и отстраняване на несъответствията и нежеланите пропуски. Преразглеждането показва, че е целесъобразно двете директиви да бъдат заменени от една директива. Поради това настоящата директива следва да предвиди унифицирани правила за общите аспекти на договорите от разстояние и на договорите извън търговския обект, като се отклони от възприетия от предишните директиви подход за минимална хармонизация, като същевременно позволи държавите-членки да запазят или да приемат национални правила по отношение на някои аспекти.

(3) Член 169, параграф 1 и член 169, параграф 2, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) предвиждат, че Съюзът допринася за постигане на високо равнище на защита на потребителите посредством мерките, които приема съгласно член 114 от него.

(4) В съответствие с член 26, параграф 2 ДФЕС вътрешният пазар трябва да обхваща пространство без вътрешни граници, в което са гарантирани свободното движение на стоки и услуги и свободата на установяване. Хармонизацията на някои аспекти на потребителските договори от разстояние или извън търговския обект е необходима с цел утвърждаването на истински вътрешен пазар за потребителите, който предлага справедлив баланс между високо равнище на защита на потребителите и конкурентоспособност на предприятията, при спазване на принципа на субсидиарността.

(5) Не се използва пълноценно потенциалът на трансграничните продажби от разстояние, които би трябвало да бъдат едни от основните постижения на вътрешния пазар. В сравнение със значителния ръст при продажбите от разстояние на национално ниво през последните няколко години, ръстът в трансграничните продажби от разстояние остава ограничен. Тази разлика е особено голяма при продажбите от разстояние чрез интернет, които притежават висок потенциал за по-нататъшен растеж. Възможностите за нарастване на трансграничните договори, договорени извън търговския обект (преки продажби), са ограничени от няколко фактора, сред които са различните национални правила за защита на потребителите, наложени на индустрията. В сравнение с ръста от последните няколко години на преките продажби на национално ниво, и по-специално на тези от сектора на услугите, например обществените услуги, броят на потребителите, използващи това средство за извършване на трансгранични покупки, остава малък. Като се имат предвид новите възможности за осъществяване на стопанска дейност в много държави-членки, малките и средните предприятия (включително и самостоятелните търговци) и представителите на търговски дружества, извършващи преки продажби, би трябвало да търсят възможности за осъществяване на стопанска дейност в други държави-членки, особено в пограничните райони. Поради това пълната хармонизация на информацията за потребителите и правото на отказ при договорите от разстояние и тези извън търговския обект ще

⁽¹⁾ ОВ С 317, 23.12.2009 г., стр. 54.

⁽²⁾ ОВ С 200, 25.8.2009 г., стр. 76.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 23 юни 2011 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 10 октомври 2011 г.

⁽⁴⁾ ОВ L 372, 31.12.1985 г., стр. 31.

⁽⁵⁾ ОВ L 144, 4.6.1997 г., стр. 19.

допринесат за високо равнище на защита на потребителите и за по-добро функциониране на вътрешния пазар между търговците и потребителите.

- (6) Някои различия създават значителни пречки на вътрешния пазар, които засягат търговците и потребителите. Тези различия увеличават за търговците, желаещи да осъществят трансгранични продажби на стоки или предоставяне на услуги, разходите за привеждане в съответствие. Несъразмерното раздробяване също подкопава доверието на потребителите във вътрешния пазар.
- (7) Пълната хармонизация на някои съществени нормативни аспекти следва да увеличи значително правната сигурност както за потребителите, така и за търговците. По този начин както потребителите, така и търговците следва да могат да разчитат на единна нормативна рамка, изградена върху ясно дефинирани правни понятия, с която се уреждат някои аспекти на договорите между търговци и потребители в рамките на Съюза. Тази хармонизация следва да има за резултат премахването на пречките, породени от фрагментирането на правилата, и завършването на вътрешния пазар в тази област. Единственият начин за премахване на тези пречки е установяването на единни правила на равнището на Съюза. Същевременно потребителите следва да се ползват от общо високо равнище на защита в целия Съюз.
- (8) Нормативните аспекти, които трябва да бъдат хармонизирани, следва да се отнасят само за договори, сключени между търговци и потребители. Следователно настоящата директива не следва да засяга националното право в областта на трудовите договори, договорите във връзка с наследствени права, договорите в областта на семейното право, както и договорите за учредяване и организация на дружества.
- (9) Настоящата директива установява правила относно информацията, която трябва да бъде предоставена при договори от разстояние, договори извън търговския обект и договори, различни от договорите от разстояние или извън търговския обект. Настоящата директива урежда също правото на отказ при договори от разстояние или извън търговския обект и хармонизира някои разпоредби, свързани с изпълнението и някои други аспекти на договорите между търговци и потребители.
- (10) Настоящата директива следва да не засяга Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) ⁽¹⁾.
- (11) Настоящата директива не следва да засяга разпоредбите на Съюза по отношение на конкретни сектори, като например лекарствените продукти за хуманна употреба, медицинските изделия, неприкосновеността на личния живот и електронните съобщения, правата на пациентите

при трансгранично здравно обслужване, етикетването на храните и вътрешния пазар на електрическа енергия и природен газ.

- (12) Изискванията за предоставяне на информация, предвидени в настоящата директива, следва да допълват изискванията за предоставяне на информация, съдържащи се в Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар ⁽²⁾ и Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар (Директива за електронната търговия) ⁽³⁾. Държавите-членки следва да запазят възможността да налагат допълнителни изисквания за предоставяне на информация от страна на доставчиците на услуги, установени на тяхна територия.
- (13) Прилагането на разпоредбите на настоящата директива в области, които не попадат в нейното приложно поле, следва да остане в компетентността на държавите-членки в съответствие с правото на Съюза. Следователно държавите-членки могат да запазят или да приемат национално законодателство, което съответства на разпоредбите на настоящата директива или на някои от нейните разпоредби, по отношение на договори, които не са включени в нейното приложно поле. Държавите-членки могат да решат да разширят прилагането на разпоредбите на настоящата директива по отношение на юридически лица или по отношение на физически лица, които не са „потребители“ по смисъла на настоящата директива, като неправителствени организации, предприятия, започващи дейност, или малки и средни предприятия. Държавите-членки могат също така да прилагат разпоредбите на настоящата директива по отношение на договори, които не са „договори от разстояние“ по смисъла на настоящата директива, например поради това, че не са сключени в рамките на организирана система за продажби от разстояние или за предоставяне на услуги от разстояние. Освен това държавите-членки могат също да запазят или да приемат национални разпоредби по въпроси, които не са конкретно разгледани в настоящата директива, като например допълнителни правила относно договорите за продажба, включително във връзка с доставката на стоки, или изисквания за предоставяне на информация по време на действието на договора.
- (14) Настоящата директива не следва да засяга националното право в областта на договорното право по отношение на аспектите на договорното право, които не са уредени от настоящата директива. Поради това настоящата директива не следва да засяга националното право, което урежда например материята относно сключването или действителността на договора (например при липсата на съгласие за сключване на договора). Настоящата директива не следва да засяга също така и националното право относно общите правни средства за защита в областта на договорното право, правилата относно обществената икономическа ред, например правилата относно прекалено високите или прекомерните цени и правилата относно правните сделки, противоречащи на етиката.

⁽¹⁾ ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6.

⁽²⁾ ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36.

⁽³⁾ ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1.

- (15) Настоящата директива не следва да хармонизира езиковите изисквания, приложими към договори, сключвани с потребители. Следователно държавите-членки могат да запазят или да приемат в националното си право езикови изисквания по отношение на информацията относно договора и клаузите на договора.
- (16) Настоящата директива не следва да засяга националното право относно правното представителство, като например правилата относно лицето, което действа от името или за сметка на търговеца (например в качеството на търговски или законен представител). Държавите-членки следва да останат компетентни в тази област. Настоящата директива следва да се прилага за всички търговци, независимо от това дали са публичноправни или частноправни субекти.
- (17) Определението за „потребител“ следва да включва физическите лица, които действат извън своята търговска дейност, стопанска дейност, занаят или професия. Независимо от това, в случай на договори с двойна цел, когато договорот е сключен за цели отчасти в рамките на търговската дейност на лицето и отчасти извън нея и когато търговската цел е толкова ограничена, че не е преобладаваща в общия контекст на договора, това лице следва също да се счита за потребител.
- (18) Настоящата директива не накърнява възможността държавите-членки да определят, в съответствие с правото на Съюза, какво считат за услуги от общ икономически интерес, начина на организиране и предоставяне на тези услуги и тяхното финансиране, в съответствие с правилата за държавна помощ, и специфичните задължения, с които те следва да бъдат обвързани.
- (19) Цифровото съдържание означава данни, които са произведени и доставени в цифрова форма, като компютърни програми, приложения, игри, музика, видео или текстове, независимо дали са достъпни чрез изтегляне или предаване в реално време, посредством материален носител или чрез всякаво друго средство. Договорите за доставка на цифрово съдържание следва да бъдат включени в приложното поле на настоящата директива. Ако цифровото съдържание се доставя на материален носител като CD или DVD дискове, те следва да се считат за стоки по смисъла на настоящата директива. Подобно на договорите за доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или договорите за централно отопление, договорите за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, следва да не се считат за целите на настоящата директива нито за договори за продажби, нито за договори за услуги. За такива договори потребителят следва да има право на отказ от договора, освен ако не е дал съгласието си за започване на изпълнението на договора по време на срока за отказ и е приел, че ще загуби правото си на отказ от договора. В допълнение към общите изисквания за предоставяне на информация търговецът следва да информира потребителя относно функционалността и съответната оперативна съвместимост на цифровото съдържание. Понятието за функционалност следва да включва различните начини, по които може да се използва цифровото съдържание, например за проследяване на потребителско поведение; то следва да включва също отсъствието или наличието на технически ограничения, като например защита чрез управление на цифрови права или регионално кодиране. Понятието за оперативна съвместимост включва информация за стандартната хардуерна и софтуерна среда, с която е съвместимо цифровото съдържание, например операционната система, необходимата версия и някои хардуерни елементи. Комисията следва да разгледа необходимостта от по-нататъшна хармонизация на разпоредбите по отношение на цифровото съдържание и при необходимост да представи съответно законодателно предложение.
- (20) Определението за „договор от разстояние“ следва да обхваща всички случаи, при които се сключва договор между търговец и потребител в рамките на организирана система за продажби от разстояние или за предоставяне на услуги от разстояние, чрез използване изключително на едно или няколко средства за комуникация от разстояние (като поръчка по пощата, Интернет, телефон или факс) до момента на сключване на договора, включително и сключването на договора. Това определение следва също така да обхваща случаите, при които потребителят посещава търговския обект само за целите на събирането на информация относно стоките или услугите и впоследствие договаря и сключва договора от разстояние. Напротив, договор, който е договорен в търговския обект на търговеца и е окончателно сключен чрез използването на средства за комуникация от разстояние, не следва да се счита за договор от разстояние. По същия начин договор, чието договаряне е започнало посредством използването на средства за комуникация от разстояние, но е окончателно сключен в търговския обект на търговеца, не следва да се счита за договор от разстояние. Подобно на това понятието за договор от разстояние не следва да включва резервациите, направени от потребител чрез използването на средства за комуникация от разстояние, чиято цел е да се отправи искане за предоставяне на услуга от специалист, както е например случаят с потребител, който телефонира, за да си резервира час във фризьорски салон. Понятието за организирана система за продажби от разстояние или за предоставяне на услуги от разстояние следва да включва системите, предлагани от трети лица, различни от търговеца, но използвани от търговеца, като например онлайн платформа. То обаче не следва да обхваща случаи, при които уебсайтове предлагат информация само за търговеца, неговите стоки и/или услуги и неговите данни за контакт.
- (21) Договор извън търговския обект следва да бъде определен като договор, сключен при едновременното физическо присъствие на търговеца и на потребителя на място, което е различно от търговския обект на търговеца, например в дома или работното място на потребителя. В условията на среда, различна от тази на търговския обект, потребителят може да бъде поставен под потенциален психологически натиск или да бъде изправен пред елемент на изненада, независимо дали той е поискал посещението на търговеца или не. Определението за „договор извън търговския обект“ следва да включва също случаите, в които с потребителя лично и самостоятелно е осъществен контакт в среда извън търговския обект, но договорот е сключен непосредствено след това в

търговския обект на търговеца или чрез използването на средство за комуникация от разстояние. Определението за „договор извън търговския обект“ не следва да включва случаите, при които търговецът първо отива в дома на потребителя единствено за да вземе мерки или да даде прогнозна цена, без ангажимент от страна на потребителя, а договорът се сключва едва на по-късен етап в търговския обект или чрез използване на средство за комуникация от разстояние въз основа на прогнозното изчисление на търговеца. В такива случаи не се приема, че договорът е сключен незабавно след момента, в който търговецът е осъществил контакт с потребителя, ако потребителят е имал време да обмисли прогнозната цена на търговеца, преди да сключи договора. Покупки, направени по време на екскурзия, организирана от търговеца, по време на която придобитите продукти са рекламирани и предложени за продажба, следва да се считат за договори извън търговския обект.

(22) Под „търговски обекти“ следва да се разбира обекти под всякаква форма (например магазини, щандове или камиони), служещи на търговеца като негово постоянно или обичайно място за извършване на търговия. Пазарните сергии и панаирни щандове следва да се разглеждат като търговски обекти, ако отговарят на това условие. Обекти за търговия на дребно, в които търговецът осъществява дейността си на сезонна основа, например през туристическия сезон в планински или морски курорт, следва да се считат за търговски обекти, тъй като търговецът осъществява в тези обекти дейността си обичайно. Обществени места, като улици, търговски центрове, плажове, спортни съоръжения и обществения транспорт, които търговецът използва в изключителни случаи за своята търговска дейност, както и частните домове или работните места не следва да се разглеждат като търговски обекти. Търговският обект на лицето, което действа от името или за сметка на търговеца съгласно определението на настоящата директива, следва да се счита за търговски обект по смисъла на настоящата директива.

(23) Траен носител следва да позволи на потребителя да съхранява информацията за толкова дълго, колкото му е необходимо за защитата на неговите интереси, произтичащи от правоотношението с търговеца. Такива носители следва да включват по-специално хартия, устройства за съхранение на данни с USB интерфейс, CD-ROM дискове, DVD дискове, карти с памет или твърдите дискове на компютрите, както и електронната поща.

(24) Публичният търг предполага, че търговците и потребителите присъстват или имат възможност да присъстват на търга лично. Стоките или услугите се предлагат от търговеца на потребителя чрез процедура за наддаване, която е разрешена от правото на някои държави-членки за предлагане на стоки или услуги в рамките на публична продажба. Спечелилият търга участник е длъжен да закупи стоките или услугите. Използването за целите на провеждане на търг на онлайн платформи, които са на разположение на потребителите и търговците, не следва да се счита за публичен търг по смисъла на настоящата директива.

(25) Договорите за централно отопление следва да бъдат включени в приложното поле на настоящата директива, както договорите за доставка на вода, газ и електрическа енергия. Централно отопление означава доставка на топлинна енергия, *inter alia*, под формата на пара или топла вода, от централен производствен източник чрез предавателно-разпределителна система на множество сгради с цел отопление.

(26) Договорите, свързани с прехвърлянето на недвижимо имущество или на ограничени вещни права върху недвижимо имущество или с учредяването на ограничени вещни права, или с придобиването на недвижимо имущество или ограничени вещни права върху недвижимо имущество, договорите за строеж на нови сгради, за съществено преустройство на съществуващи сгради, както и договорите за отдаване под наем на жилища за жилищни нужди, вече са предмет на редица специфични изисквания в националното законодателство. Тези договори включват например продажби на недвижимо имущество, което предстои да бъде построено, и продажби на изплащане. Разпоредбите на настоящата директива не са подходящи по отношение на тези договори и поради това те следва да бъдат изключени от нейното приложно поле. Съществено преустройство е преустройството, сравнено със строежа на нова сграда, например случаите, в които се запазва само фасадата на старата сграда. Договорите за услуги, свързани в частност със строежа на пристройки към сгради (например гараж или веранда) или с ремонта и обновяването на сгради, с изключение на съществено преустройство, следва да бъдат включени в приложното поле на настоящата директива, както и договорите за услуги на агент за недвижими имоти и за отдаването под наем на жилища за нежилищни нужди.

(27) Транспортните услуги включват превоза на пътници и превоза на стоки. Превозът на пътници следва да се изключи от приложното поле на настоящата директива, тъй като вече е уреден от друго законодателство на Съюза или — в случая на обществен транспорт и таксиметровите превози — е уреден на национално равнище. Разпоредбите на настоящата директива обаче, които защитават потребителите срещу начисляване на прекомерни такси при използването на платажни средства или срещу начисляването на скрити разходи, следва да се прилагат и за договорите за превоз на пътници. По отношение на превоза на стоки и отдаването на автомобили под наем, които представляват услуги, потребителите следва да се ползват със защитата, предоставена от настоящата директива, с изключение на правото на отказ.

(28) С оглед избягване на административната тежест върху търговците държавите-членки могат да решат да не прилагат настоящата директива в случаите на продажба на стоки или услуги с ниска стойност извън търговския обект. Паричният праг следва да бъде установен на достатъчно ниско равнище, за да изключи само маловажни покупки. Държавите-членки следва да могат да определят тази сума в своето национално законодателство, при условие че тя не надхвърля 50 EUR. Когато потребителят сключва по едно и също време два или повече договора със свързан предмет, общата сума на договорите следва да се вземе предвид за целите на прилагане на определения праг.

- (29) Социалните услуги имат съществено различни характеристики, които са отразени в специфично за сектора законодателство, част от което е прието на равнището на Съюза, а друга част — на национално равнище. Социалните услуги включват, от една страна, услуги за лица в особено неравностойно положение или лица с ниски доходи, както и услуги за лица и семейства, които се нуждаят от помощ при извършването на обичайните си ежедневни задачи, и от друга страна, услуги, предоставяни на всички лица, които имат специална нужда от помощ, подкрепа, защита или насърчаване на конкретен етап от своя живот. Социалните услуги включват, *inter alia*, услуги за деца и младежи, услуги в помощ на семейства, самотни родители и възрастни хора, както и услуги в полза на мигранти. Социалните услуги обхващат услугите както за краткосрочни, така и за дългосрочни грижи, които се предоставят например в домашни условия, в домове за медико-социални грижи и в домовете за възрастни хора („домове за медицински грижи“). Социалните услуги включват не само услугите, предоставяни от държавата на национално, регионално или местно равнище от оправомощени от държавата доставчици или от признати от нея благотворителни организации, но и услугите, предоставяни от частни субекти. Разпоредбите на настоящата директива не са подходящи за социалните услуги и поради това те следва да бъдат изключени от приложното ѝ поле.
- (30) Здравното обслужване изисква специална нормативна уредба поради неговата техническа сложност, значението му за услугите от общ интерес и широкото му публично финансиране. Здравното обслужване е определено в Директива 2011/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за упражняване на правата на пациентите при трансгранично здравно обслужване⁽¹⁾ като „здравни услуги, предоставяни от медицински специалисти на пациенти с оглед оценка, поддържане или възстановяване на тяхното здравословно състояние, включително предписването, изпълнението на медицинските предписания и предоставянето на лекарствени продукти и медицински изделия“. „Медицински специалист“ е определен в посочената директива като лекар, медицинска сестра с общ профил, лекар по дентална медицина, акушерка или фармацевт по смисъла на Директива 2005/36/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 септември 2005 г. относно признаването на професионалните квалификации⁽²⁾, или друг специалист, упражняващ дейности в сектора на здравеопазването, ограничени до регламентирани професии по смисъла на определението в член 3, параграф 1, буква а) от Директива 2005/36/ЕО, или лице, считано за здравен специалист в съответствие със законодателството на държавата-членка по местолечение. Разпоредбите на настоящата директива не са подходящи за здравното обслужване и поради това то следва да бъде изключено от приложното ѝ поле.
- (31) Хазартът следва да бъде изключен от приложното поле на настоящата директива. Хазартните дейности са дейности, които включват правенето на залози с материална стойност в игри на късмета, включително лотарии, хазарт в казина и транзакции по залагане. Държавите-членки следва да могат да приемат други, включително по-строги, мерки за защита на потребителите по отношение на такива дейности.
- (32) Действащото законодателство на Съюза, *inter alia*, това, свързано с финансовите услуги за потребителите, пакетните туристически услуги и разпределено във времето ползване на собственост, съдържа многобройни правила за защита на потребителите. Поради това настоящата директива не следва да се прилага за договори, попадащи в тези области. По отношение на финансовите услуги държавите-членки следва да бъдат насърчени в рамките на законодателната си дейност в области, които не са уредени на равнището на Съюза, да се опират на действащото законодателство на Съюза в тази област, така че да се гарантират равни условия за всички потребители и всички договори по отношение на финансовите услуги.
- (33) Търговецът следва да бъде задължен да информира предварително потребителя за всяка разпоредба на договора, която води до плащане на депозит на търговеца от страна на потребителя, включително и разпоредба, предвиждаща блокирането на определена сума по кредитна или дебитна карта на потребителя.
- (34) Търговецът следва да предостави на потребителя ясна и изчерпателна информация, преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, с договор, различен от договор от разстояние или договор извън търговския обект, или съответно предложение. При предоставянето на тази информация търговецът следва да отчита специфичните потребности на потребителите, които са особено уязвими поради умствен, физически или психически недостатък, възраст или доверчивост, по начин, който търговецът разумно би трябвало да предвиди. Независимо от това вземането предвид на тези специфични потребности не следва да води до различни равнища на защита на потребителите.
- (35) Информацията, която се предоставя от търговеца на потребителя, следва да бъде задължителна и не следва да бъде променяна. Независимо от това договарящите страни следва да имат възможност изрично да се споразумеят за промяна на съдържанието на договора след неговото сключване, например по отношение на начина на доставка.
- (36) При договорите от разстояние изискванията за предоставяне на информация следва да бъдат адаптирани с цел да бъдат взети предвид техническите ограничения, свързани с някои носители, като броя на знаците върху някои екрани на мобилни телефони или ограничението във времето при телевизионни клипове за продажби по телевизията. В тези случаи търговецът следва да спазва минимален набор от изисквания за предоставяне на информация и да препрати потребителя към друг източник на информация, например като осигури безплатен телефонен номер или връзка към интернет страницата на търговеца, където ползвателната информация е предоставена на разположение и е леснодостъпна. Що се отнася до изискването за информиране на потребителя за разходите за връщане на стоките, които поради своето

⁽¹⁾ ОВ L 88, 4.4.2011 г., стр. 45.

⁽²⁾ ОВ L 255, 30.9.2005 г., стр. 22.

естество обикновено не могат да бъдат върнати по пощата, то ще се счита за изпълнено, ако например търговецът уточни един превозвач (например този, на който е възложил доставката на стоките) и цена за връщането на стоките. Когато не е възможно предварително да се изчислят разходите за връщане на стоките, например понеже търговецът не предлага да организира сам връщането на стоките, той би трябвало да заяви изрично, че такива разходи се заплащат и че те могат да бъдат големи, и също да даде разумна преценка на максималните разходи, която би могла да се основава на разходите за доставка до потребителя.

- (37) Тъй като при продажбите от разстояние потребителят не може да види стоките преди сключването на договора, той следва да има право на отказ от договора. По същата причина на потребителя следва да се даде възможност да изпита и провери стоките, които е закупил, до степен, необходима, за да се увери в естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките. Що се отнася до договорите извън търговския обект, потребителят следва да има право на отказ от договора поради потенциалния елемент на изненада и/или психологически натиск. Упражняването на правото на отказ от договора следва да прекрати задълженията на страните по договора за изпълнение на договора.
- (38) Уебсайтовете за търговия следва ясно и четливо да посочват, най-късно в началото на даване на поръчката, дали се прилагат ограничения за доставката и кои са приеманите платежни средства.
- (39) Важно е да се обезпечи, че при договори от разстояние, сключени чрез уебсайтове, потребителят е в състояние напълно да прочете и разбере основните елементи на договора, преди да направи поръчката. За тази цел следва да се предвиди разпоредба в настоящата директива основните елементи на договора да бъдат изписани в непосредствена близост до необходимия бутон за потвърждаване на поръчката. Също така е важно да се обезпечи, че при такива ситуации потребителят ще бъде в състояние да определи момента, в който поема задължението за плащане към търговеца. Затова чрез използването на недвусмислена формулировка следва да се привлече вниманието на потребителя специално върху факта, че даването на поръчката поражда задължение за плащане към търговеца.
- (40) Продължителността на срока за упражняване на правото на отказ, която понастоящем е различна както в различните държави-членки, така и при договорите от разстояние и при договорите извън търговския обект, създава правна несигурност и поражда разходи за приввеждане в съответствие. Към всички договори от разстояние и договори извън търговския обект следва да се прилага един и същ срок за отказ. При договорите за услуги срокът за упражняване на правото на отказ следва да изтича 14 дни след деня на сключването на договора. При договорите за продажба срокът за упражняване на правото на отказ следва да изтича 14 дни след деня, в който потребителят или трето лице, различно от превозвача и посочено от потребителя, придобие владение върху стоките. Освен това потребителят следва да може да упражни правото на отказ преди да придобие

владение върху стоките. Когато с една поръчка са поръчани много стоки от потребителя, които се доставят поотделно, срокът за упражняване на правото на отказ следва да изтича 14 дни след деня, в който потребителят придобие владение върху последната стока. Когато се доставят стоки на отделни партии или части, срокът за упражняване на правото на отказ следва да изтича 14 дни след деня, в който потребителят придобие владение върху последната партия или част.

- (41) С цел гарантиране на правната сигурност е целесъобразно Регламент (ЕИО, Евратом) № 1182/71 на Съвета от 3 юни 1971 г. за определяне на правилата, приложими за срокове, дати и крайни срокове⁽¹⁾ да се прилага при изчисляването на сроковете, предвидени в настоящата директива. Поради това всички срокове, предвидени в настоящата директива, следва да се разбират като изразени в календарни дни. Когато срок, изразен в дни, трябва да бъде изчислен от момента, в който възниква дадено събитие или се извършва дадено действие, денят на възникване на събитието или на извършване на действието не следва да се счита за попадащ в рамките на съответния срок.
- (42) Разпоредбите относно правото на отказ не следва да засягат законовите и подзаконовите разпоредби на държавите-членки, които уреждат прекратяването или невъзможността за принудително изпълнение на даден договор или възможността потребителят да изпълни договорните си задължения преди изтичането на срока, определен в договора.
- (43) Ако търговецът не е информирал по подходящ начин потребителя преди сключването на договор от разстояние или договор извън търговския обект, срокът за упражняване на правото на отказ следва да бъде удължен. С цел обаче да се гарантира правна сигурност по отношение на продължителността на срока за упражняване на правото на отказ следва да се въведе 12-месечен давностен срок.
- (44) Разликите в начина, по който се упражнява правото на отказ в различните държави-членки, поражда разходи за търговците, продаващи през граница. Въвеждането на хармонизиран стандартен формуляр за отказ, който може да се използва от потребителите, следва да опрости процеса на отказа и да внесе правна сигурност. Поради тези причини държавите-членки следва да се въздържат от добавяне на каквито и да било изисквания по отношение на вида и оформлението на стандартния за целия Съюз формуляр, например такива, свързани с размера на шрифта. Потребителят обаче следва да може да се откаже от договора, като формулира отказа си със свои думи, ако изявлението му, представящо решението му за отказ от договора пред търговеца, е недвусмислено. Писмо, телефонно обаждане или връщането на стоките с ясно декларирано изявление биха били достатъчни, за да се изпълни това изискване, но тежестта на доказване по отношение на извършването на отказа в рамките на определените в директивата срокове следва да се носи от потребителя. Поради тази причина в интерес на потребителя е да използва траен носител, когато съобщава отказа си на търговеца.

⁽¹⁾ ОВ L 124, 8.6.1971 г., стр. 1.

- (45) Тъй като опитът сочи, че голям брой потребители и търговци предпочитат да използват за комуникация уебсайта на търговеца, следва да съществува възможност търговецът да предложи на потребителя алтернативата да попълни онлайн формуляр за отказ. В този случай търговецът следва например по електронна поща незабавно да потвърди получаването му.
- (46) В случай на отказ от договора от страна на потребителя търговецът следва да възстанови всички суми, които е получил от потребителя, включително тези за разходите, направени от търговеца за доставка на стоките до потребителя. Възстановяването не следва да се извършва чрез ваучер, освен ако потребителят не е използвал ваучери за първоначалната сделка или не се е съгласил изрично да ги приеме. Ако потребителят избере изрично определен начин на доставка (например 24-часова експресна доставка), въпреки че търговецът е предложил обикновен и общоприет начин на доставка, който е свързан с по-малки разходи за доставка, потребителят следва да поеме разликата в разходите между двата вида доставка.
- (47) Някои потребители упражняват правото си на отказ, след като са използвали стоките до степен, която превишава необходимото за установяване естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките. В този случай потребителят следва да не губи правото си на отказ от договора, но следва да отговоря за евентуално намалената стойност на стоките. С цел да установи естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките потребителят следва да борава със стоките и да ги изпробва така, както това би му било разрешено в магазин. Например потребителят следва само да пробва ладена дреха, но не и да я носи. Следователно по време на срока, в който може да се откаже от договора, потребителят следва да борава със стоките и да ги изпробва, като полага необходимата грижа. Задълженията на потребителя в случай на отказ от договора не следва да го разколебават да упражни своето право на отказ от договора.
- (48) От потребителя следва да се изисква да върне стоките не по-късно от 14 дни, след като е уведомил търговеца за решението си да се откаже от договора. В случаите, когато търговецът или потребителят не изпълнява задълженията си, свързани с упражняване правото на отказ, следва да се прилагат санкциите, предвидени в националното законодателство в съответствие с настоящата директива, както и разпоредбите на договорното право.
- (49) Следва да съществуват изключения от правото на отказ както по отношение на договорите от разстояние, така и по отношение на договорите извън търговския обект. Възможно е да има случаи, при които правото на отказ е неуместно, например с оглед естеството на специални стоки или услуги. Такъв е случаят например при вина, доставяни значително време след сключване на договор със спекулативна цел, чиято стойност зависи от пазарните колебания („vin en primeur“). Правото на отказ следва също да не се прилага по отношение на стоки, изработени по специална поръчка на потребителя, или стоки, които имат подчертано персонализиран характер, например завеси по поръчка, нито по отношение на доставки на гориво например, което е стока, по естество неделимо смесена с други елементи след нейната доставка. Предоставянето на право на отказ на потребителя би могло също да бъде неподходящо за някои услуги, при които сключването на договора предполага резервирането на капацитет, за запълването на който търговецът може да има затруднения при упражняване на правото на отказ. Такъв би бил случаят например с направени резервации за хотели или ваканционни селища, културни или спортни събития.
- (50) От една страна, потребителят следва да се ползва от правото си на отказ дори в случаите, когато е поискал предоставянето на услуги преди изтичането на срока за отказ. От друга страна, ако потребителят упражни правото си на отказ, търговецът следва да има гаранции, че ще получи подходящо заплащане за услугата, която е предоставил. Изчислението на пропорционалната сума следва да се основава на цената, уговорена в договора, освен ако потребителят не докаже, че крайната цена е непропорционална, като в този случай дължимата сума следва да се изчислява въз основа на пазарната стойност на предоставената услуга. Пазарната стойност следва да се определя чрез сравняване с цената на равностойна услуга, предоставена от други търговци в момента на сключване на договора. Поради това потребителят следва да поиска предоставянето на услугата преди изтичане на срока за упражняване на правото на отказ от договора, като направи изрично искане за това, а в случай на договор извън търговския обект — да отправи искането си на траен носител. По същия начин търговецът следва да информира потребителя, като използва траен носител, за всяко задължение за плащане на пропорционална част от разходите за вече предоставените услуги. За договори, имащи за предмет както стоки, така и услуги, правилата, предвидени в настоящата директива относно връщането на стоки, следва да се прилагат към частта относно стоките, а правилата за заплащане на услугите би трябвало да се прилагат по отношение на частта относно услугите.
- (51) Основните трудности, срещани от потребителите, и една от основните причини за спорове с търговците са свързани с доставката на стоки, включително загуба или повреда на стоки по време на транспортиране, както и забавена или непълна доставка. Следователно е целесъобразно да бъдат изяснени и хармонизирани националните правила по отношение на момента на извършване на доставката. Мястото и условията на доставката, както и правилата за определяне на условията за прехвърляне на собствеността на стоките и момента на това прехвърляне следва да продължат да се определят от националното право и следователно настоящата директива не следва да ги засяга. Правилата за доставката, установени в настоящата директива, следва да предвидят възможност за потребителя да разреши на трето лице да влезе от негово име във владение или да придобие контрол върху стоките. Следва да се счита, че потребителят има контрол върху стоките, когато той или трето лице, посочено от него, има достъп до стоките, за да ги използва като собственик, или има възможност да ги препродаде (например когато е получил ключовете или е във владение на документите за собственост).

- (52) В контекста на договорите за продажба доставката на стоки може да се осъществява по различен начин, било незабавно, било на по-късна дата. Ако страните не са уговорили конкретна дата на доставка, търговецът следва да достави стоките възможно най-скоро, но не по-късно от 30 дни след деня на сключване на договора. Правилата относно забавените доставки следва също да вземат под внимание стоки, които трябва да бъдат произведени или придобити специално за потребителя и които не могат да бъдат използвани отново от търговеца, без той да претърпи значителни загуби. Поради това в настоящата директива следва да се предвиди разпоредба, предоставяща разумен допълнителен срок на търговеца при определени обстоятелства. Когато търговецът не е доставил стоките на потребителя в рамките на договорения срок, преди потребителят да може да прекрати договора, той следва да поиска от търговеца да направи доставката в рамките на разумен допълнителен срок и да има правото да прекрати договора, ако търговецът не достави стоките и в рамките на допълнителния срок. Тази разпоредба обаче не следва да се прилага, когато търговецът недвусмислено е заявил, че отказва да достави стоките. Тя не следва да се прилага и при някои обстоятелства, когато срокът за доставка е от съществено значение, например в случая със сватбена рокля, която трябва да бъде доставена преди деня на сватбата. Разпоредбата не следва да се прилага и при обстоятелства, в които потребителят информира търговеца, че доставката на определена дата е от съществено значение. За тази цел потребителят може да използва данните за връзка на търговеца, предоставени в съответствие с настоящата директива. В тези конкретни случаи, ако търговецът не достави стоките навреме, потребителят следва да има право да прекрати договора веднага след изтичането на първоначално договорения срок за доставка. Настоящата директива не следва да засяга националните разпоредби относно начина, по който потребителят следва да уведоми търговеца за желанието си да прекрати договора.
- (53) В допълнение към правото на потребителя да прекрати договора, когато търговецът не е изпълнил задълженията си за доставка на стоките в съответствие с настоящата директива, потребителят може, в съответствие с приложимото национално право, да използва други средства за защита, като например да даде на търговеца допълнителен срок за доставка, да иска принудително изпълнение на договора, да отложи плащането и да претендира за обезщетение за нанесени вреди.
- (54) В съответствие с член 52, параграф 3 от Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар ⁽¹⁾ държавите-членки следва да могат да забраняват или ограничават правото на търговците да искат начисляването на разходи на потребителите, като се отчита необходимостта от насърчване на конкуренцията и поощряване използването на ефективни платежни инструменти. При всички случаи на търговците следва да е забранено да начисляват на потребителите разходи, по-високи от разходите, направени от търговеца за използване на някои платежни средства.
- (55) Когато стоките се изпращат от търговеца на потребителя, моментът, в който преминава рискът, би могъл да бъде предмет на спорове в случай на загуба или повреда. Поради това настоящата директива следва да предвижда, че потребителят е защитен от всички рискове от загуба или повреда на стоките, възникнали, преди да е влязъл във владение на стоките. Потребителят следва да бъде защитен по време на транспортирането, организирано или извършвано от търговеца, дори когато потребителят е избрал конкретен начин за доставка измежду предлаганите от търговеца различни възможности. Тази разпоредба обаче не следва да се прилага за договори, при които потребителят трябва сам да поеме доставката на стоките или да възложи на превозвач да извърши тяхната доставка. Що се отнася до момента на преминаването на риска, следва да се счита, че потребителят е влязъл във владение на стоките в момента на получаването им.
- (56) На лицата или организациите, които съгласно националното право се счита, че имат законен интерес да защитават договорните права на потребителите, следва да се даде право да сезират съд или административен орган, компетентен да взема решения по жалби или да започне съответно съдебно производство.
- (57) Необходимо е държавите-членки да определят санкции за нарушения на настоящата директива и да гарантират тяхното изпълнение. Санкциите следва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.
- (58) Потребителят не следва да бъде лишаван от защитата, предоставена му от настоящата директива. Когато към договора е приложимо правото на трета държава, следва да се прилага Регламент (ЕО) № 593/2008 с цел да се определи дали потребителят продължава да се ползва от защитата, предоставена от настоящата директива.
- (59) Комисията, след консултация с държавите-членки и заинтересовани страни, следва да потърси най-подходящия начин, за да гарантира, че всички потребители са осведомени за правата си в обекта, в който се осъществява продажбата.
- (60) Предвид на това, че непоръчаните доставки, които се състоят в доставянето на стоки или предоставянето на услуги, непоръчани от потребителите, са забранени от Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар („Директива за нелоялни търговски практики“) ⁽²⁾, но не е предвидено никакво договорно средство за защита, е необходимо да се въведе в настоящата директива договорно средство за защита, освобождаващо потребителя от задължението за насрещна престация за такива непоръчани доставки на стоки или предоставяне на услуги.

⁽¹⁾ ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22.

(61) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронните комуникации) ⁽¹⁾ вече урежда нежеланите съобщения и осигурява високо ниво на защита на потребителите. Поради това разпоредбите по този въпрос, съдържащи се в Директива 97/7/ЕО, не са необходими.

(62) Целесъобразно е настоящата директива да бъде преразгледана от Комисията, в случай че се установят пречки пред вътрешния пазар. При извършването на този преглед Комисията следва да обърне специално внимание на предоставените на държавите-членки възможности да запазят или да въведат в своето законодателство специфични национални разпоредби, включително в някои области на Директива 93/13/ЕО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори ⁽²⁾ и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции ⁽³⁾. Този преглед би могъл да доведе до предложение на Комисията за изменение на настоящата директива; това предложение може да съдържа изменения на други законодателни актове за защита на потребителите, отразяващи по този начин поетия от Комисията ангажимент в рамките на Стратегията за политика за защита на потребителите да извърши преглед на законодателството за защита на потребителите на Съюза с цел постигане на високо равнище на обща защита на потребителите.

(63) Директиви 93/13/ЕО и 1999/44/ЕО следва да бъдат изменени, за да се въведе изискване държавите-членки да информират Комисията за приемането на специфични национални разпоредби в някои области.

(64) Директиви 85/577/ЕО и 97/7/ЕО следва да бъдат отменени.

(65) Доколкото целта на настоящата директива, а именно чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите-членки и следователно може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тази цел.

(66) Настоящата директива защита основните права и съблюдава принципите, признати по-специално в Хартата на основните права на Европейския съюз.

(67) В съответствие с точка 34 от Междунституционалното споразумение за по-добро законотворчество ⁽⁴⁾ държавите-членки се насърчават да изготвят за себе си и в интерес на Съюза свои собствени таблици, които илюстрират, доколкото е възможно, съответствието между настоящата директива и мерките за транспониране, и да ги направят обществено достояние,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА I

ПРЕДМЕТ, ОПРЕДЕЛЕНИЯ И ПРИЛОЖНО ПОЛЕ

Член 1

Предмет

Целта на настоящата директива е чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар, като сближи някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите-членки относно договорите, сключени между потребители и търговци.

Член 2

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

1. „потребител“ означава всяко физическо лице, което като страна по договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива, действа извън рамките на своята търговска или стопанска дейност, занаят или професия;
2. „търговец“ означава всяко физическо лице или юридическо лице, независимо дали е частна или държавна собственост, което действа, включително чрез посредничеството на друго лице, действашо от негово име или за негова сметка, за цели, които влизат в рамките на неговата търговска или стопанска дейност, занаят или професия във връзка с договори, попадащи в приложното поле на настоящата директива;
3. „стоки“ означава всички движими материални вещи, с изключение на вещите, продавани при принудително изпълнение или чрез други мерки от оправомощен от закона орган; вода, газ и електрическа енергия се считат за стоки по смисъла на настоящата директива, когато се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество;
4. „стоки, изработени по поръчка на потребителя“ означава стоки, които не са изработени предварително, а въз основа на индивидуален избор или решение на потребителя;
5. „договор за продажба“ означава всеки договор, по силата на който търговецът прехвърля или се задължава да прехвърли собствеността на стоки на потребителя, а потребителят заплаща или се задължава да заплати цената за тях, включително договорите, имащи за предмет едновременно стоки и услуги;

⁽¹⁾ ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37.

⁽²⁾ ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29.

⁽³⁾ ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12.

⁽⁴⁾ ОВ C 321, 31.12.2003 г., стр. 1.

6. „договор за услуга“ означава всеки договор, различен от договор за продажба, по силата на който търговецът предоставя или се задължава да предостави услуга на потребителя, а потребителят заплаща или се задължава да заплати цената за нея;
7. „договор от разстояние“ означава всеки договор, сключен между търговеца и потребителя в рамките на организирана система за продажби от разстояние или предоставяне на услуги от разстояние без едновременно физическо присъствие на търговеца и потребителя, чрез изключителното използване на едно или повече средства за комуникация от разстояние до сключването на договора, включително и момента на сключване на договора;
8. „договор извън търговския обект“ означава всеки договор между търговеца и потребителя:
- а) сключен при едновременно физическо присъствие на търговеца и на потребителя на място, което е различно от търговския обект на търговеца;
  - б) за който при същите обстоятелства като посочените в буква а) е направено предложение за сключване на договор от потребителя;
  - в) сключен в търговския обект на търговеца или чрез използването на средство за комуникация от разстояние непосредствено след като е осъществен личен и индивидуален контакт с потребителя на място, което е различно от търговския обект на търговеца, при едновременно физическо присъствие на търговеца и потребителя; или
  - г) сключен по време на пътуване, организирано от търговеца с цел или резултат насърчаване продажбата на стоки или услуги на потребителя;
9. „търговски обект“ означава:
- а) всеки недвижим обект за търговия на дребно, в който търговецът осъществява постоянно дейността си; или
  - б) всеки движим обект за търговия на дребно, в който търговецът осъществява обичайно дейността си;
10. „траен носител“ означава всеки инструмент, даващ възможност на потребителя или на търговеца да съхранява информация, изпратена лично до него, по начин, който позволява използването ѝ за период от време, съответстващ на целите, за които е предназначена информацията, и който позволява идентичното възпроизвеждане на съхранената информация;
11. „цифрово съдържание“ означава данни, които са произведени и доставени в цифрова форма;
12. „финансова услуга“ означава всяка услуга, свързана с банкова дейност, кредитиране, застраховане, лично пенсионно осигуряване, инвестиране или плащане;
13. „публичен търг“ означава метод на продажба, при който стоки или услуги се предлагат от търговеца на потребителя, който присъства или има възможност да присъства лично на търга, чрез процедура на прозрачно, конкурентно наддаване, ръководена от провеждащ търга, като спечелилият наддаването участник е длъжен да закупи стоките или услугите;
14. „търговска гаранция“ означава всеки ангажимент от страна на търговец или производител („гарант“) към потребителя, в допълнение към неговите правни задължения, произтичащи от гаранцията за съответствие, да възстанови заплатената цена или да замени или поправи стоките, или да предостави сервизно обслужване за стоките, по какъвто и да било начин, ако те не отговарят на спецификациите или евентуално на други изисквания, несвързани със съответствието, посочени в заявлението за предоставяне на гаранция или в съответната реклама, направена в момента на сключване на договора или преди неговото сключване;
15. „допълнителен договор“ означава договор, по силата на който потребителят придобива стоки или услуги във връзка с договор от разстояние или с договор извън търговския обект, като тези стоки и услуги се предоставят от търговеца или от трето лице въз основа на договореност между третото лице и търговеца.

Член 3

Приложно поле

1. Настоящата директива се прилага при условията и до степента, предвидени в разпоредбите ѝ, към всички договори, сключени между търговец и потребител. Тя се прилага също за договорите за доставка на вода, газ, електрическа енергия или за централно отопление, включително от публични доставчици, доколкото тези стоки се предоставят на договорна основа.
2. Ако някоя от разпоредбите на настоящата директива противоречи на разпоредба на друг акт на Съюза, регулиращ конкретни сектори, разпоредбата на другия акт на Съюза има предимство и се прилага за тези конкретни сектори.
3. Настоящата директива не се прилага за договори:
- а) за социални услуги, включително социално настаняване, грижи за деца и подкрепа за семейства и лица, които постоянно или временно са в нужда, включително дългосрочни грижи;
  - б) за здравно обслужване, така както е определено в член 3, буква а) от Директива 2011/24/ЕС, независимо от това дали услугите се предоставят от здравни заведения;
  - в) за хазартни дейности, които включват правенето на залози с материална стойност в игри на късмета, включително лотарии, хазарт в казина и транзакции по залагане;

- г) за финансови услуги;
- д) за придобиването или прехвърлянето на недвижимо имущество или за учредяването, придобиването или прехвърлянето на ограничени вещни права върху недвижимо имущество;
- е) за строеж на нови сгради, съществено преустройство на съществуващи сгради и отдаване под наем на жилища за жилищни нужди;
- ж) които попадат в приложното поле на Директива 90/314/ЕИО на Съвета от 13 юни 1990 г. относно пакетните туристически пътувания, пакетните туристически ваканции и пакетните туристически обиколки ⁽¹⁾;
- з) които попадат в приложното поле на Директива 2008/122/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. относно защитата на потребителите по отношение на някои аспекти на договорите за разпределено във времето ползване на собственост, дългосрочни ваканционни продукти, препродажба и замяна ⁽²⁾;
- и) които, в съответствие с правото на държавите-членки, са сключени от лице на публична длъжност, което има законово задължение да бъде независимо и безпристрастно и трябва да гарантира, като предоставя всеобхватна правна информация, че потребителят сключва договора въз основа на внимателно правно обмисляне и със знание на правното му значение и обхват;
- й) за доставка на храни, напитки или други стоки за текущо потребление в домакинството, които се доставят физически от търговец при чести и редовни разносни обиколки до дома, жилището или работното място на потребителя;
- к) за услуги за превоз на пътници, с изключение на член 8, параграф 2 и членове 19 и 22;
- л) сключени чрез автомати за продажба или автоматизирани търговски обекти;
- м) сключени с телекомуникационни оператори чрез обществени телефони за използването на тези телефони или сключени с цел осъществяване от потребителя на една-единствена връзка по телефон, интернет или факс.

4. Държавите-членки могат да решат да не прилагат настоящата директива и да не запазят или да не въвеждат съответни национални разпоредби за договори извън търговския обект, при които плащането, което трябва да бъде направено от потребителя, не надвишава 50 EUR. Държавите-членки могат да определят по-ниска стойност в своето национално законодателство.

⁽¹⁾ ОВ L 158, 23.6.1990 г., стр. 59.

⁽²⁾ ОВ L 33, 3.2.2009 г., стр. 10.

5. Настоящата директива не засяга националното общо договорно право, като правилата относно действителността, сключването или действието на договора, доколкото аспектите на общото договорно право не са уредени в настоящата директива.

6. Настоящата директива не препятства търговците да предлагат на потребителите договорни условия, които надхвърлят защитата, предвидена в настоящата директива.

Член 4

Равнище на хармонизация

Държавите-членки не могат да запазват или въвеждат в своето национално право разпоредби, отклоняващи се от предвидените в настоящата директива, включително повече или по-малко строги разпоредби, с които да гарантират различно равнище на защита на потребителите, освен ако в настоящата директива не е предвидено друго.

ГЛАВА II

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ ЗА ДОГОВОРИ, РАЗЛИЧНИ ОТ ДОГОВОРИТЕ ОТ РАЗСТОЯНИЕ ИЛИ ДОГОВОРИТЕ ИЗВЪН ТЪРГОВСКИЯ ОБЕКТ

Член 5

Изисквания за предоставяне на информация за договори, различни от договорите от разстояние или договорите извън търговския обект

1. Преди потребителят да се обвърже с договор, различен от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, или със съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя следната информация по ясен и разбираем начин, ако тази информация не е ясна от контекста:

- а) основните характеристики на стоките или услугите съобразно използваното средство за комуникация и съобразно стоките или услугите;
- б) самоличност на търговеца, например неговото търговско наименование, географски адрес, на който е установен, и неговия телефонен номер;
- в) крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който цената трябва да се изчисли, както и, когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими;
- г) когато е приложимо, условията на плащане, доставка, изпълнение, времето, в което търговецът се задължава да достави стоките или да извърши услугата, и предвидения от търговеца начин за разглеждане на жалби;

д) в допълнение към напомняне за наличието на законова гаранция за съответствие на стоките, наличието на извънгаранционно обслужване и на търговски гаранции, когато е приложимо, както и условията по тях;

е) срока на договора, когато е приложимо, или, ако договорът е безсрочен или се продължава автоматично, условията за неговото прекратяване;

ж) когато е приложимо, функционалността, включително приложимите мерки за техническа защита на цифровото съдържание;

з) когато е приложимо, всяка съответна оперативна съвместимост на цифровото съдържание с някои видове хардуер и софтуер, които са известни на търговеца или за които може разумно да се очаква, че са му известни.

2. Параграф 1 се прилага също за договори за доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, както и за централно отопление и за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител.

3. Държавите-членки не са длъжни да прилагат параграф 1 за договори, които предполагат ежедневни сделки и се изпълняват непосредствено в момента на сключването.

4. Държавите-членки могат да приемат или да запазват допълнителни изисквания за предоставяне на преддоговорна информация за договори, спрямо които се прилага настоящият член.

ГЛАВА III

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ И ПРАВО НА ОТКАЗ ПРИ ДОГОВОРИ ОТ РАЗСТОЯНИЕ И ДОГОВОРИ ИЗВЪН ТЪРГОВСКИЯ ОБЕКТ

Член 6

Изисквания за предоставяне на информация при договорите от разстояние и договорите извън търговския обект

1. Преди потребителят да се обвърже с договор от разстояние или договор извън търговския обект, или от съответно предложение за сключване на договор, търговецът предоставя на потребителя по ясен и разбираем начин следната информация:

а) основните характеристики на стоките или услугите съобразно използваното средство за комуникация и съобразно стоките или услугите;

б) самоличността на търговеца, например неговото търговско наименование;

в) географски адрес, на който търговецът е установен, и телефонния номер на търговеца, номера на факса и адреса на електронната му поща, ако съществува такъв, така че

потребителят да може бързо да установи контакт с търговеца и да общува ефективно с него, и когато е приложимо, географския адрес и самоличността на търговеца, от чието име той действа;

г) в случай че не съвпада с адреса съгласно буква в), географския адрес на мястото на стопанска дейност на търговеца (и когато е приложимо — адреса на търговеца, от чието име той действа), на който потребителят може да изпрати евентуални жалби;

д) крайната цена на стоките или услугите с включени всички данъци или, когато естеството на стоките или услугите е такова, че цената не може да бъде изчислена предварително в разумни граници, начина, по който трябва да се изчисли цената, и когато е приложимо, всички допълнителни разходи за транспорт, доставка или пощенски такси и всички други разходи или, когато тези разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, обстоятелството, че такива допълнителни разходи могат да бъдат дължими. В случай на безсрочен договор или на договор, предвиждащ абонамент, крайната цена включва общите разходи за периода на отчитане. Когато тези договори предвиждат плащане на фиксирана сума, крайната цена включва също общите месечни разходи. Когато общите разходи не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници, се предоставя информация за начина на изчисляване на цената;

е) когато е приложимо, разходите за използване на техническото средство за комуникация от разстояние за сключването на договора, когато тези разходи са изчислени на база, различна от основната тарифа;

ж) условията на плащане, доставка, изпълнение, датата, на която търговецът се задължава да достави стоките или да извърши услугите, и когато е приложимо, предвидените от търговеца начини за разглеждане на жалби;

з) когато съществува право на отказ, условията, срока и начина за неговото упражняване в съответствие с член 11, параграф 1, както и стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б;

и) когато е приложимо, обстоятелството, че потребителят ще трябва да поеме разходите за връщане на стоките в случай на отказ, а за договорите от разстояние, ако поради своето естество стоките не могат обичайно да бъдат върнати по пощата, разходите за връщане на стоките;

й) указанието, че в съответствие с член 14, параграф 3 потребителят е длъжен да плати на търговеца разходи в разумни граници в случаите, когато потребителят упражнява правото си на отказ след отправяне на искане в съответствие с член 7, параграф 3 или член 8, параграф 8;

к) когато правото на отказ не е предвидено в съответствие с член 16, потребителят се уведомява, че не може да ползва право на отказ или, когато е приложимо, за обстоятелствата, при които потребителят губи правото си на отказ;

- л) припомняне за наличието на законова гаранция за съответствие за стоките;
- м) когато е приложимо, наличието и условията за съдействие на потребителите след продажбата, за извънгаранционно обслужване и за търговски гаранции;
- н) наличието на приложими кодекси за поведение, съгласно определението в член 2, буква е) от Директива 2005/29/ЕО, и по какъв начин могат да бъдат получени копия от тях, когато е приложимо;
- о) срока на договора, когато това е приложимо, или, ако договорът е безсрочен или автоматично се удължава, условията за неговото прекратяване;
- п) когато е приложимо, минималния срок, за който потребителят има задължения по договора;
- р) когато е приложимо, наличието на депозити или други финансови гаранции, които се заплащат или дават от потребителя по искане на търговеца, и условията по тях;
- с) когато е приложимо, функционалността на цифровото съдържание, включително и приложимите мерки за техническа защита;
- т) когато е приложимо, всяка съответна оперативна съвместимост на цифрово съдържание с някои видове хардуер и софтуер, които са известни на търговеца или за които може разумно да се очаква, че са му известни;
- у) когато е приложимо, възможността за достъп до извънсъдебен механизъм за подаване на жалби и разрешаване на спорове, който прилага търговецът, и начините за достъп до него.

2. Параграф 1 се прилага и за договори за доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато същите не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, за централно отопление или за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител.

3. При публичните търгове информацията, посочена в параграф 1, букви б), в) и г), може да бъде заменена с равностойни данни за провеждащия търг.

4. Информацията, посочена в параграф 1, букви з), и) и й), може да бъде предоставена посредством стандартните указания за отказ, предвидени в приложение I, част А. Ако търговецът е предоставил тези указания, надлежно попълнени, на потребителя, той е изпълнил изискванията за предоставяне на информация, предвидени в параграф 1, букви з), и) и й).

5. Информацията, посочена в параграф 1, представлява неразделна част от договора от разстояние или договора извън търговския обект и не може да бъде променена, освен ако страните по договора изрично не се договорят за друго.

6. Ако търговецът не спази изискванията за предоставяне на информация относно допълнителните разходи или относно другите разходи, посочени в параграф 1, буква д) или относно разходите за връщане на стоките, посочени в параграф 1, буква и), потребителят не заплаща тези разходи.

7. Държавите-членки могат да запазят или да въведат в своето национално право изисквания за език, на който да се предоставя информацията по договора, за да гарантират, че тази информация е лесно разбираема от потребителя.

8. Изискванията за предоставяне на информация, установени в настоящата директива, допълват изискванията за предоставяне на информация, съдържащи се в Директива 2006/123/ЕО и Директива 2000/31/ЕО, и не възпрепятстват държавите-членки да налагат допълнителни изисквания за предоставяне на информация в съответствие с тези директиви.

Без да се засяга първа алинея, ако някоя разпоредба на Директива 2006/123/ЕО или на Директива 2000/31/ЕО относно съдържанието и начина, по който следва да се предоставя информацията, противоречи на разпоредба на настоящата директива, се прилага разпоредбата на настоящата директива.

9. По отношение на спазването на изискванията за предоставяне на информация, предвидени в настоящата глава, тежестта на доказване се носи от търговеца.

Член 7

Изисквания относно формата на договорите извън търговския обект

1. По отношение на договорите извън търговския обект търговецът предоставя на потребителя информацията, предвидена в член 6, параграф 1, на хартия или, ако потребителят се съгласи, на друг траен носител. Тази информация се представя четливо на ясен и разбираем език.

2. Търговецът предоставя на потребителя копие на подписания договор или потвърждение на договора на хартия или, ако потребителят се съгласи, на друг траен носител, включително, когато е приложимо, потвърждение на предварителното изрично съгласие и потвърждение на потребителя, в съответствие с член 16, буква м).

3. Когато потребителят желае предоставянето на услугите или доставката на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление да започне по време на срока за отказ, предвиден в член 9, параграф 2, търговецът изисква от потребителя да направи изрично искане върху траен носител.

4. При договори извън търговския обект, когато потребителят изрично е поискал услугите на търговеца за извършване на дейности по поправка или поддръжка, по силата на които договори търговецът и потребителят изпълняват незабавно договорните си задължения и плащането от страна на потребителя не надвишава 200 EUR:

- а) търговецът предоставя на потребителя информацията, посочена в член 6, параграф 1, букви б) и в), и информация за цената или начина на изчисляване на цената заедно с оценка на крайната цена на хартия или, ако потребителят е съгласен, на друг траен носител. Търговецът предоставя информацията, посочена в член 6, параграф 1, букви а), з) и к), но може да избере да не я представя на хартия или друг траен носител, ако потребителят даде изричното си съгласие;
- б) потвърждението на договора, предоставено в съответствие с параграф 2 от настоящия член, съдържа информацията, посочена в член 6, параграф 1.

Държавите-членки могат да решат да не прилагат настоящия параграф.

5. Държавите-членки не могат да въвеждат никакви допълнителни изисквания относно формата на предоговорната информация във връзка с изпълнението на задълженията за предоставяне на информация, предвидени в настоящата директива.

Член 8

Изисквания относно формата на договорите от разстояние

1. По отношение на договорите от разстояние търговецът предоставя информацията, предвидена в член 6, параграф 1, или предоставя тази информация на разположение на потребителя по начин, съобразен с използваното средство за комуникация от разстояние, на ясен и разбираем език. Доколкото въпросната информация се предоставя на траен носител, тя трябва да бъде четливо написана.

2. Ако договор от разстояние, който следва да бъде сключен по електронен път, предвижда задължение за потребителя за плащане, търговецът съобщава на потребителя по ясен и видим начин и непосредствено преди потребителят да направи своята поръчка, информацията, посочена в член 6, параграф 1, букви а), д), о) и п).

Търговецът трябва да обезпечи, че потребителят, когато дава своята поръчка, потвърждава изрично, че поръчката е свързана със задължение за плащане. Ако даването на поръчка е свързано с активиране на бутон или подобна функция, бутонът или подобната функция се надписват по четлив начин само с думите „поръчка със задължение за плащане“ или със съответна недвусмислена формулировка, от която става ясно, че даването на поръчка води до задължение за плащане. Ако търговецът не спази настоящата алинея, договорът или поръчката не задължава потребителя.

3. В уебсайтовете за търговия се посочва ясно и четливо най-късно в началото на процеса на даване на поръчка дали има ограничения при доставката и какви платежни средства се приемат.

4. Ако договорът е сключен с помощта на средство за комуникация от разстояние, което предоставя ограничено пространство или време за представяне на информацията, търговецът предоставя върху конкретното средство преди сключването на договора най-малко предоговорната информация относно основните характеристики на стоките или услугите, самоличността на търговеца, крайната цена, правото на отказ, срока на договора и ако договорът е безсрочен — условията за прекратяването му, както е посочено в член 6, параграф 1, букви а), б), д), з) и о). Търговецът предоставя на потребителя останалата информация, посочена в член 6, параграф 1, по подходящ начин в съответствие с параграф 1 от настоящия член.

5. Без да се засяга параграф 4, ако търговецът използва телефонно обаждане до потребителя с цел сключване на договор от разстояние, в началото на разговора с потребителя той разкрива своята самоличност и, където е приложимо, самоличността на лицето, от чието име се обажда, както и търговската цел на обаждането.

6. При сключването на договор от разстояние по телефона държавите-членки могат да предвидят, че търговецът е длъжен да потвърди предложението до потребителя и че потребителят ще бъде обвързан от предложението едва след като го е подписал или след като е изпратил писменото си съгласие. Държавите-членки могат също така да предвидят тези потвърждения да бъдат извършвани единствено на траен носител.

7. Търговецът предоставя на потребителя потвърждение за сключването на договора върху траен носител в рамките на разумен срок след сключването на договора от разстояние или най-късно в момента на доставка на стоките, или преди започване на изпълнението на услугата. Това потвърждение включва:

- а) цялата информация, посочена в член 6, параграф 1, освен ако търговецът не е предоставил тази информация на потребителя на траен носител преди сключването на договора от разстояние; и
- б) когато е приложимо, потвърждението за предварителното изрично съгласие и потвърждение на потребителя в съответствие с член 16, буква м).

8. Когато потребителят желае предоставянето на услуги или доставката на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление да започне по време на срока за отказ, предвиден в член 9, параграф 2, търговецът изисква от потребителя да направи изрично искане.

9. Настоящият член не засяга разпоредбите относно сключването на договори и даването на поръчки по електронен път, предвидени в членове 9 и 11 от Директива 2000/31/ЕО.

10. Държавите-членки не могат да налагат никакви допълнителни изисквания относно формата на преддоговорната информация във връзка с изпълнението на задълженията за предоставяне на информация, предвидени в настоящата директива.

Член 9

Право на отказ

1. Освен когато са приложими изключенията, предвидени в член 16, потребителят разполага със срок от 14 дни за отказ от договор от разстояние или от договор извън търговския обект, без да посочва причини за това и без да заплаща никакви разходи, с изключение на разходите, предвидени в член 13, параграф 2 и член 14.

2. Без да се засяга член 10, срокът за отказ, посочен в параграф 1 от настоящия член, изтича 14 дни, считано от:

- а) при договори за услуга — деня на сключване на договора;
- б) при договори за продажба — деня, в който потребителят или трето лице, различно от превозвача и посочено от потребителя, влезе във владение на стоките, или:
  - i) в случаите на много стоки, поръчани от потребителя с една поръчка, но доставяни отделно — деня, в който потребителят или трето лице, различно от превозвача и посочено от потребителя, влезе във владение на последната стока;
  - ii) при доставка на стока, която се състои от множество партиди или части — деня, в който потребителят или трето лице, различно от превозвача и посочено от потребителя, влезе във владение на последната партида или част;
  - iii) при договори за редовна доставка на стоки в продължение на определен период от време — деня, в който потребителят или трето лице, различно от превозвача и посочено от потребителя, влезе във владение на първата стока;
- в) при договори за доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, както и за централно отопление и за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител — деня на сключване на договора.

3. Държавите-членки не забраняват на страните по договора да изпълняват договорните си задължения по време на срока за отказ. Независимо от това, в случай на договори извън търговския обект, държавите-членки могат да запазят действащото национално законодателство, забраняващо на търговеца да изисква плащане от потребителя за определен срок след сключването на договора.

Член 10

Непредоставяне на информация относно правото на отказ

1. Ако търговецът не е информирал потребителя за правото му на отказ, както се изисква съгласно член 6, параграф 1, буква з), срокът за отказ изтича 12 месеца след края на първоначалния срок за отказ, определен съгласно член 9, параграф 2.

2. Ако търговецът предостави на потребителя информацията, предвидена в параграф 1 от настоящия член, в срок от 12 месеца, считано от деня, посочен в член 9, параграф 2, срокът за отказ изтича 14 дни след деня, в който потребителят е получил информацията.

Член 11

Упражняване на правото на отказ

1. Потребителят информира търговеца преди изтичането на срока за отказ за решението си да се откаже от договора. За тази цел потребителят може:

- а) да използва стандартния формуляр за отказ, предвиден в приложение I, част Б; или
- б) да заяви по друг начин недвусмислено решението си да се откаже от договора.

Държавите-членки не могат да предвиждат никакви изисквания за формата на стандартния формуляр за отказ освен предвидените в приложение I, част Б.

2. Потребителят е упражнил правото си на отказ в срока за отказ, посочен в член 9, параграф 2 и член 10, ако съобщението за упражняване на правото на отказ е изпратено от потребителя преди изтичането на този срок.

3. В допълнение към възможностите, посочени в параграф 1, търговецът може да предостави на потребителя избор да попълни и подаде по електронен път на уебсайта на търговеца или стандартния формуляр за отказ, посочен в приложение I, част Б, или друго недвусмислено заявление. В тези случаи търговецът изпраща незабавно на потребителя потвърждение за получаването на отказа на траен носител.

4. Тежестта на доказване за упражняването на правото на отказ в съответствие с настоящия член е на потребителя.

Член 12**Действие на отказа**

Упражняването на правото на отказ прекратява задълженията на страните:

- а) да изпълнят договора от разстояние или договора извън търговския обект; или
- б) да сключат договор от разстояние или договор извън търговския обект в случаите, когато потребителят е направил предложение.

Член 13**Задължения на търговеца в случай на отказ**

1. Търговецът възстановява всички суми, получени от потребителя, включително, ако е приложимо, разходите за доставка, без неоправдано забавяне и във всички случаи не по-късно от 14 дни от деня, в който е бил уведомен за решението на потребителя да се откаже от договора в съответствие с член 11.

Търговецът извършва възстановяването, посочено в първа алинея, като използва същото платежно средство като това, използвано от потребителя при първоначалната транзакция, освен ако потребителят не е изразил изричното си съгласие за използването на друго платежно средство и при условие че за потребителя не възникват никакви такси в резултат от възстановяването.

2. Независимо от параграф 1 търговецът няма задължение да възстанови допълнителните разходи за доставка, ако потребителят изрично е избрал доставка, различна от най-евтиния вид стандартна доставка, предлагана от търговеца.

3. Освен ако търговецът не е предложил сам да прибере стоките, при договорите за продажба търговецът има право да отложи изплащането на сумите, докато не получи стоките обратно или докато потребителят не докаже, че е изпратил обратно стоките, в зависимост от това кое от двете събития настъпи по-рано.

Член 14**Задължения на потребителя в случай на отказ**

1. Освен ако търговецът не е предложил сам да прибере стоките, потребителят изпраща обратно стоките или ги предава на търговеца или на лице, упълномощено от търговеца да получи стоките, без неоправдано забавяне и при всички случаи не по-късно от 14 дни от деня, в който потребителят е съобщил на търговеца решението си да се откаже от договора в съответствие с член 11. Крайният срок е спазен, ако потребителят изпрати обратно стоките преди изтичането на 14-дневния срок.

Потребителят заплаща единствено преките разходи по връщането на стоките, освен ако търговецът не се е съгласил да ги заплати или ако търговецът не е уведомил потребителя, че те се заплащат от потребителя.

При договорите извън търговския обект, при които стоките са били доставени в дома на потребителя в момента на сключването на договора, търговецът прибира стоките за своя сметка, ако естеството на стоките не позволява те да бъдат върнати нормално по пощата.

2. Потребителят отговаря само за намаляване стойността на стоките, причинено от боравене с тях, различно от необходимото, за да установи естеството, характеристиките и доброто функциониране на стоките. Потребителят в никакъв случай не носи отговорност за намалена стойност на стоките в случаите, когато търговецът не го е уведомил за правото му на отказ в съответствие с член 6, параграф 1, буква з).

3. Когато потребителят упражнява правото си на отказ, след като е отправил искане в съответствие с член 7, параграф 3 или член 8, параграф 8, той заплаща на търговеца сума, пропорционална на това, което е било действително предоставено до момента, в който потребителят е уведомил търговеца за упражняването на правото си на отказ, съпоставена с общата сума по договора. Пропорционалната сума, която потребителят трябва да заплати на търговеца, се изчислява на базата на крайната цена, уговорена в договора. Ако общата цена е прекомерна, пропорционалната сума се изчислява на базата на пазарната стойност на това, което е било действително предоставено.

4. Потребителят не дължи разходи за:

а) предоставяне на услуги или доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление, изцяло или отчасти, извършени по време на срока за отказ, когато:

i) търговецът не е предоставил информация съгласно член 6, параграф 1, буква з) или й); или

ii) потребителят не е поискал изрично изпълнението да започне по време на срока за отказ в съответствие с член 7, параграф 3 и член 8, параграф 8; или

б) при доставянето изцяло или отчасти на цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, когато:

i) потребителят не е дал предварителното си изрично съгласие за започване на изпълнението преди изтичането на 14-дневния срок, посочен в член 9;

ii) потребителят не е потвърдил, че знае, че, давайки съгласието си, губи правото си на отказ; или

iii) търговецът не е предоставил потвърждение в съответствие с член 7, параграф 2 или член 8, параграф 7.

5. С изключение на предвиденото в член 13, параграф 2 и в настоящия член, потребителят не носи никаква отговорност за упражняване на правото на отказ.

Член 15

Действие на упражняване правото на отказ върху допълнителните договори

1. Без да се засяга член 15 от Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити⁽¹⁾, ако потребителят упражни правото си на отказ от договор от разстояние или от договор извън търговския обект в съответствие с членове 9—14 от настоящата директива, всички допълнителни договори се прекратяват автоматично без разходи за потребителя, с изключение на предвиденото в член 13, параграф 2 и член 14 от настоящата директива.

2. Държавите-членки определят начина за прекратяване на тези договори.

Член 16

Изключения от правото на отказ

Държавите-членки не предоставят правото на отказ, предвидено в членове 9—15 за договори от разстояние или договори извън търговския обект, по отношение на:

- а) договори за предоставяне на услуга, при които услугата е напълно изпълнена, когато изпълнението е започнало с изричното предварително съгласие на потребителя и потвърждение от негова страна, че знае, че ще загуби правото на отказ, след като договорът е изцяло изпълнен от търговеца;
- б) доставка на стоки или услуги, чиято цена се променя в зависимост от колебания на финансовия пазар, които не могат да бъдат контролирани от търговеца и които могат да настъпят по време на срока за отказ;
- в) доставка на стоки, изработени по поръчка на потребителя или недвусмислено персонализирани;
- г) доставка на стоки, които е вероятно да влошат качеството си или имат кратък срок на годност;
- д) доставка на запечатани стоки, които не могат да бъдат върнати поради съображения, свързани със защитата на здравето, или по хигиенни причини и които са разпечатани след доставката им;
- е) доставка на стоки, които след като са били доставени и поради тяхното естество са се смесили с други стоки, от които не могат да бъдат отделени;

ж) доставка на алкохолни напитки, чиято цена е договорена при сключването на договора за продажба и чиято доставка може да бъде осъществена не по-рано от 30 дни, и чиято действителна стойност зависи от колебания на пазара, които не могат да бъдат контролирани от търговеца;

з) договори, при които потребителят изрично е поискал от търговеца да го посети в дома му с цел извършване на неотложни дейности по поправка или поддръжка. Ако в случай на такова посещение търговецът предоставя услуги в допълнение към специално поисканите от потребителя или стоки, различни от резервните части, необходими за извършване на поддръжката или на поправката, правото на отказ се прилага за тези допълнителни услуги или стоки;

и) доставка на запечатани звукозаписи или видеозаписи или запечатан компютърен софтуер, които са разпечатани след доставката;

й) доставка на вестници, периодични издания или списания, с изключение на договори за абонамент за доставката на такива издания;

к) договори, сключени по време на публичен търг;

л) предоставяне на услуги за настаняване, които нямат за цел живеене, транспорт на стоки, услуги по отдаване на автомобили под наем, хранене или услуги, свързани с развлекателни дейности, ако договорът предвижда конкретна дата или срок на изпълнение;

м) предоставянето на цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител, когато изпълнението е започнало с предварителното изрично съгласие на потребителя, който е потвърдил, че знае, че по този начин ще загуби правото си на отказ.

ГЛАВА IV

ДРУГИ ПРАВА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

Член 17

Приложно поле

1. Членове 18 и 20 се прилагат към договори за продажба. Тези членове не се прилагат за договори за доставка на вода, газ или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, за централно отопление или за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител.

2. Членове 19, 21 и 22 се прилагат за договори за продажба и договори за услуги, и за договори за доставка на вода, газ, електрическа енергия, за централно отопление или за цифрово съдържание.

⁽¹⁾ ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66.

Член 18**Доставка**

1. Освен ако страните не са уговорили друго относно времето на доставка, търговецът доставя стоките, като прехвърля владението или контрола на стоките на потребителя без неоправдано забавяне, но не по-късно от 30 дни от сключването на договора.

2. Когато търговецът не изпълни задължението си да достави стоките в срока, договорен с потребителя, или в рамките на срока, предвиден в параграф 1, потребителят изисква от него доставката да бъде извършена в допълнителен срок, съобразен с обстоятелствата. Ако търговецът не достави стоките в този допълнителен срок, потребителят има право да прекрати договора.

Първата алинея не се прилага за договори за продажба, при които търговецът е отказал да достави стоките, или когато доставката в рамките на уговорения срок на доставка е от съществено значение, като се имат предвид всички обстоятелства при сключването на договора, или когато потребителят е уведомил търговеца преди сключването на договора, че е от съществено значение доставката да бъде направена на определена дата или най-късно до определена дата. В тези случаи, ако търговецът не достави стоките в уговорения с потребителя срок или в рамките на предвидения в параграф 1 срок, потребителят има право незабавно да прекрати договора.

3. При прекратяване на договора търговецът е длъжен да възстанови без неоправдано забавяне всички суми, заплатени по договора.

4. В допълнение към прекратяването на договора в съответствие с параграф 2 потребителят може да използва други средства за защита, предвидени в националното право.

Член 19**Такси за използване на платежно средство**

По отношение на използването на определено платежно средство държавите-членки забраняват на търговците да начисляват на потребителите такси, които са по-високи от разходите, понесени от търговеца за използването на тези платежни средства.

Член 20**Преминаване на риска**

При договори, които предвиждат, че търговецът изпраща стоките на потребителя, рискът от загуба или повреда на стоките преминава върху потребителя в момента, в който той или трето лице, посочено от потребителя и различно от превозвача, влезе във владение на стоките. Обаче рискът преминава върху потребителя при предаване на стоките на превозвача, ако потребителят е възложил на превозвача да транспортира стоките и избраният от потребителя превозвач не е сред превозвачите, предложени от търговеца, без да се нарушават правата на потребителя по отношение на превозвача.

Член 21**Комуникация по телефона**

Държавите-членки гарантират, че в случаите, когато търговецът използва телефонна линия за свързване с него по телефон във връзка със сключения договор, потребителят, когато се свързва с търговеца, не трябва да заплаща повече от основната тарифа.

Първа алинея не засяга правото на доставчиците на телекомуникационни услуги да таксуват тези разговори.

Член 22**Допълнителни плащания**

Преди потребителят да бъде обвързан с договор или предложение, търговецът трябва да получи изричното съгласие на потребителя за всяко допълнително плащане, което превишава възнаграждението, договорено за основното договорно задължение на търговеца. Ако търговецът не е получил изричното съгласие на потребителя, а е заключил, че такова е налице, като е използвал възможности по подразбиране, които потребителят трябва да отхвърли, за да избегне допълнителното плащане, потребителят има право заплатените суми да му бъдат възстановени.

ГЛАВА V**ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ****Член 23****Прилагане**

1. Държавите-членки обезпечават наличието на адекватни и ефективни средства за осигуряване спазването на настоящата директива.

2. Средствата, посочени в параграф 1, включват разпоредби, по силата на които един или няколко от следните органи, определени от националното право, могат да сезират съгласно националното право съдилищата или компетентните административни органи с цел да се обезпечи прилагането на националните разпоредби, транспониращи настоящата директива:

- а) публични органи или техни представители;
- б) организации на потребителите, които имат законен интерес от защитата на потребителите;
- в) професионални организации, които имат законен интерес от предприемането на действия.

Член 24**Санкции**

1. Държавите-членки установяват правила относно санкциите, приложими при нарушения на националните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, и предприемат всички необходими мерки за гарантиране на тяхното изпълнение. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Държавите-членки съобщават тези разпоредби на Комисията до 13 декември 2013 г. и я уведомяват в най-кратки срокове за всички последващи изменения, които ги засягат.

Член 25

Императивен характер на директивата

Ако правото, приложимо към договора, е правото на държава-членка, потребителят не може да се откаже от правата, предоставени по силата на националните мерки, транспониращи настоящата директива.

Всяка договорна клауза, която пряко или косвено отнема или ограничава правата, произтичащи от настоящата директива, не е обвързваща за потребителя.

Член 26

Информация

Държавите-членки предприемат подходящи мерки за информиране на потребителите и търговците за националните разпоредби, с които е транспонирана настоящата директива, и когато е необходимо, насърчават търговците и субектите на кодекс съгласно определението в член 2, буква ж) от Директива 2005/29/ЕО да информират потребителите за своите кодекси за поведение.

Член 27

Непоръчани доставки

Потребителят е освободен от задължението за насрещна престация в случай на непоръчана доставка на стоки вода, газ, електрическа енергия, централно отопление или цифрово съдържание или предоставяне на услуга, която не е поръчана, в нарушение на член 5, параграф 5 и точка 29 от приложение I към Директива 2005/29/ЕО. В тези случаи липсата на отговор от страна на потребителя след такава непоръчана доставка или предоставяне на услуга не представлява израз на съгласие.

Член 28

Транспониране

1. Държавите-членки приемат и публикуват до 13 декември 2013 г. законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно съобщават на Комисията текста на тези мерки под формата на документи. Комисията използва тези документи за целите на доклада, посочен в член 30.

Те прилагат тези мерки, считано от 13 юни 2014 г.

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на това позоваване се определят от държавите-членки.

2. Разпоредбите на настоящата директива се прилагат за договори, сключени след 13 юни 2014 г.

Член 29

Изисквания за докладване

1. Когато държава-членка използва една от възможностите за избор на нормативна уредба, посочени в член 3, параграф 4, член 6, параграф 7, член 6, параграф 8, член 7, параграф 4, член 8, параграф 6 и член 9 параграф 3, тя информира Комисията за това до 13 декември 2013 г., както и за всякакви последващи промени.

2. Комисията осигурява лесен достъп за потребители и търговци до информацията, посочена в параграф 1, *inter alia*, чрез специален уебсайт.

3. Комисията изпраща информацията, посочена в параграф 1, на другите държави-членки и на Европейския парламент. Комисията консултира заинтересованите страни относно тази информация.

Член 30

Докладване от Комисията и преглед

До 13 декември 2016 г. Комисията представя на Европейския парламент и на Съвета доклад за прилагането на настоящата директива. Този доклад включва по-специално оценка на разпоредбите на настоящата директива относно цифровото съдържание, включително правото на отказ. Ако е необходимо, докладът се придружава от законодателни предложения за приспособяване на директивата към промените в областта на правата на потребителите.

ГЛАВА VI

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 31

Отмяна

Директива 85/577/ЕИО и Директива 97/7/ЕО, изменена с Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционната търговия на потребителски финансови услуги ⁽¹⁾ и с директиви 2005/29/ЕО и 2007/64/ЕО, се отменят, считано от 13 юни 2014 г.

Позоваванията на отменените директиви се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата на съответствието в приложение II.

⁽¹⁾ ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16.

Член 32

Изменение на Директива 93/13/ЕИО

В Директива 93/13/ЕИО се вмъква следният член:

„Член 8а

1. Когато държава-членка приема разпоредби в съответствие с член 8, тя информира Комисията за това, както и за всякакви последващи промени, по-специално когато тези разпоредби:

— разширяват приложението на оценката за неравноправност спрямо индивидуално договорени договорни клаузи или спрямо адекватността на цената или възнаграждението, или

— съдържат списъци на клаузи на договори, които се считат за неравноправни.

2. Комисията осигурява лесен достъп за потребители и търговци до информацията, посочена в параграф 1, *inter alia*, чрез специален уебсайт.

3. Комисията изпраща информацията, посочена в параграф 1, на другите държави-членки и на Европейския парламент. Комисията се консултира със заинтересованите страни относно тази информация.“

Член 33

Изменение на Директива 1999/44/ЕО

В Директива 1999/44/ЕО се вмъква следният член:

„Член 8а

Изисквания за докладване

1. Когато в съответствие с член 8, параграф 2 държава-членка приема по-строги разпоредби за защита на потребителите от предвидените в член 5, параграфи 1—3 и член 7, параграф 1, тя информира Комисията за това, както и за всякакви последващи промени.

2. Комисията осигурява лесен достъп за потребители и търговци до информацията, посочена в параграф 1, *inter alia*, чрез специален уебсайт.

3. Комисията изпраща информацията, посочена в параграф 1, на другите държави-членки и на Европейския парламент. Комисията се консултира със заинтересованите страни относно тази информация.“

Член 34

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 35

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 25 октомври 2011 година.

За Европейския парламент

Председател

J. BUZEK

За Съвета

Председател

M. DOWGIELEWICZ

ПРИЛОЖЕНИЕ I

Информация относно упражняването на правото на отказ

А. Стандартни указания за отказ

Право на отказ

Имате право да се откажете от настоящия договор, без да посочвате причини за това, в срок от 14 дни.

Срокът за отказ е 14 дни, считано от дата ^[1].

За да упражните правото си на отказ, трябва да ни уведомите ^[2] за решението си да се откажете от договора с недвусмислено заявление (напр. писмо, изпратено по пощата, факс или електронна поща). Можете да използвате приложения стандартен формуляр за отказ, но това не е задължително. ^[3]

За да спазите срока за отказ, е достатъчно да изпратите съобщението си относно упражняването на право на отказ преди изтичането на срока за отказ.

Действие на отказа

Ако се откажете от настоящия договор, ние ще Ви възстановим всички плащания, които сме получили от Вас, включително разходите за доставка (с изключение на допълнителни разходи, свързани с избран от Вас начин на доставка, различен от най-евтиния стандартен начин на доставка, предлаган от нас), без неоправдано забавяне и във всички случаи не по-късно от 14 дни, считано от датата, на която ни информирате за Вашето решение за отказ от настоящия договор. Ще извършим възстановяването, като използваме същото платежно средство, използвано от Вас при първоначалната транзакция, освен ако Вие изрично не се съгласите за друг начин; във всеки случай това възстановяване няма да бъде свързано с никакви разходи за Вас. ^[4]

^[5]

^[6]

Указания за попълване:

^[1] Попълнете един от следните текстове в кавички:

- a) при договорите за услуга или за доставка на вода, газ, или електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, за централно отопление или за цифрово съдържание, което не се доставя на материален носител: „датата, на която е сключен договорът.“;
- b) при договор за продажба: „датата, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във владение на стоките.“;
- v) при договор, съгласно който потребителят поръчва много стоки с една поръчка, които се доставят поотделно: „датата, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във владение на последната стока.“;
- г) при договор, съгласно който се доставя стока, която се състои от множество партиди или части: „датата, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във владение на последната партида или част.“;
- д) при договор за редовна доставка на стоки в продължение на определен период от време: „датата, на която Вие или трето лице, различно от превозвача и посочено от Вас, сте влезли във владение на първата стока.“

^[2] Попълнете Вашето име, географски адрес и, ако имате такива, телефонен номер, факс и електронен адрес.

^[3] Ако давате възможност на потребителя по електронен път да попълни и подаде информация за своя отказ от договора на Вашия уебсайт, попълнете следното: „Можете също така да попълните и подадете по електронен път стандартния формуляр за отказ или друго недвусмислено заявление за отказ на нашия уебсайт [добавете интернет адрес]. Ако използвате тази възможност, ние незабавно ще Ви изпратим на траен носител (например по електронна поща) съобщение за потвърждение на получаването на отказа.“

^[4] При договор за продажба, в който не сте предложили да приберете стоките в случай на отказ, попълнете следното: „Имаме право да отложим възстановяването на плащанията до получаване на стоките обратно или докато не ни представите доказателства, че сте изпратили обратно стоките, в зависимост от това кое от двете събития е настъпило по-рано.“

5. Ако потребителят е получил стоки във връзка с договора:

а) добавете или:

- „Ние ще приберем стоките“; или
- „Очакваме да ни изпратите или да върнете обратно стоките на нас или на ... [добавете името и географския адрес, когато е приложимо, на лицето, упълномощено от Вас да получи стоките] без неоправдано забавяне и във всички случаи не по-късно от 14 дни след деня, в който сте ни информирали за отказа си от настоящия договор. Сроктът се счита за спазен, ако ни изпратите обратно стоките преди изтичането на 14-дневния срок.“;

б) добавете:

- „Ние поемаме разходите по връщане на стоките.“,
- „Вие трябва да поемете преките разходи по връщане на стоките.“,
- ако в договор от разстояние не предлагате да поемете разходите по връщането на стоките и поради своето естество стоките не могат нормално да бъдат върнати по пощата: „Вие ще трябва да поемете преките разходи по връщане на стоките... EUR [добавете сумата].“, или, ако разходите по връщане на стоките не могат да бъдат изчислени предварително в разумни граници: „Вие трябва да поемете преките разходи по връщане на стоките. Разходите се очаква да не надвишат приблизително ... EUR [добавете сумата].“, или
- ако при договор извън търговски обект естеството на стоките не позволява те да бъдат върнати нормално по пощата и ако те са били доставени в дома на потребителя в момента на сключването на договора: „Ще приберем стоките за наша сметка.“, и

в) добавете „Вие носите отговорност единствено за намаляване стойността на стоките вследствие на боравене с тях, различно от необходимото за установяване на тяхното естество, характеристики и добро функциониране.“

6. При договорите за предоставяне на услуги или за доставка на вода, газ, електрическа енергия, когато те не се предлагат за продажба, опаковани в ограничен обем или определено количество, или за централно отопление, добавете следното: „Ако сте поискали предоставянето на услугите или доставката на вода/газ/електрическа енергия/централно отопление [ненужното се зачертава] да започне по време на срока за отказ, ще ни платите сума, която е пропорционална на предоставеното до момента, в който сте ни уведомили, че упражнявате правото си на отказ от настоящия договор, спрямо общата сума по договора.“

Б. Стандартен формуляр за отказ

(попълнете и изпратете настоящия формуляр единствено ако желаете да се откажете от договора)

- До [името на търговеца, неговият географски адрес и, когато е приложимо, номерът на факса му и електронният му адрес се попълват от търговеца]:
- С настоящото уведомявам/уведомявам (*), че се отказвам/отказвам (*) от сключения от мен/нас (*) договор за покупка на следните стоки (*)/за предоставяне на следната услуга (*)
- Поръчано на (*)/получено на (*)
- Име на потребителя(ите)
- Адрес на потребителя(ите)
- Подпис на потребителя(ите) (само в случай че настоящият формуляр е на хартия)
- Дата

(*) Ненужното се зачертава.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Таблица на съответствието

Директива 85/577/ЕИО	Директива 97/7/ЕО	Настоящата директива
Член 1		Член 3 да се чете във връзка с член 2, точки 8 и 9 и член 16, буква з)
	Член 1	Член 1 да се чете във връзка с член 2, точка 7
Член 2		Член 2, точки 1 и 2
	Член 2, точка 1	Член 2, точка 7
	Член 2, точка 2	Член 2, точка 1
	Член 2, точка 3	Член 2, точка 2
	Член 2, точка 4, първо изречение	Член 2, точка 7
	Член 2, точка 4, второ изречение	—
	Член 2, точка 5	—
Член 3, параграф 1		Член 3, параграф 4
Член 3, параграф 2, буква а)		Член 3, параграф 3, букви д) и е)
Член 3, параграф 2, буква б)		Член 3, параграф 3, буква й)
Член 3, параграф 2, буква в)		—
Член 3, параграф 2, буква г)		Член 3, параграф 3, буква г)
Член 3, параграф 2, буква д)		Член 3, параграф 3, буква г)
Член 3, параграф 3		—
	Член 3, параграф 1, първо тире	Член 3, параграф 3, буква г)
	Член 3, параграф 1, второ тире	Член 3, параграф 3, буква л)
	Член 3, параграф 1, трето тире	Член 3, параграф 3, буква м)
	Член 3, параграф 1, четвърто тире	Член 3, параграф 3, букви д) и е)
	Член 3, параграф 1, пето тире	Член 6, параграф 3 и член 16, буква к) да се четат във връзка с член 2, точка 13
	Член 3, параграф 2, първо тире	Член 3, параграф 3, буква й)
	Член 3, параграф 2, второ тире	Член 3, параграф 3, буква е) (за отдаване под наем на жилища за жилищни нужди), буква ж) (за пакетни туристически услуги), буква з) (за разпределено във времето ползване на собственост) и буква к) (за превоз на пътници) и член 16, буква л) (изключение от правото на отказ)
Член 4, първо изречение		Член 6, параграф 1, букви б), в) и з), член 7, параграфи 1 и 2
Член 4, второ изречение		Член 6, параграф 1, буква а) и член 7, параграф 1
Член 4, трето изречение		член 6, параграф 1
Член 4, четвърто изречение		Член 10
	Член 4, параграф 1, буква а)	Член 6, параграф 1, букви б) и в)
	Член 4, параграф 1, буква б)	Член 6, параграф 1, буква а)

Директива 85/577/ЕИО	Директива 97/7/ЕО	Настоящата директива
	Член 4, параграф 1, буква в)	Член 6, параграф 1, буква д)
	Член 4, параграф 1, буква г)	Член 6, параграф 1, буква д)
	Член 4, параграф 1, буква д)	Член 6, параграф 1, буква ж)
	Член 4, параграф 1, буква е)	Член 6, параграф 1, буква з)
	Член 4, параграф 1, буква ж)	Член 6, параграф 1, буква е)
	Член 4, параграф 1, буква з)	—
	Член 4, параграф 1, буква и)	Член 6, параграф 1, букви о) и п)
	Член 4, параграф 2	Член 6, параграф 1 да се чете във връзка с член 8, параграфи 1, 2 и 4
	Член 4, параграф 3	Член 8, параграф 5
	Член 5, параграф 1	Член 8, параграф 7
	Член 5, параграф 2	Член 3, параграф 3, буква м)
	Член 6, параграф 1	Член 9, параграфи 1 и 2, член 10, член 13, параграф 2, член 14
	Член 6, параграф 2	Член 13 и член 14, параграф 1, втора и трета алинея
	Член 6, параграф 3, първо тире	Член 16, буква а)
	Член 6, параграф 3, второ тире	Член 16, буква б)
	Член 6, параграф 3, трето тире	Член 16, букви в) и г)
	Член 6, параграф 3, четвърто тире	Член 16, буква и)
	Член 6, параграф 3, пето тире	Член 16, буква й)
	Член 6, параграф 3, шесто тире	Член 3, параграф 3, буква в)
	Член 6, параграф 4	Член 15
	Член 7, параграф 1	Член 18, параграф 1 (за договорите за продажба)
	Член 7, параграф 2	Член 18, параграфи 2, 3 и 4
	Член 7, параграф 3	—
	Член 8	—
	Член 9	Член 27
	Член 10	— (вж. обаче член 13 от Директива 2002/58/ЕО)
	Член 11, параграф 1	Член 23, параграф 1
	Член 11, параграф 2	Член 23, параграф 2
	Член 11, параграф 3, буква а)	Член 6, параграф 9 за тежестта на доказване относно преддоговорната информация; за останалата част: —
	Член 11, параграф 3, буква б)	Член 24, параграф 1
	Член 11, параграф 4	—
	Член 12, параграф 1	Член 25
	Член 12, параграф 2	—
	Член 13	Член 3, параграф 2
	Член 14	Член 4

Директива 85/577/ЕИО	Директива 97/7/ЕО	Настоящата директива
	Член 15, параграф 1	Член 28, параграф 1
	Член 15, параграф 2	Член 28, параграф 1
	Член 15, параграф 3	Член 28, параграф 1
	Член 15, параграф 4	Член 30
	Член 16	Член 26
	Член 17	—
	Член 18	Член 34
	Член 19	Член 35
Член 5, параграф 1		Членове 9 и 11
Член 5, параграф 2		Член 12
Член 6		Член 25
Член 7		Членове 13, 14 и 15
Член 8		Член 4

Приложение към Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 27 октомври 2004 г. за сътрудничество между националните органи, отговорни за прилагане на законодателството за защита на потребителите (Регламент за сътрудничество в областта на защита на потребителите) ⁽¹⁾	Да се чете като позоваване на
Параграфи 2 и 11	Настоящата директива

⁽¹⁾ ОВ L 364, 9.12.2004 г., стр. 1.

ЦЕНИ ЗА АБОНАМЕНТ ЗА 2011 г. (без ДДС, с включени разходи за стандартна доставка)

Официален вестник на ЕС, серии L + C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	1 100 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, на хартиен носител + годишно сборно издание на DVD	на 22 официални езика на ЕС	1 200 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	770 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L + C, месечно издание на DVD (сборно издание)	на 22 официални езика на ЕС	400 EUR за годишен абонамент
Притурка към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане), DVD, едно издание на седмица	многоезичен: на 23 официални езика на ЕС	300 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C — Конкурси	на език(езици) в зависимост от конкурса	50 EUR за годишен абонамент

Абонамент за *Официален вестник на Европейския съюз*, издаван на официалните езици на Европейския съюз, може да се направи за 22 езикови версии. Един абонамент включва сериите L (Законодателство) и C (Информация и известия).

За всяка езикова версия се прави отделен абонамент.

Съгласно Регламент (ЕО) № 920/2005 на Съвета, публикуван в Официален вестник L 156 от 18 юни 2005 г., според който институциите на Европейския съюз временно не са задължени да съставят всички актове на ирландски език и да ги публикуват на този език, изданията на Официален вестник на ирландски език се разпространяват отделно.

Абонаментът за притурката към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане) включва всички 23 официални езикови версии в едно общо многоезиково DVD.

Абонатите на *Официален вестник на Европейския съюз* имат право, след заявка, да получат различните приложения към Официален вестник без допълнително заплащане. Информация за публикуването на приложенията се предоставя чрез съобщения за читателите, включени в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Продажби и абонаменти

Абонаментът за различните платени периодични издания, като например *Официален вестник на Европейския съюз*, може да бъде направен чрез всички наши търговски представители.

Списъкът на търговските представители е достъпен на адрес:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) предлага директен безплатен достъп до законодателството на Европейския съюз. Този интернет сайт дава възможност за справка с *Официален вестник на Европейския съюз* и включва договорите, законодателството, юриспруденцията и подготвителните законодателни актове.

За подробна информация за Европейския съюз посетете интернет сайта: <http://europa.eu>

Служба за публикации на Европейския съюз
2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG